

POLSKA AKADEMIA NAUK · INSTYTUT SŁOWIANOZNAWSTWA

ATLAS GWAR BOJKOWSKICH

Opracowany
głównie na podstawie zapisów Stefana Hrabca
przez Zespół Instytutu Słowianoznawstwa PAN

pod kierunkiem
JANUSZA RIEGERA

Tom I

Część 1. Mapy

WROCŁAW · WARSZAWA · KRAKÓW · GDAŃSK
ZAKŁAD NARODOWY IMIENIA OSSOLIŃSKICH
WYDAWNICTWO POLSKIEJ AKADEMII NAUK

TERENY ATLASU GWAR BOJKOWSKICH

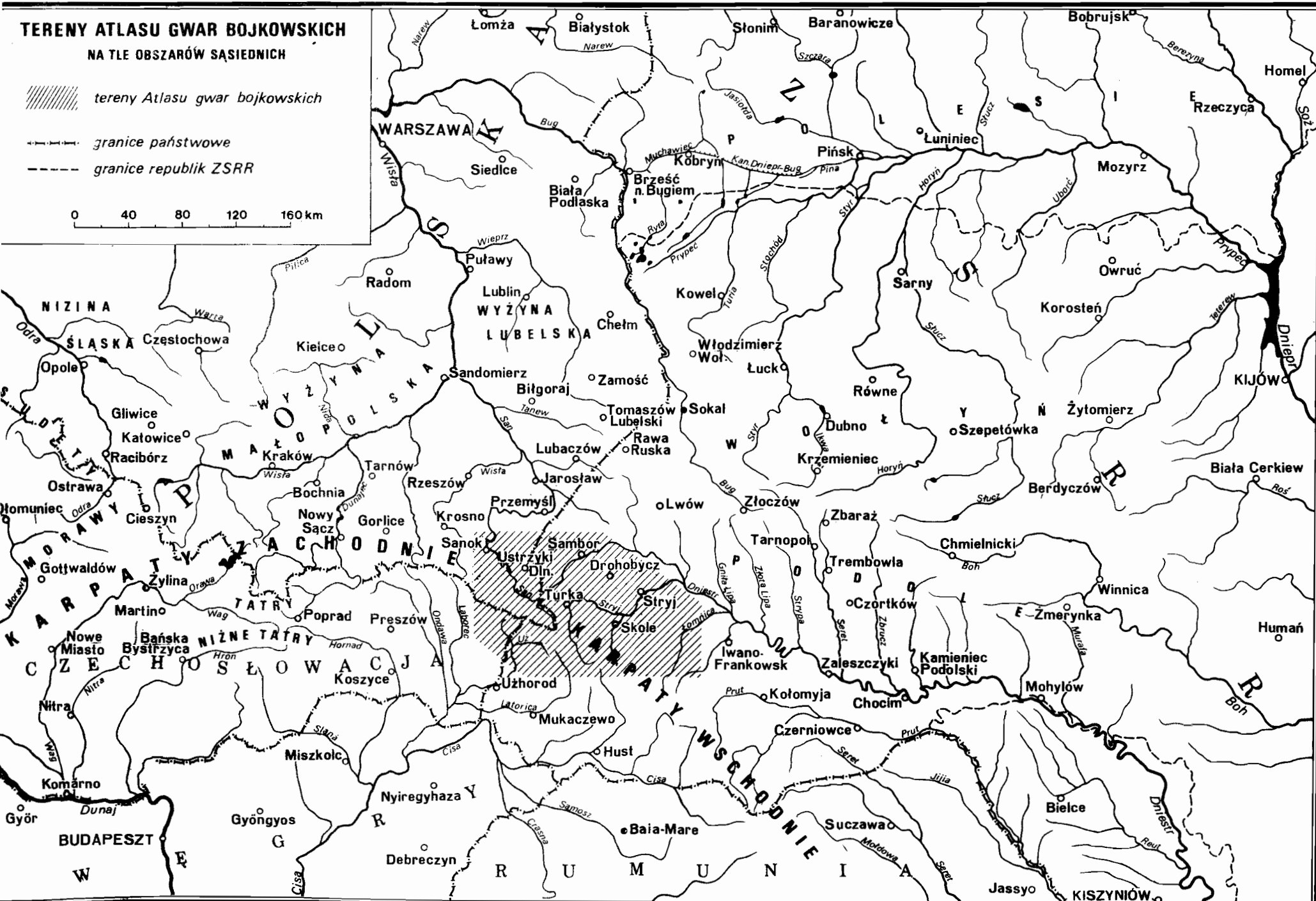
NA TLE OBSZARÓW SĄSIEDNICH

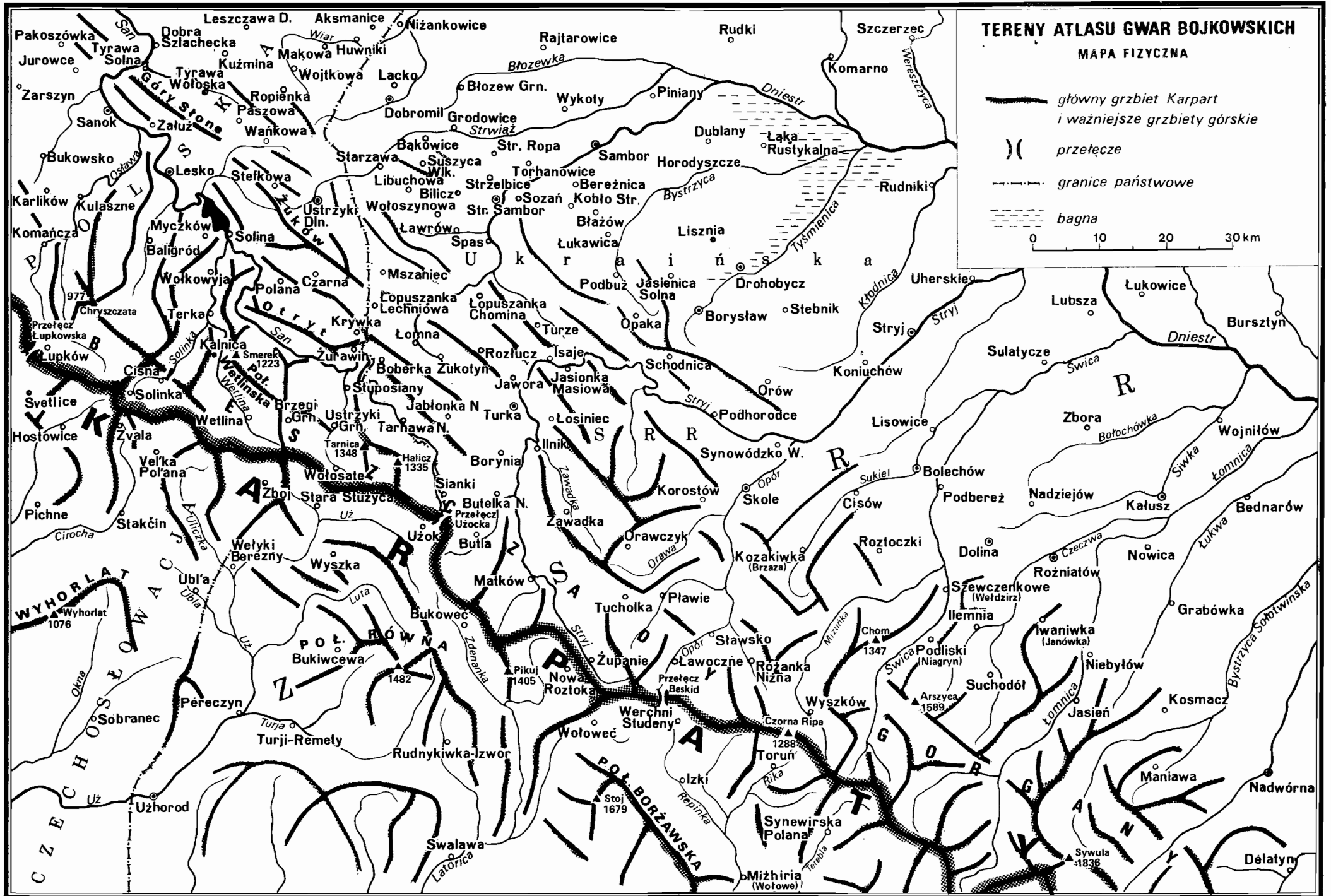
 tereny Atlasu gwar bojkowskich

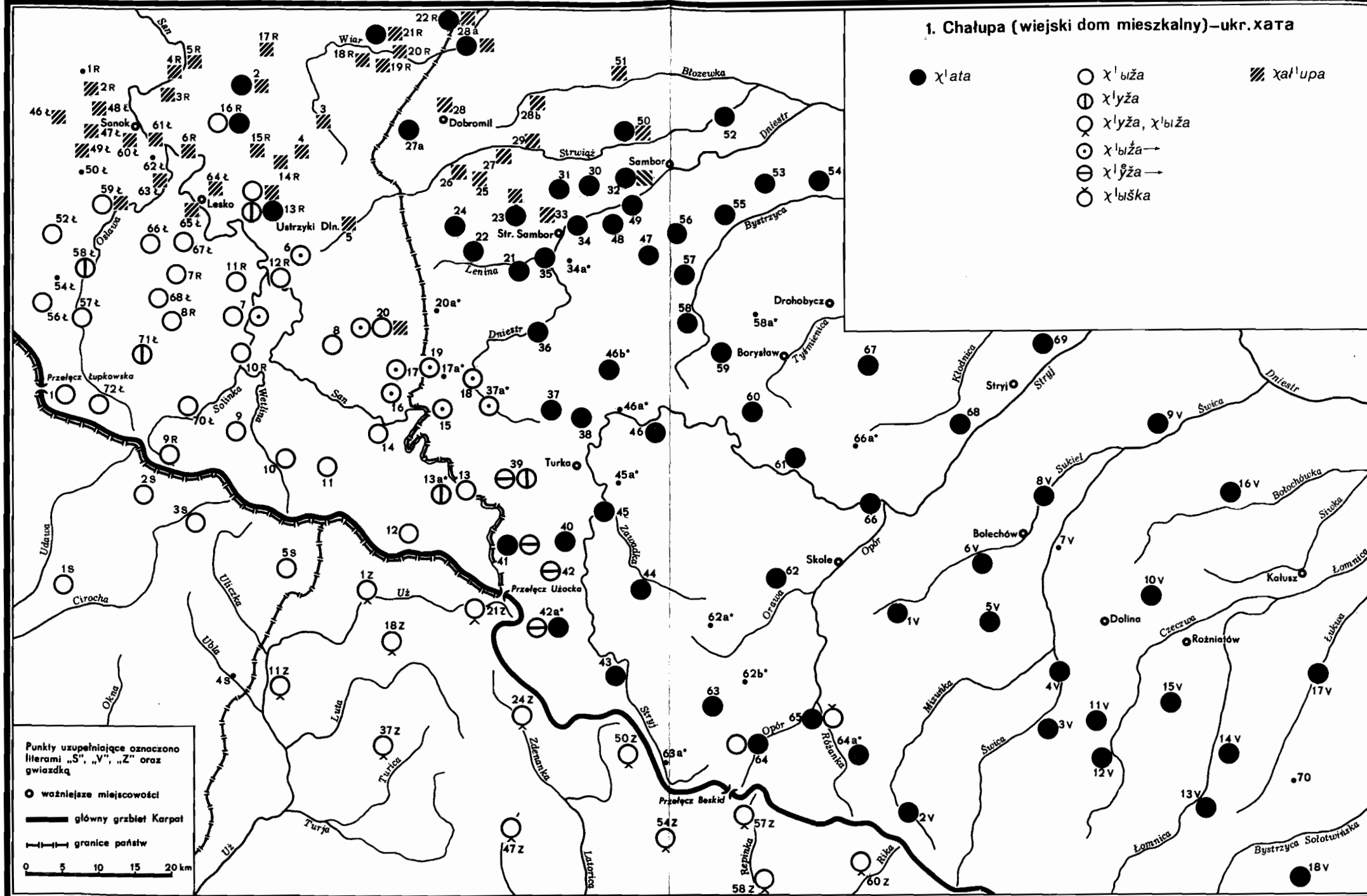
 granice państwowe

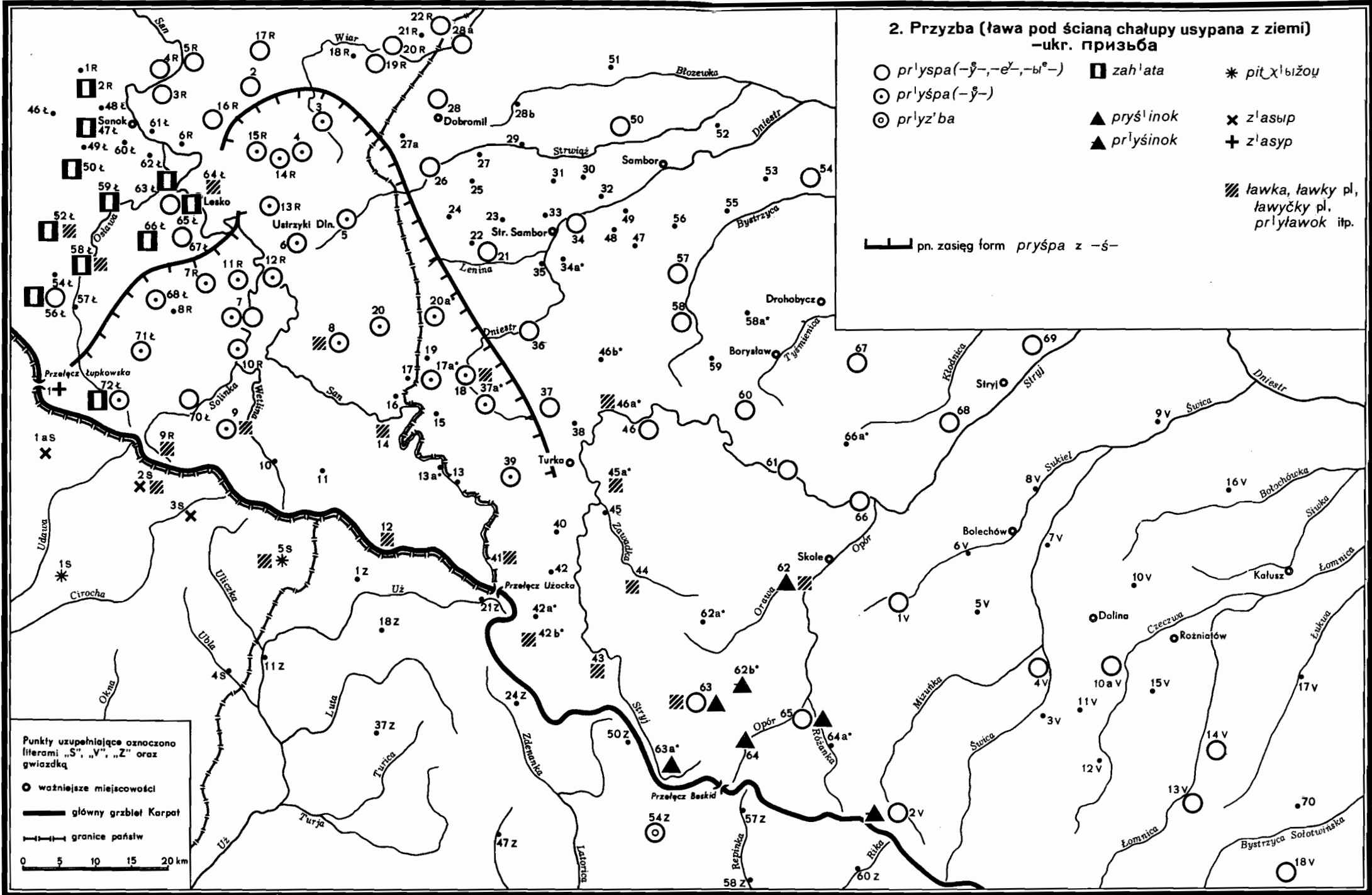
 granice republik ZSRR

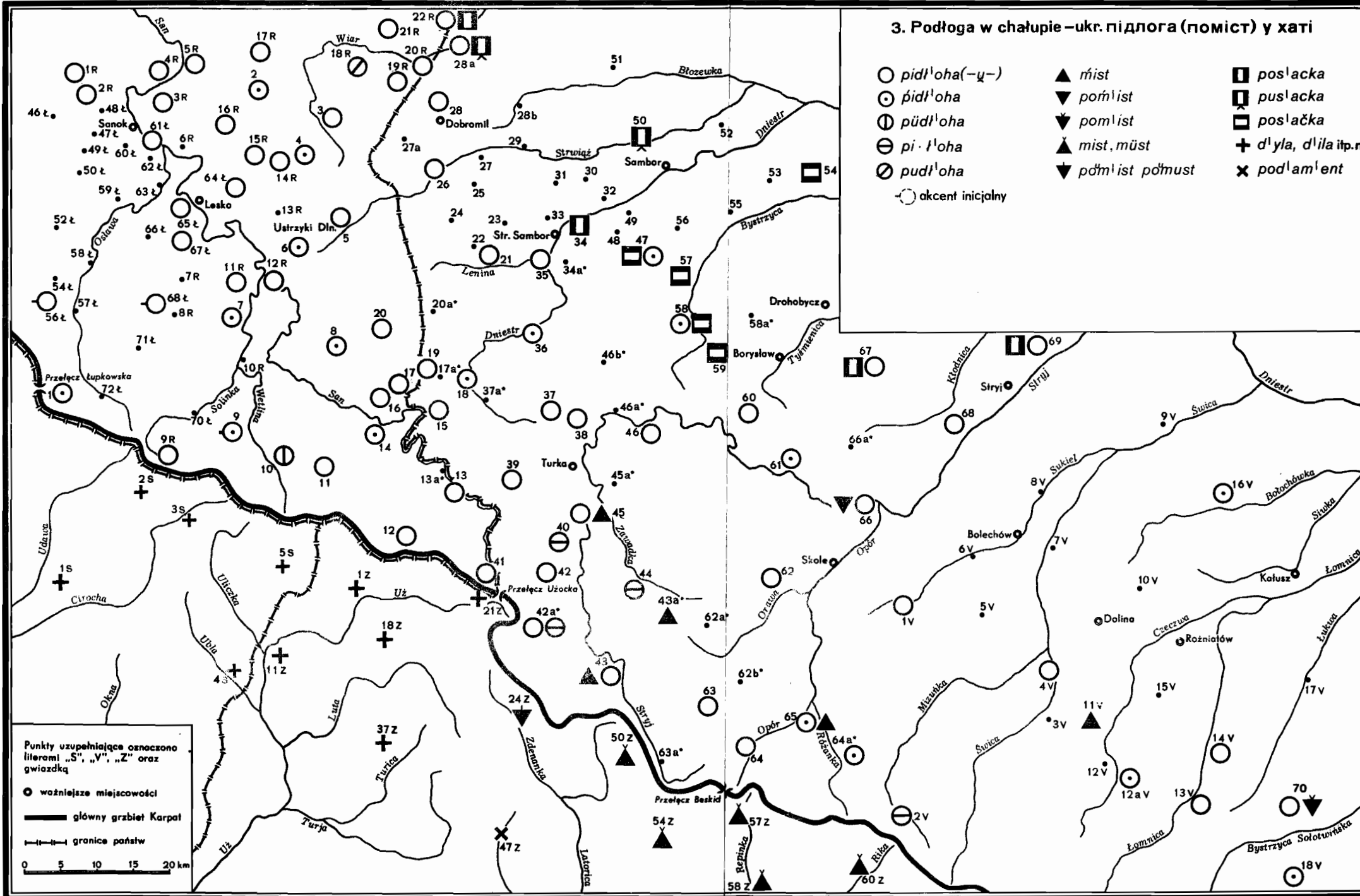
0 40 80 120 160 km

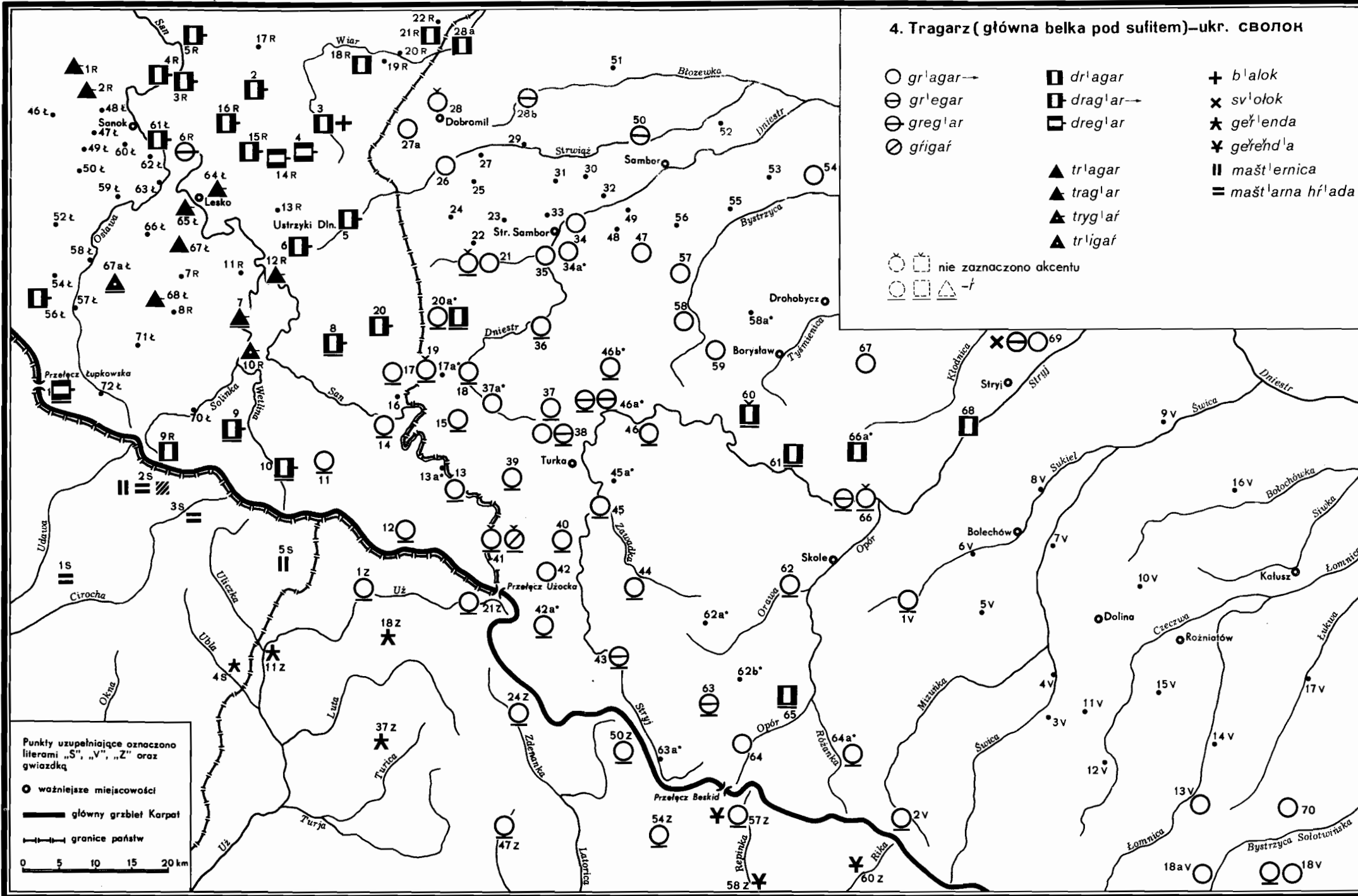

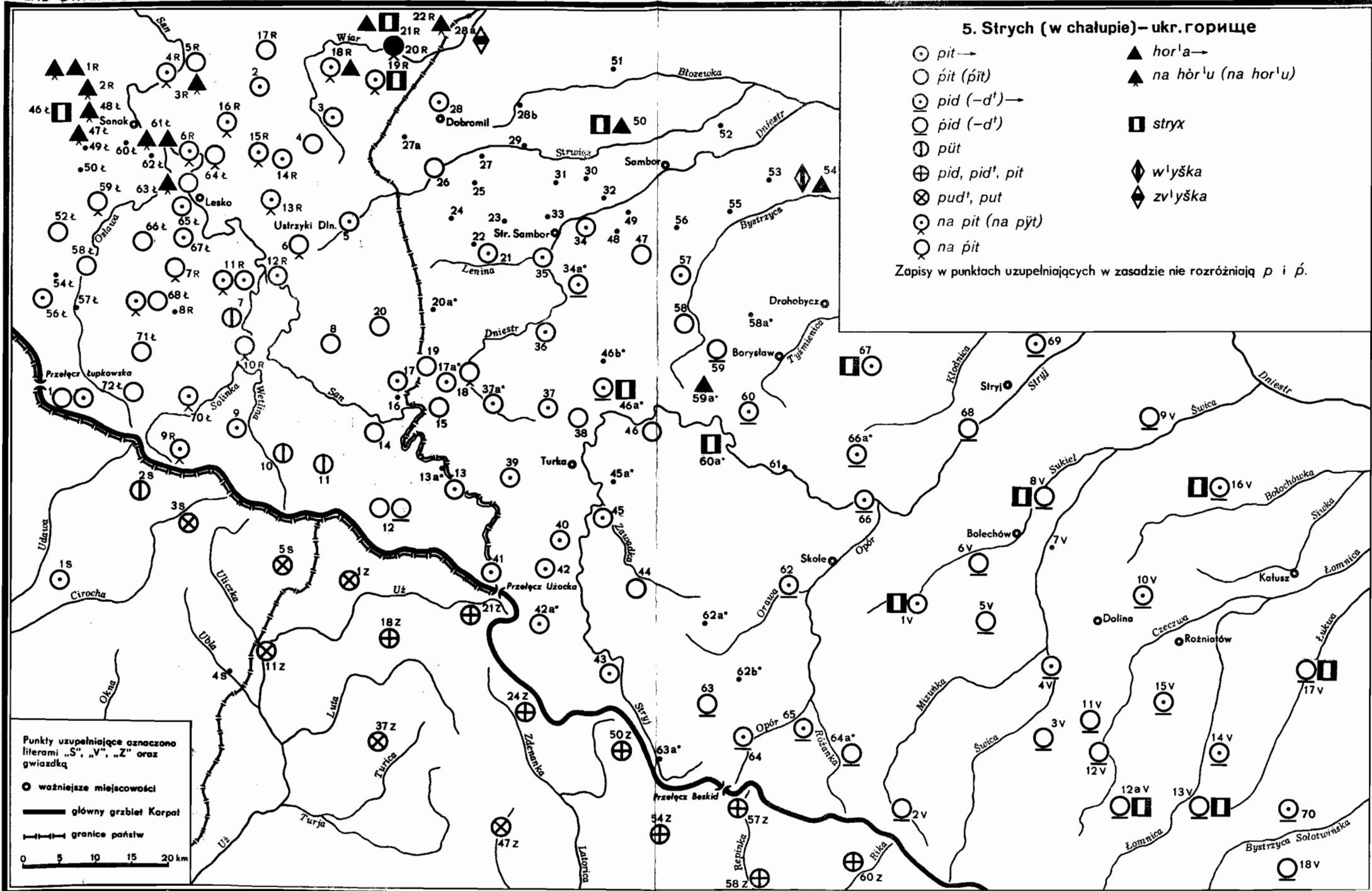

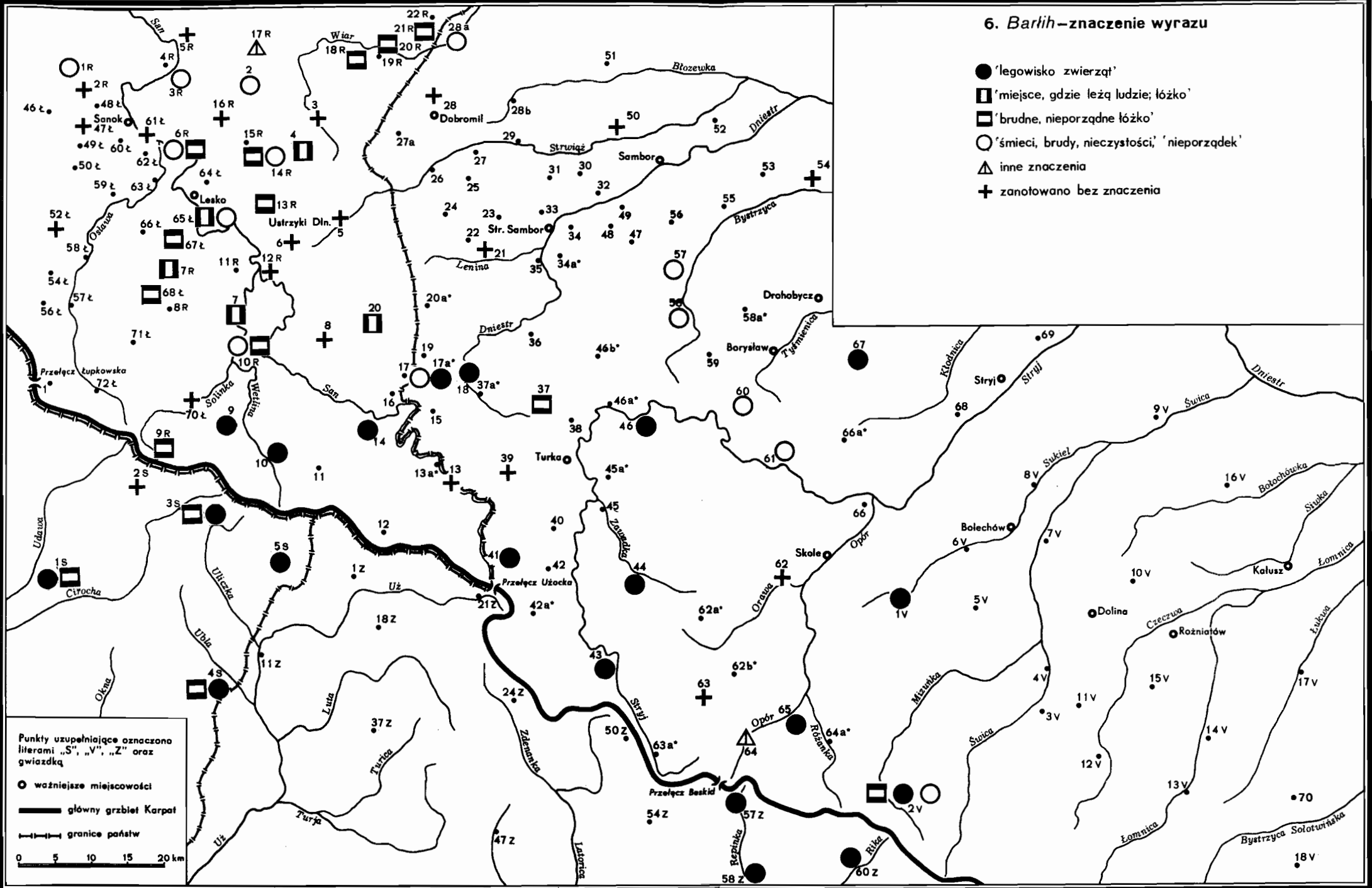

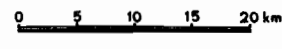

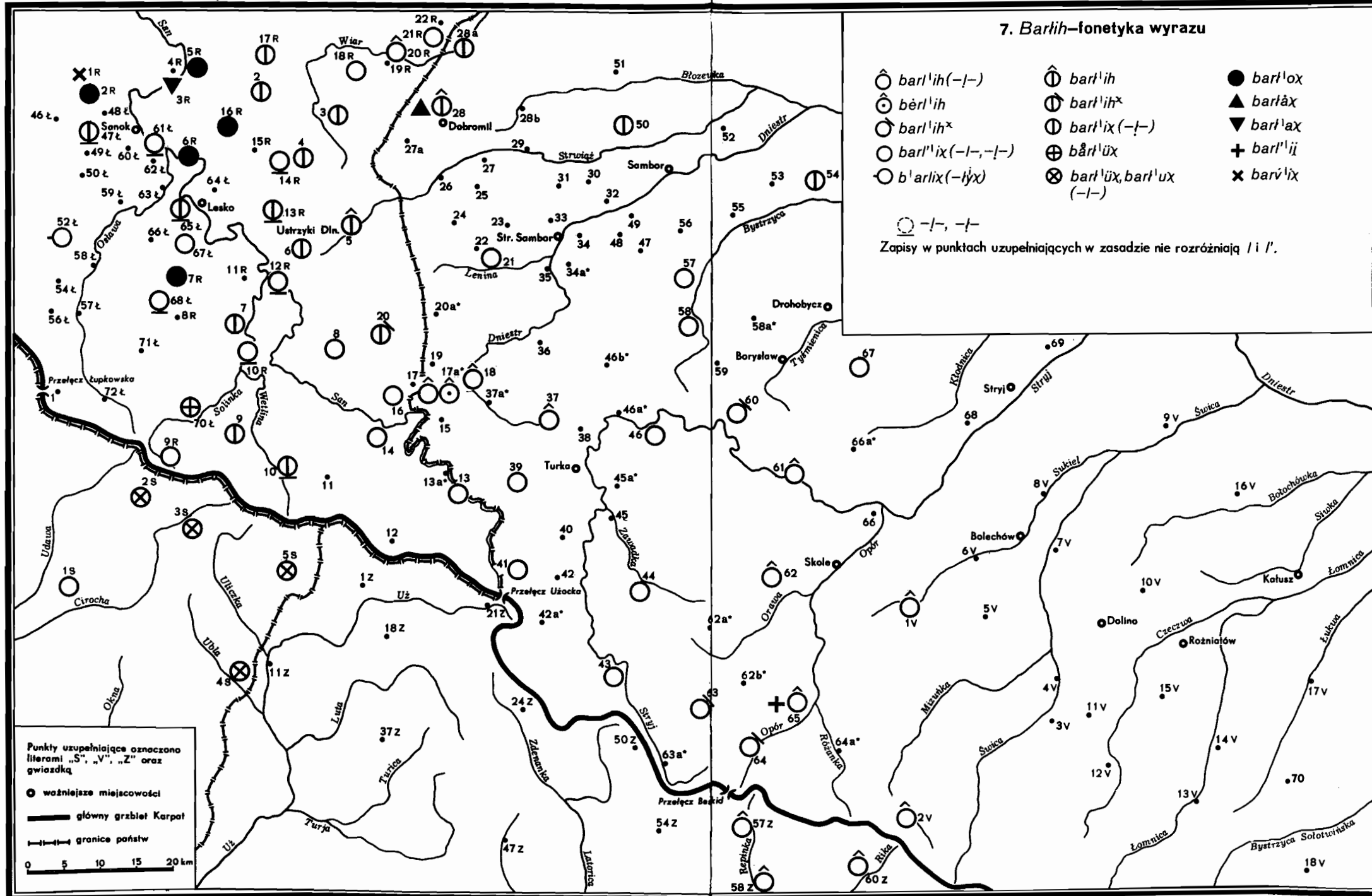
6. Barłih – znaczenie wyrazu

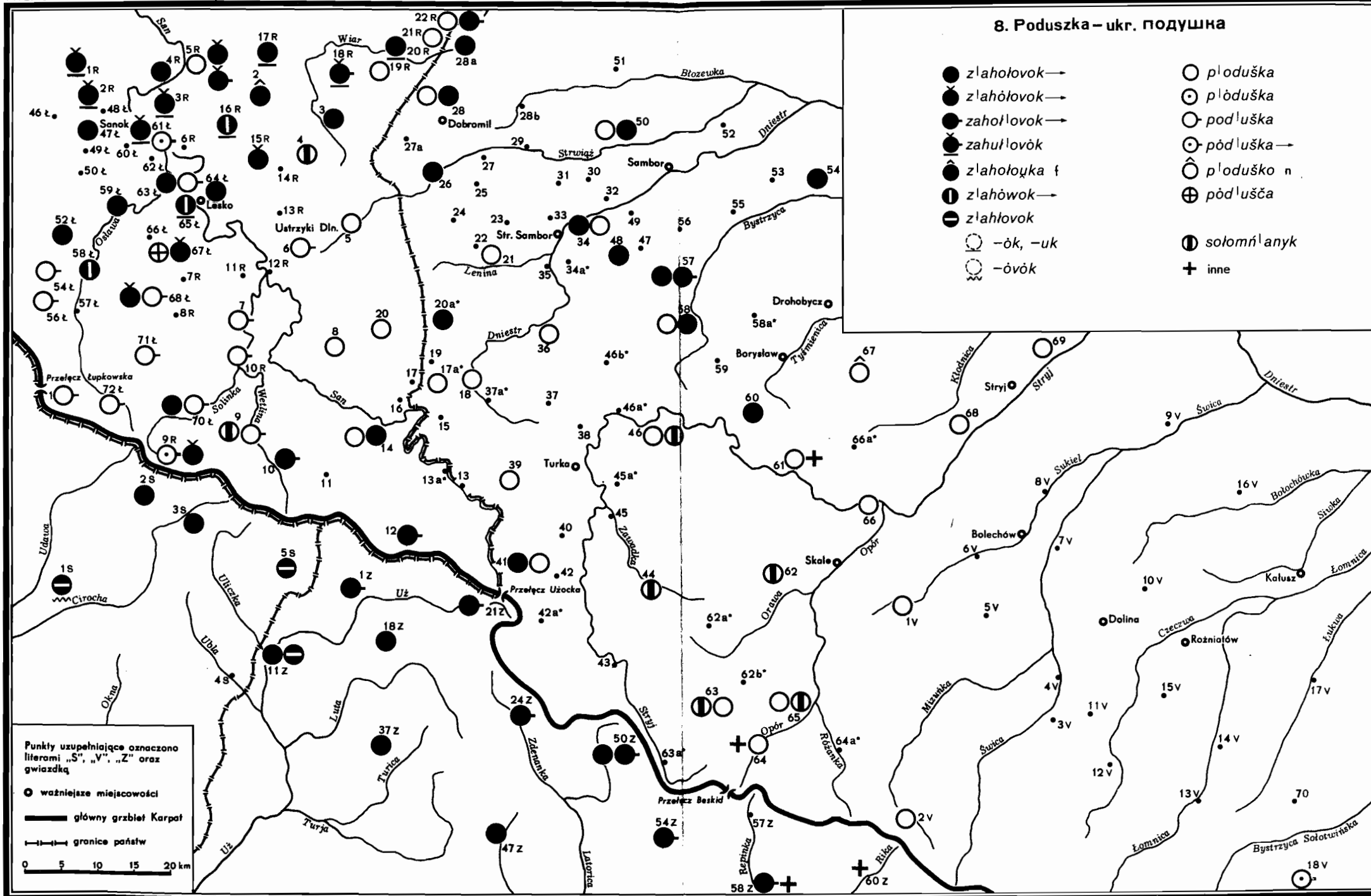
- 'legowisko zwierząt'
- 'miejsce, gdzie leżą ludzie; łózko'
- 'brudne, nieporządne łózko'
- 'śmiec, brudy, nieczystości, 'nieporządek'
- △ inne znaczenia
- + zanotowano bez znaczenia

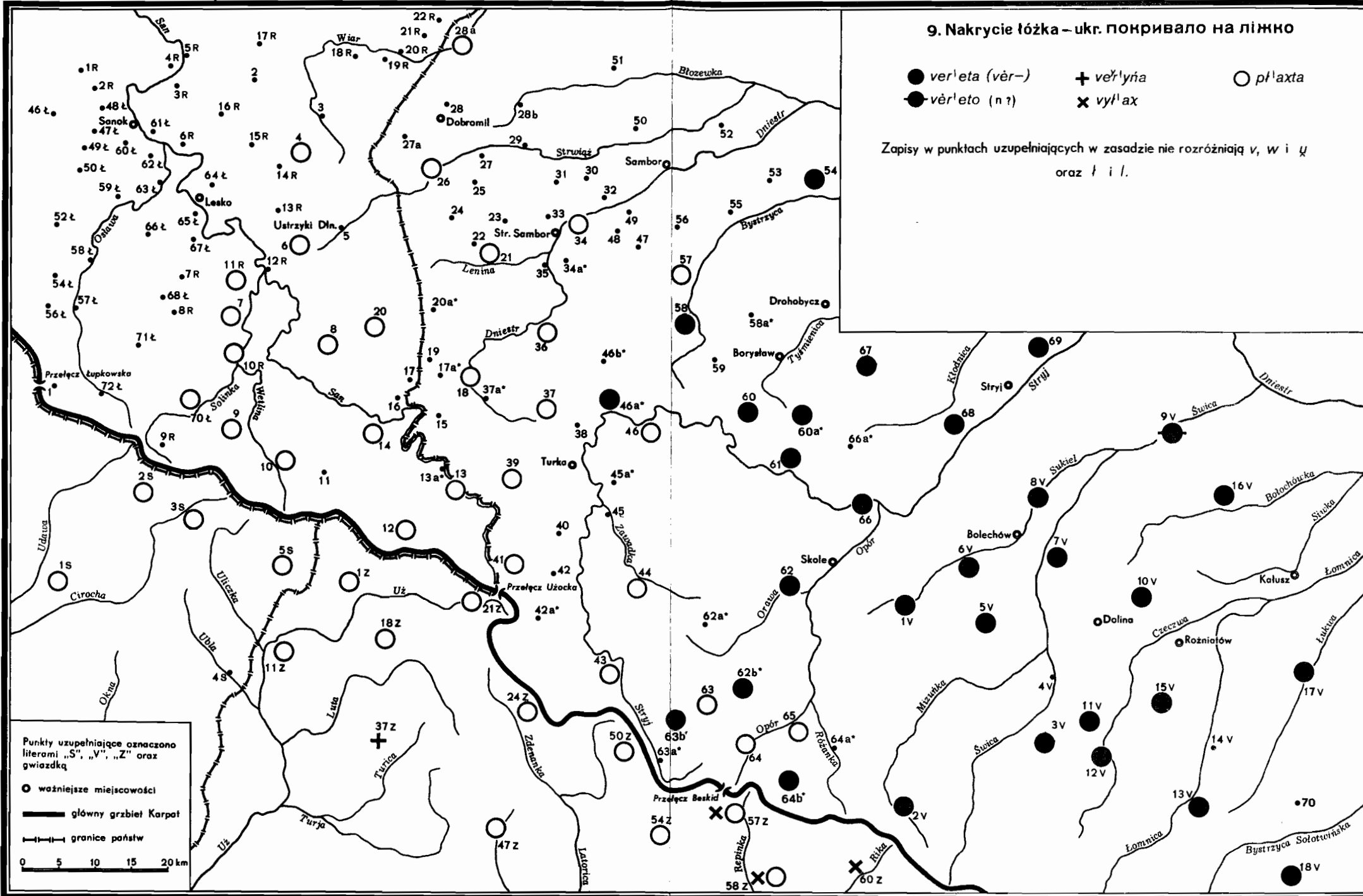
Punkty uzupełniające oznaczono literami „S”, „V”, „Z” oraz gwiazdką

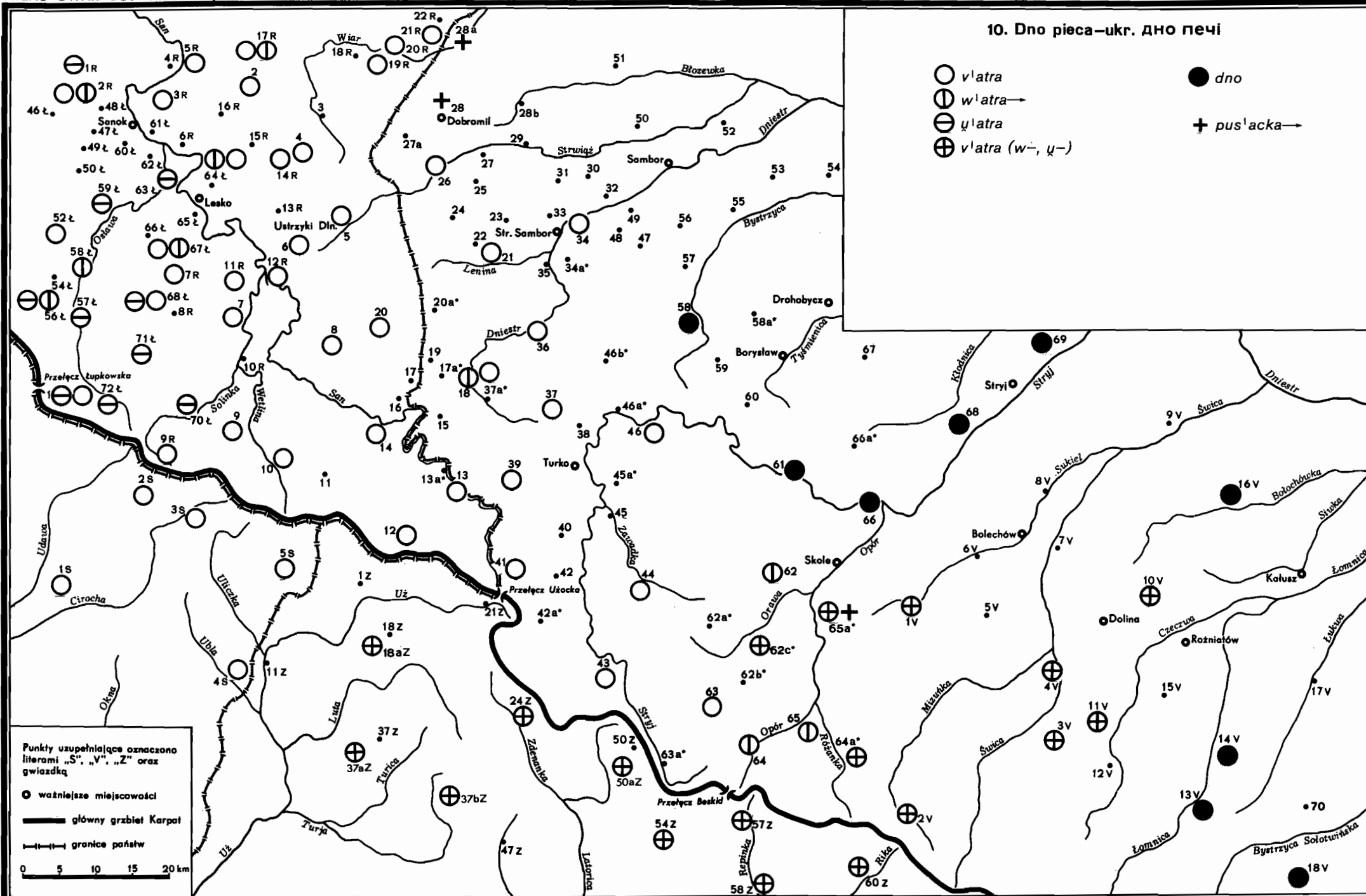
- ważniejsze miejscowości
- główny grzbiet Karpat
- granice państw

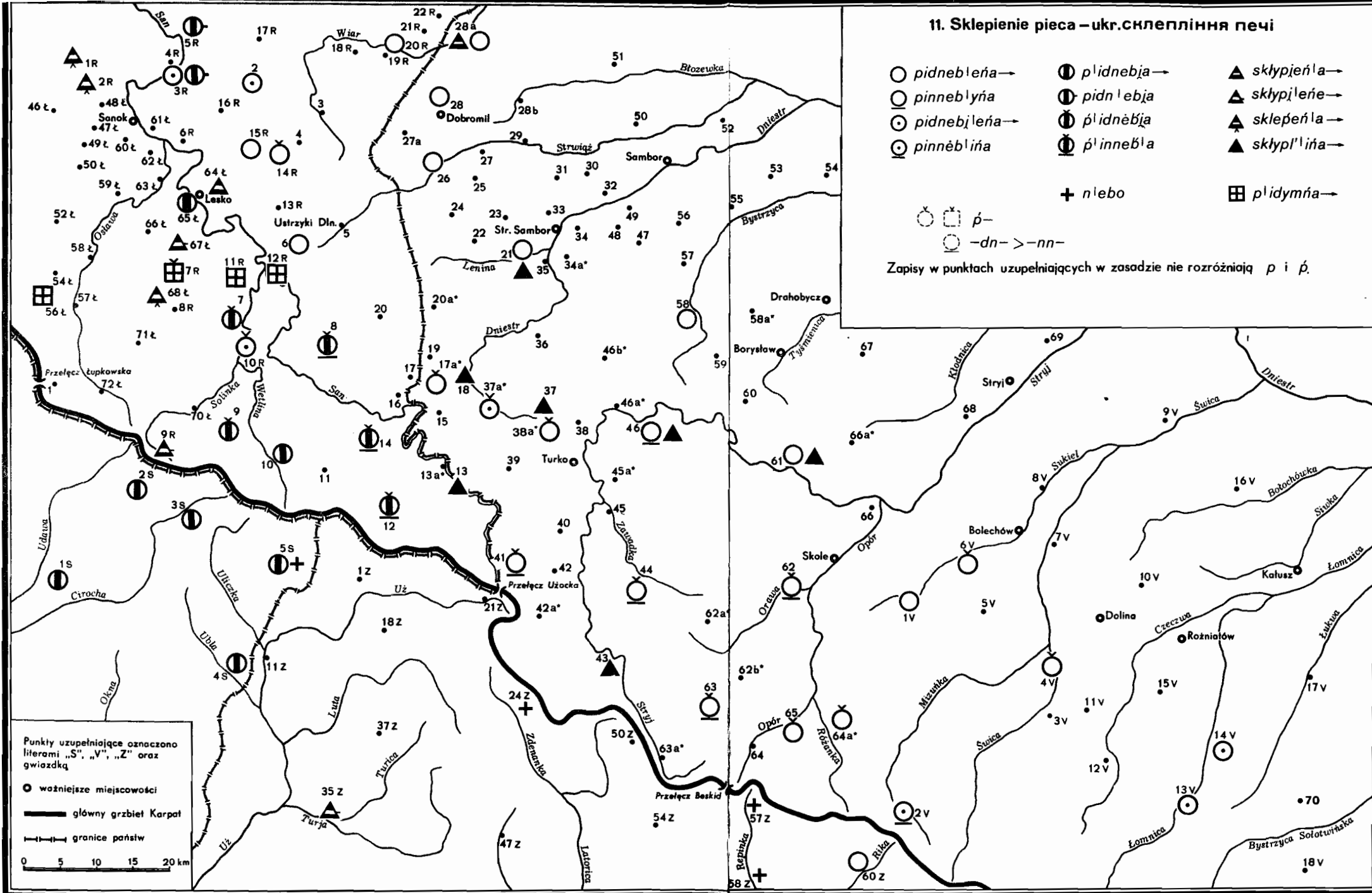

11. Sklepienie pieca – ukr. skleplіння печі

○ <i>pidnebl'ia</i> →	⊖ <i>plidnebl'ia</i> →	▲ <i>sklypeńla</i> →
○ <i>pinnebl'ia</i>	⊖ <i>pidn'ebja</i>	▲ <i>sklypl'eńie</i> →
○ <i>pidnebl'ieńa</i> →	⊖ <i>plidn'ebja</i>	▲ <i>sklepeńla</i> →
○ <i>pinnebl'ia</i>	⊖ <i>plinnebl'ia</i>	▲ <i>sklypl'ieńa</i> →
	+ <i>nlebo</i>	⊞ <i>plidymńa</i> →
○ □ p-		
○ -dn- > -nn-		

Zapisy w punktach uzupełniających w zasadzie nie rozróżniają p i p̣.

Punkty uzupełniające oznaczono literami „S”, „V”, „Z” oraz gwiazdką

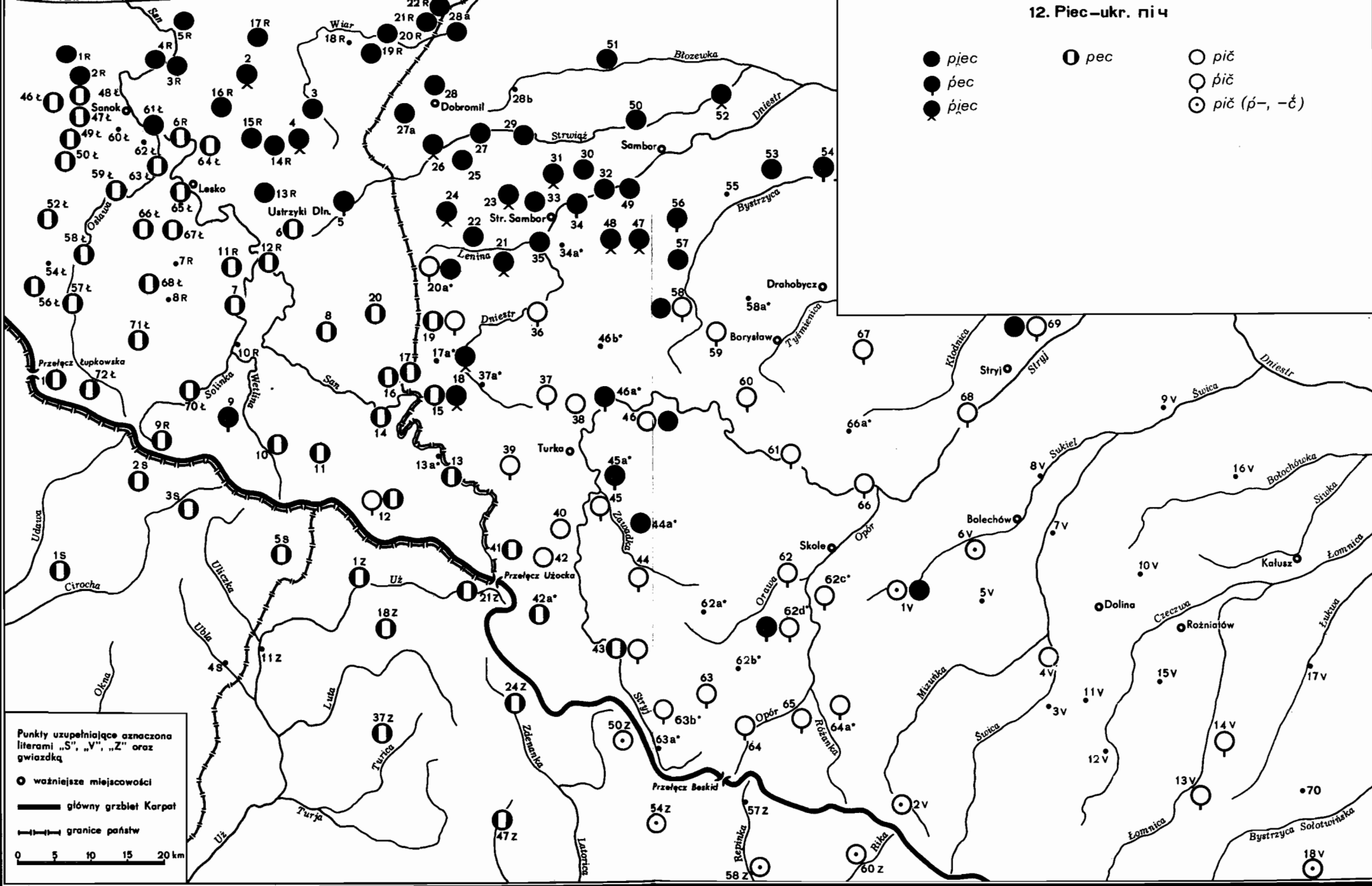
● ważniejsze miejscowości

— główny grzbiet Karpat

— granice państw

0 5 10 15 20 km

- piec
- p̄ec
- p̄iec
- pec
- pič
- p̄ič
- pič (p̄-, -č)

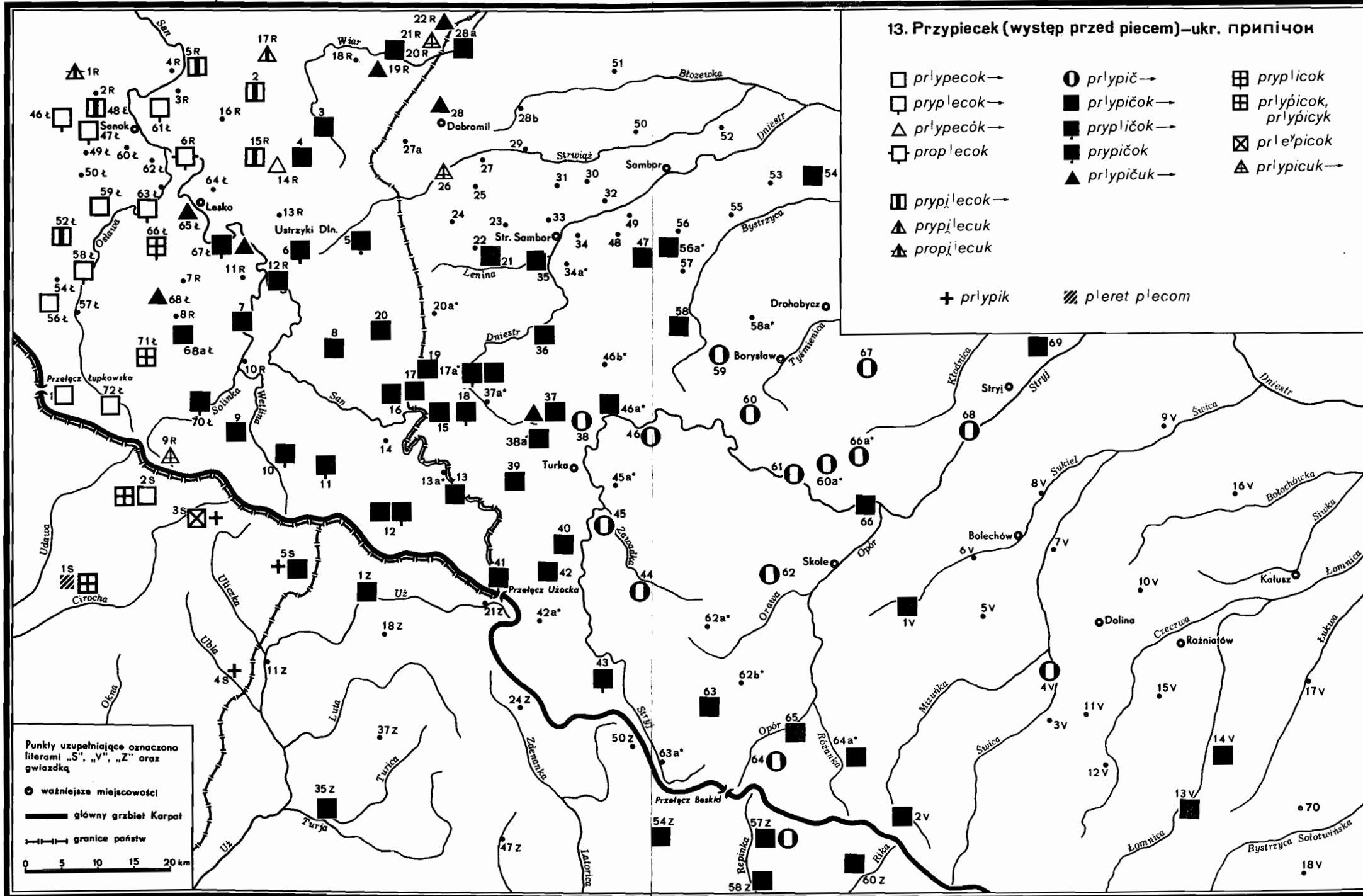
Punkty uzupełniające oznaczono literami „S”, „V”, „Z” oraz gwiazdką

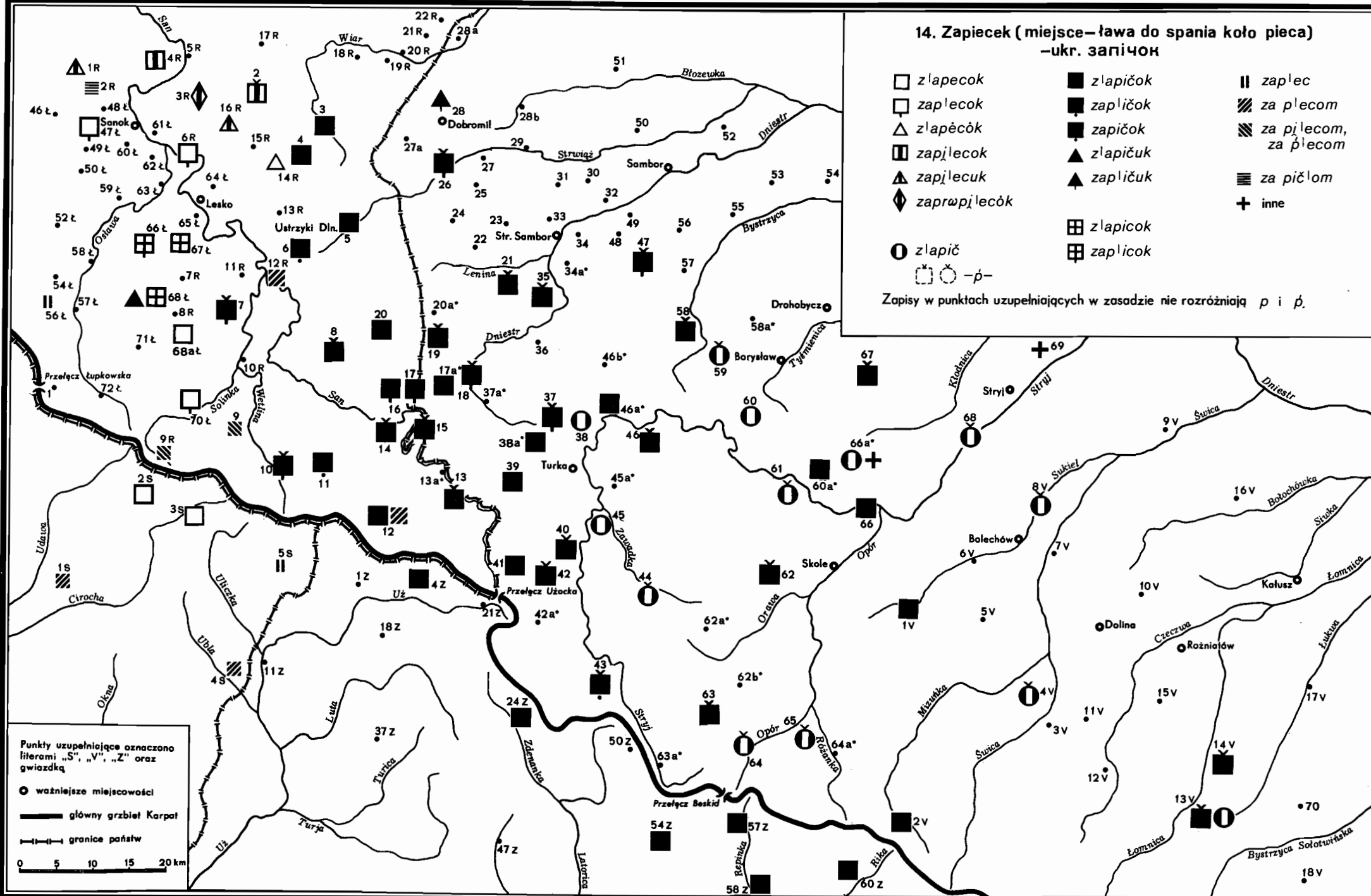
● ważniejsze miejscowości

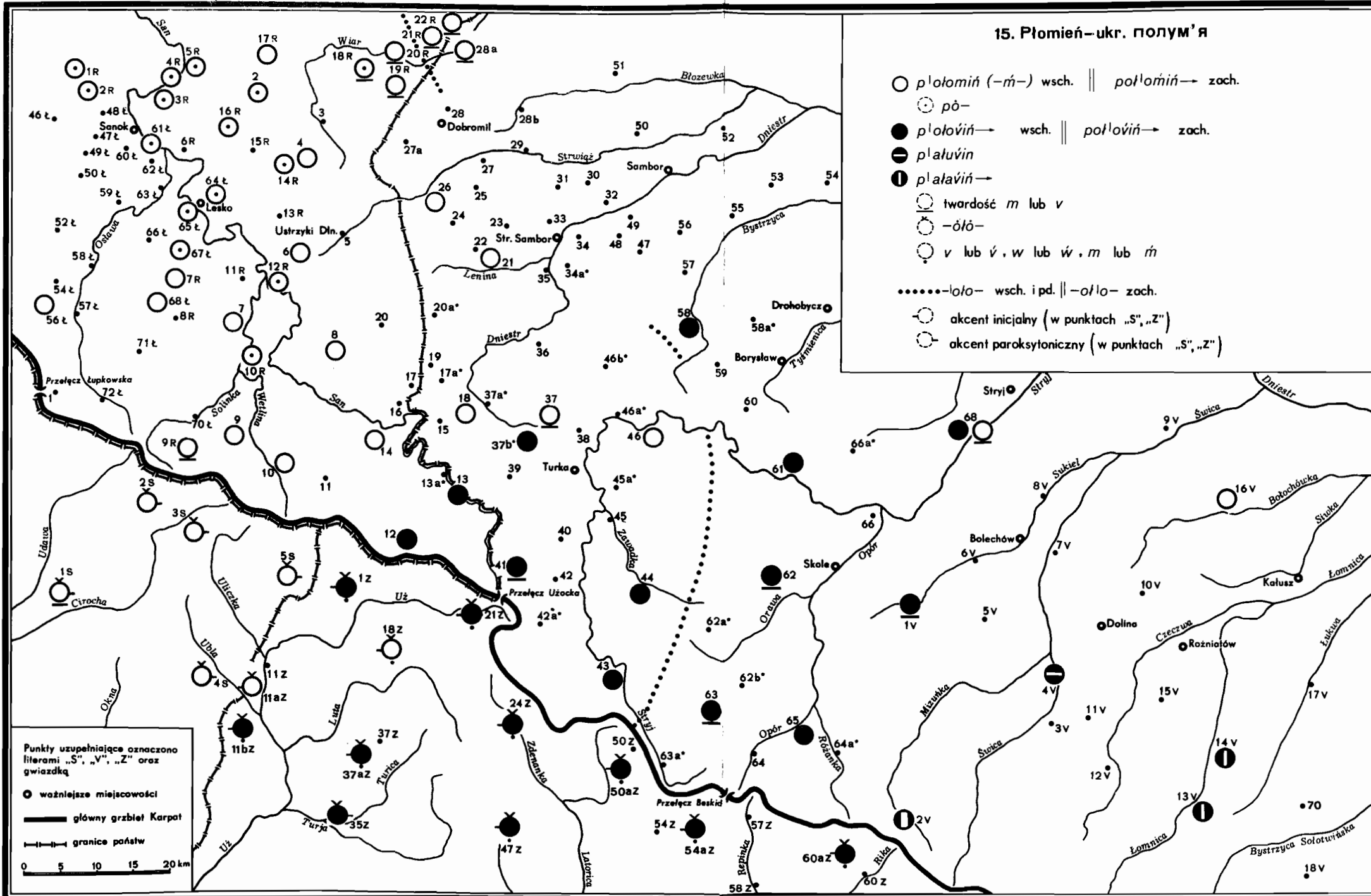
— główny grzbiet Karpat

— granice państw

0 5 10 15 20 km

15. Płomień—ukr. полум'я

- *płomiń* (-m-) wsch. || *polomiń* → zach.
- ⊙ *pò-*
- *płowiń* → wsch. || *polowiń* → zach.
- *płuvin*
- ⊖ *pławiń* →
- twardość *m* lub *v*
- ⊖ -ółó-
- *v* lub *ú*, *w* lub *wó*, *m* lub *mó*
- -łółó- wsch. i pd. || -ólóló- zach.
- akcent inicjalny (w punktach „S”, „Z”)
- ⊖ akcent paroksytoniczny (w punktach „S”, „Z”)

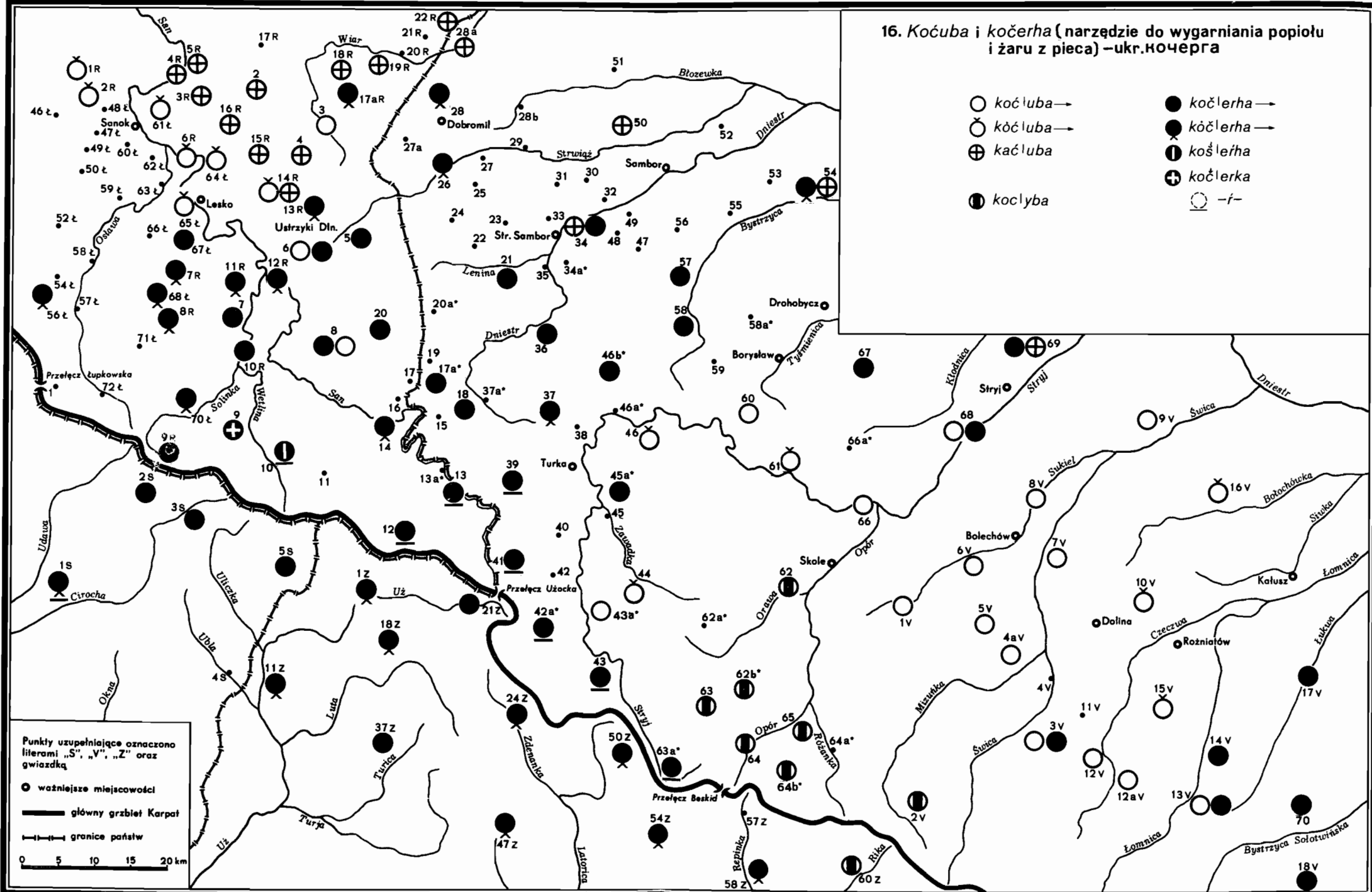
Punkty uzupełniacze oznaczone literami „S”, „V”, „Z” oraz gwiazdką

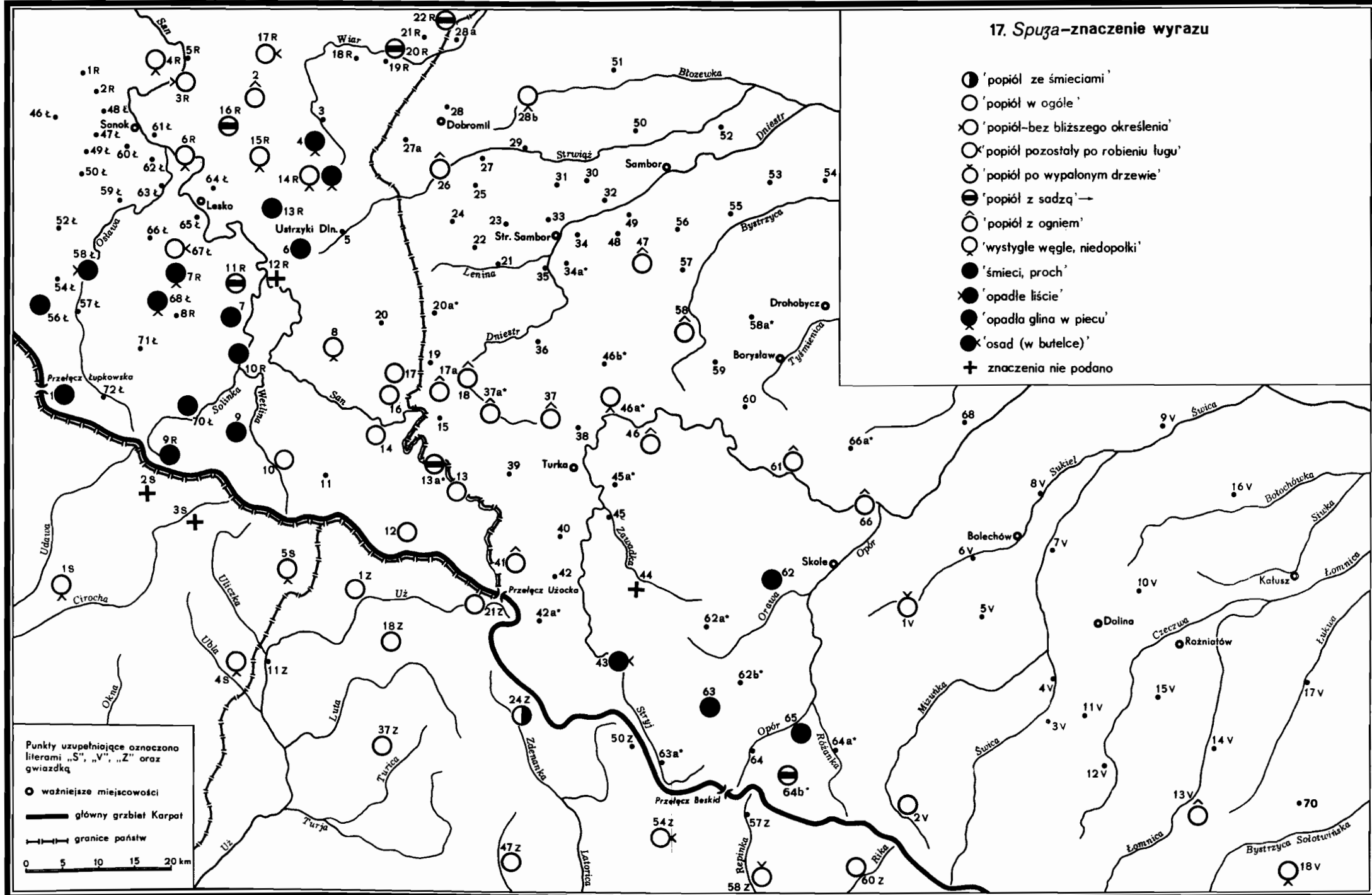
● ważniejsze miejscowości

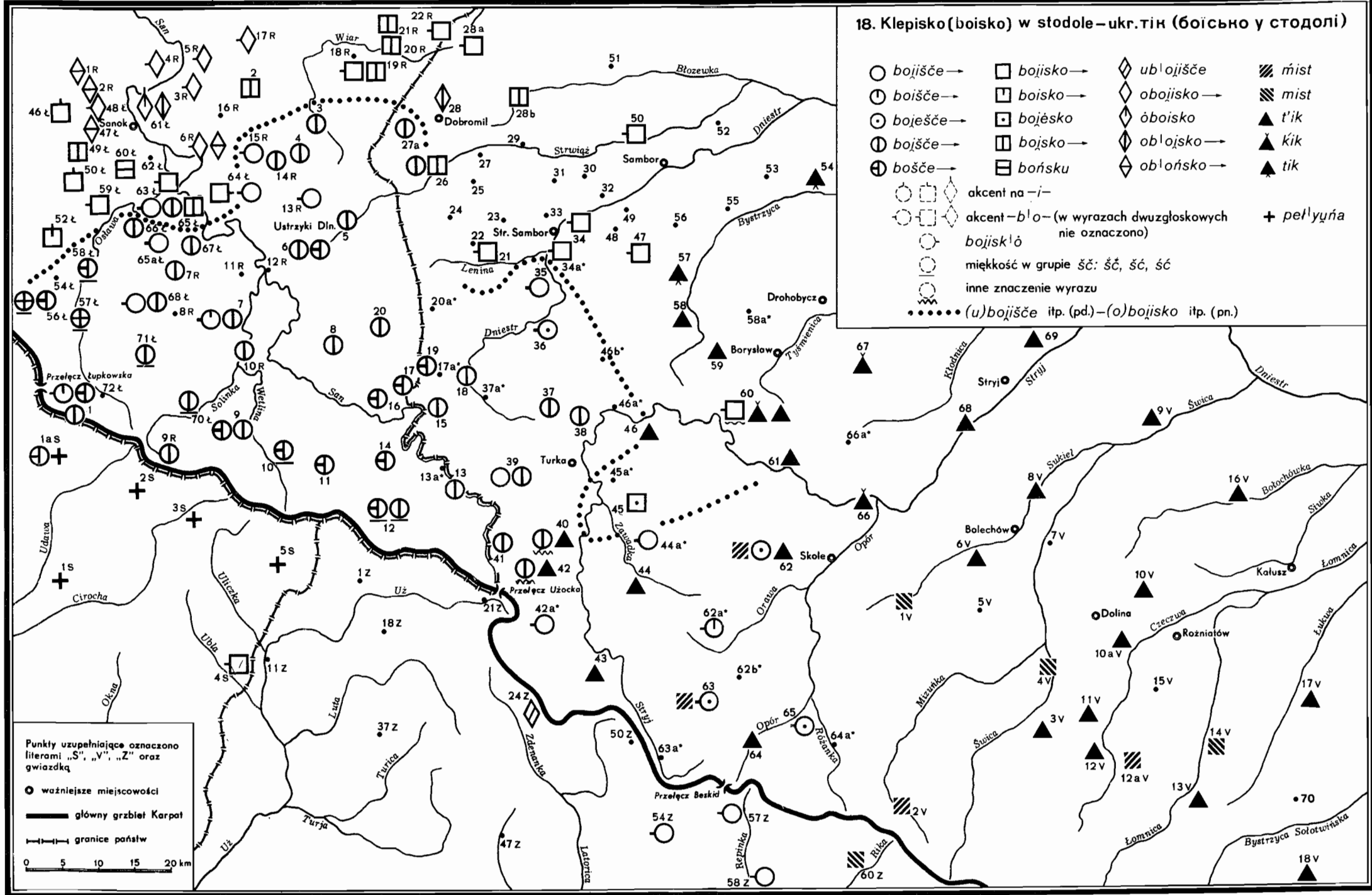
— główny grzebień Karpat

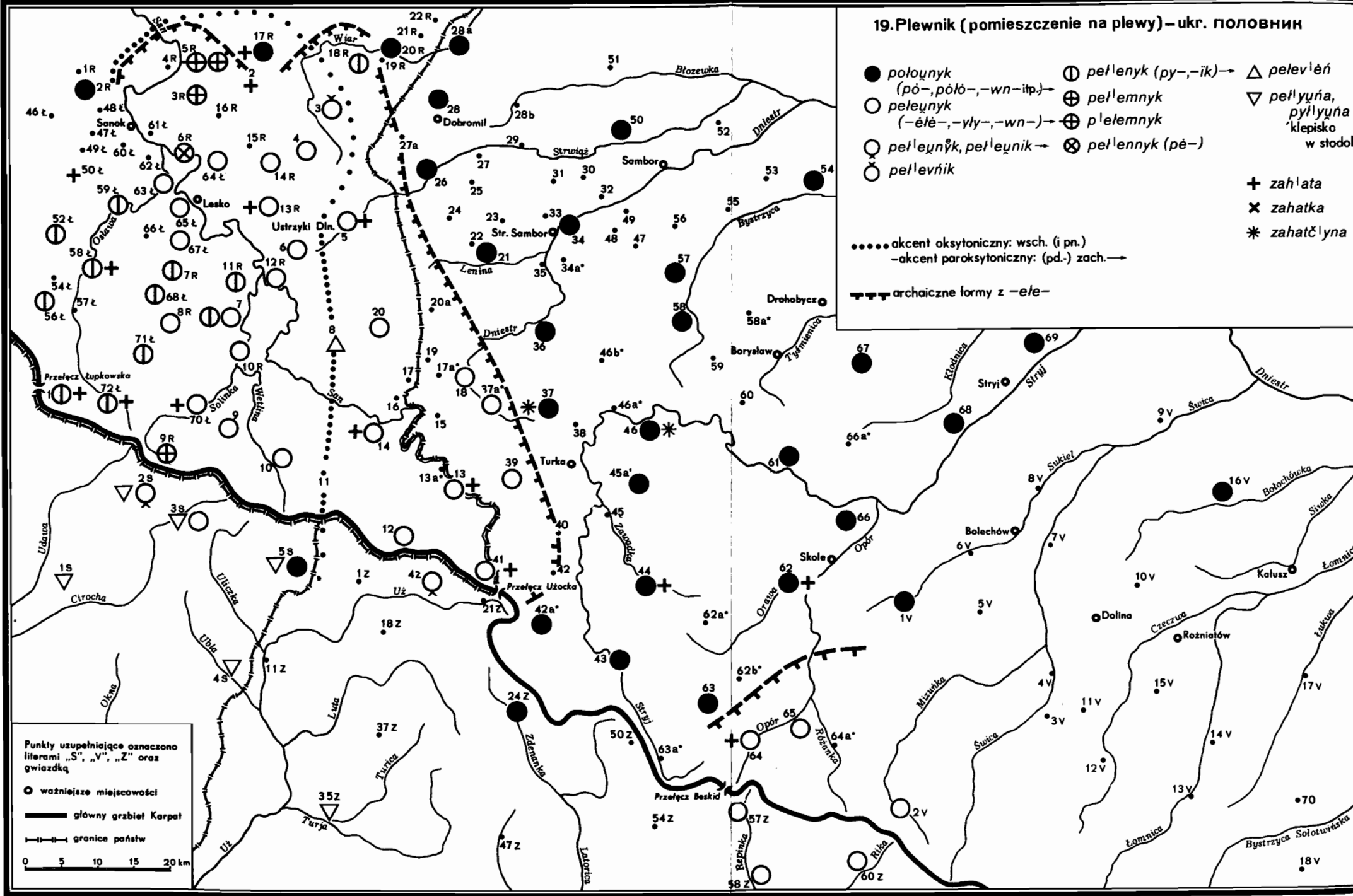
— granice państw

0 5 10 15 20 km

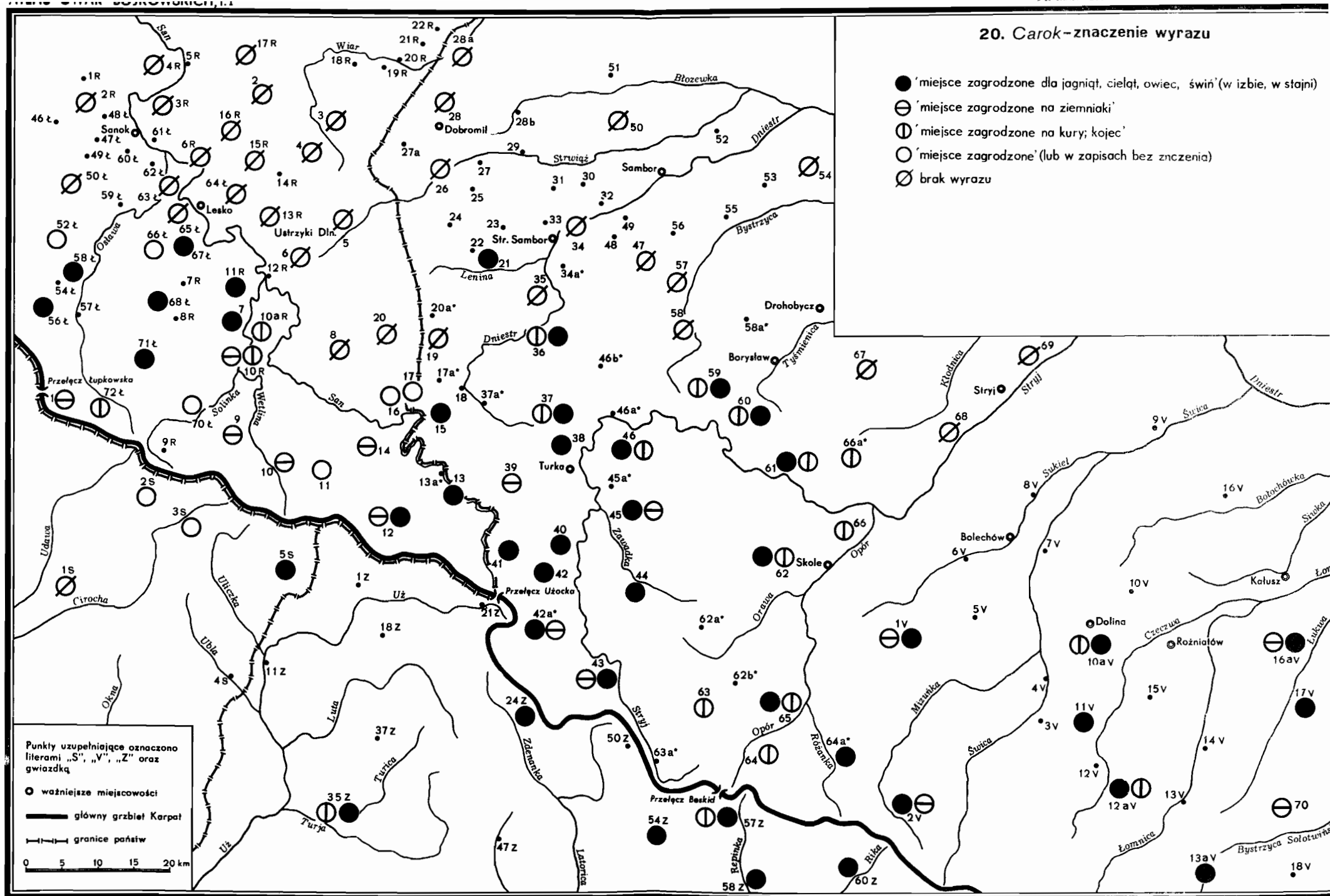
19. Plewnik (pomieszczenie na plewy) – ukr. половник

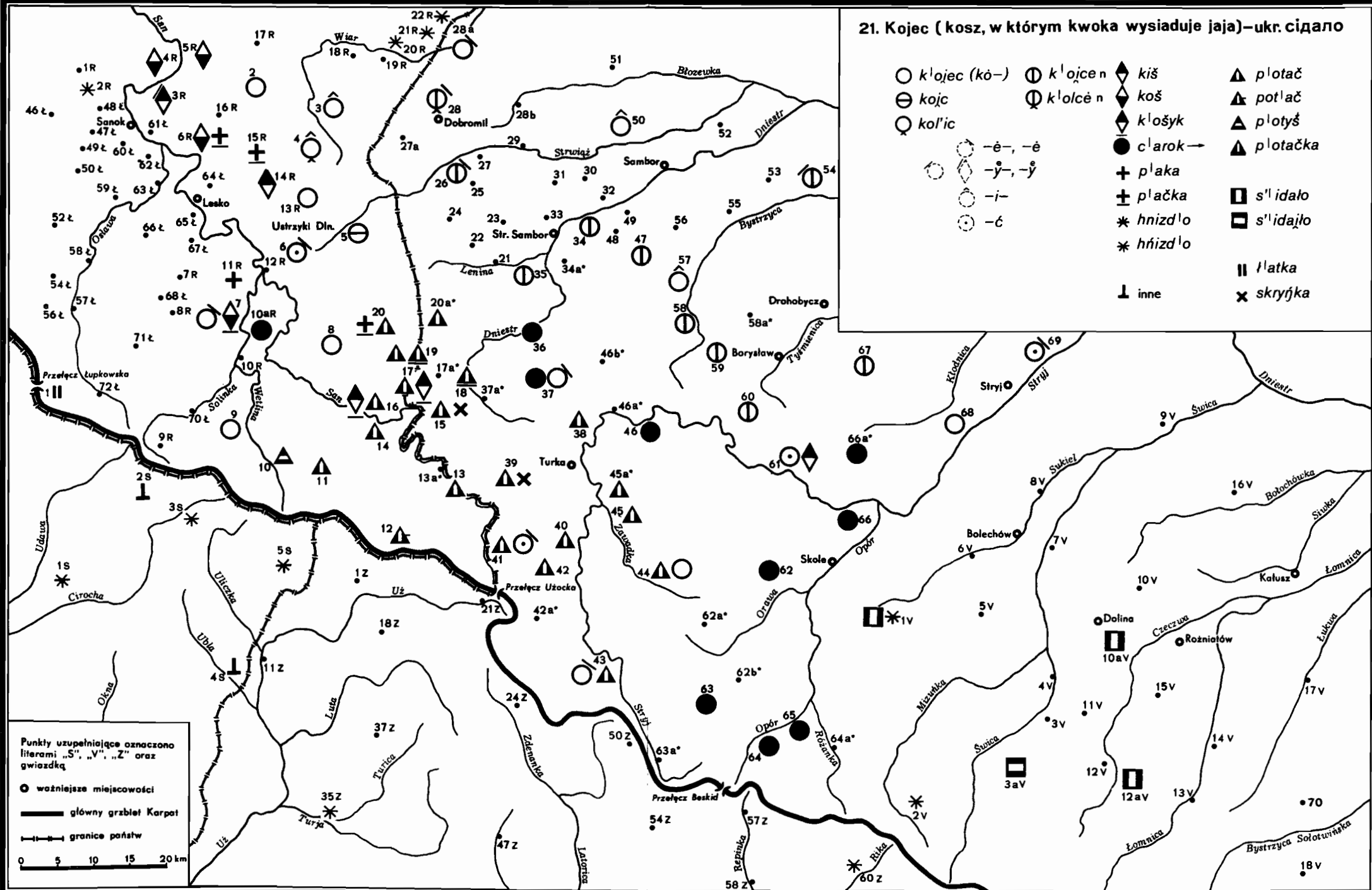
- połuynyk (pó-, póló-, -wn- itp.) → ⊕ peł'emnyk
- peł'eynyk (-êłè-, -yły-, -wn-) → ⊕ p'le'mnyk
- peł'eynyk, peł'eunik → ⊗ peł'ennyk (pé-)
- peł'evnyk
- ⊕ zał'ata
- ⊗ zał'atka
- * zał'atčlyna
- △ peł'ev'ér
- ▽ peł'yur'na, pył'yur'na 'klepisko w stodół
- akcent oksytoniczny: wsch. (i pn.)
- - - - - akcent paroksytoniczny: (pd.-) zach. →
- — — — — archaiczne formy z -ełe-

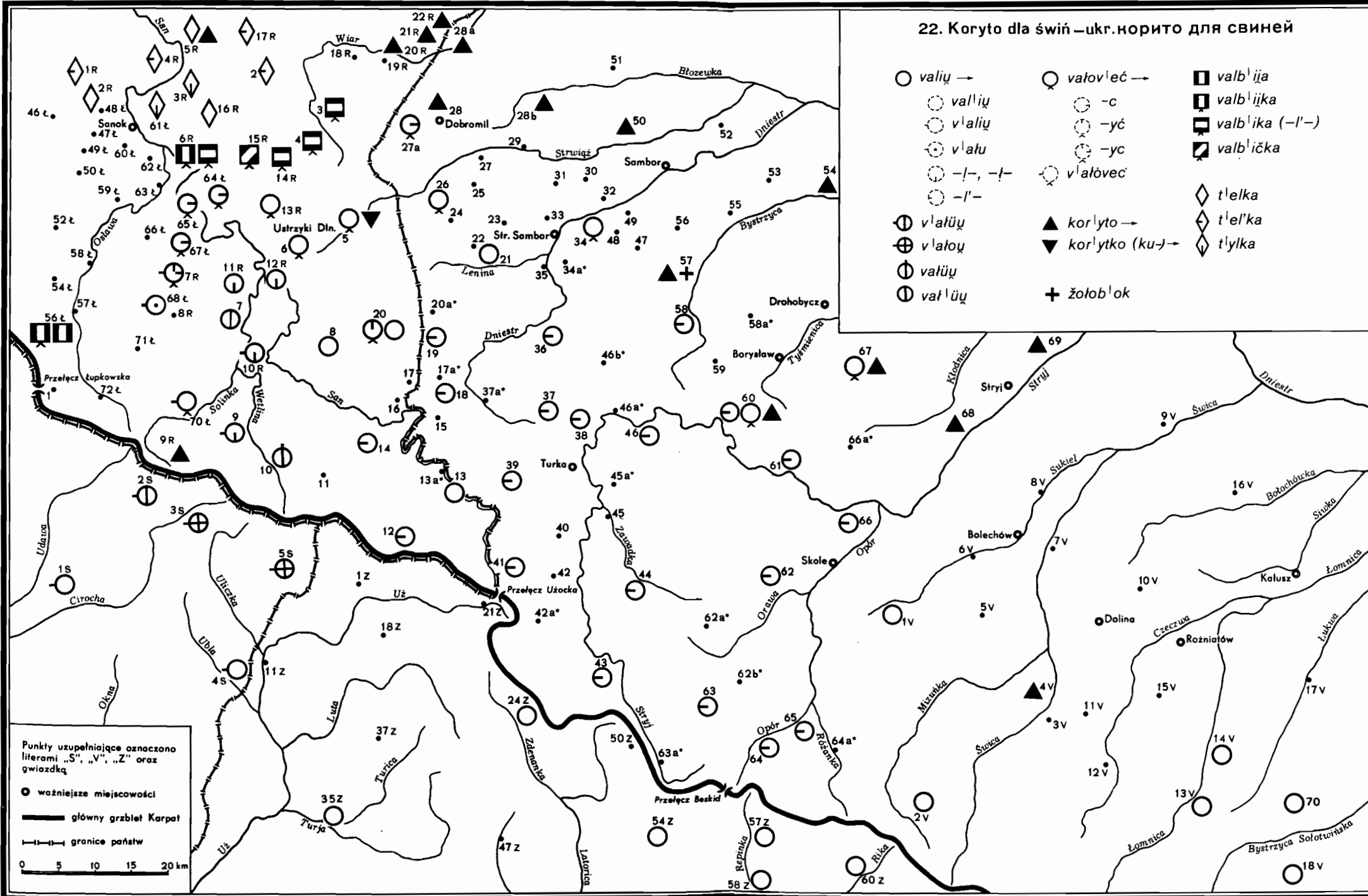
Punkty uzupełniające oznaczone literami „S”, „V”, „Z” oraz gwiazdką

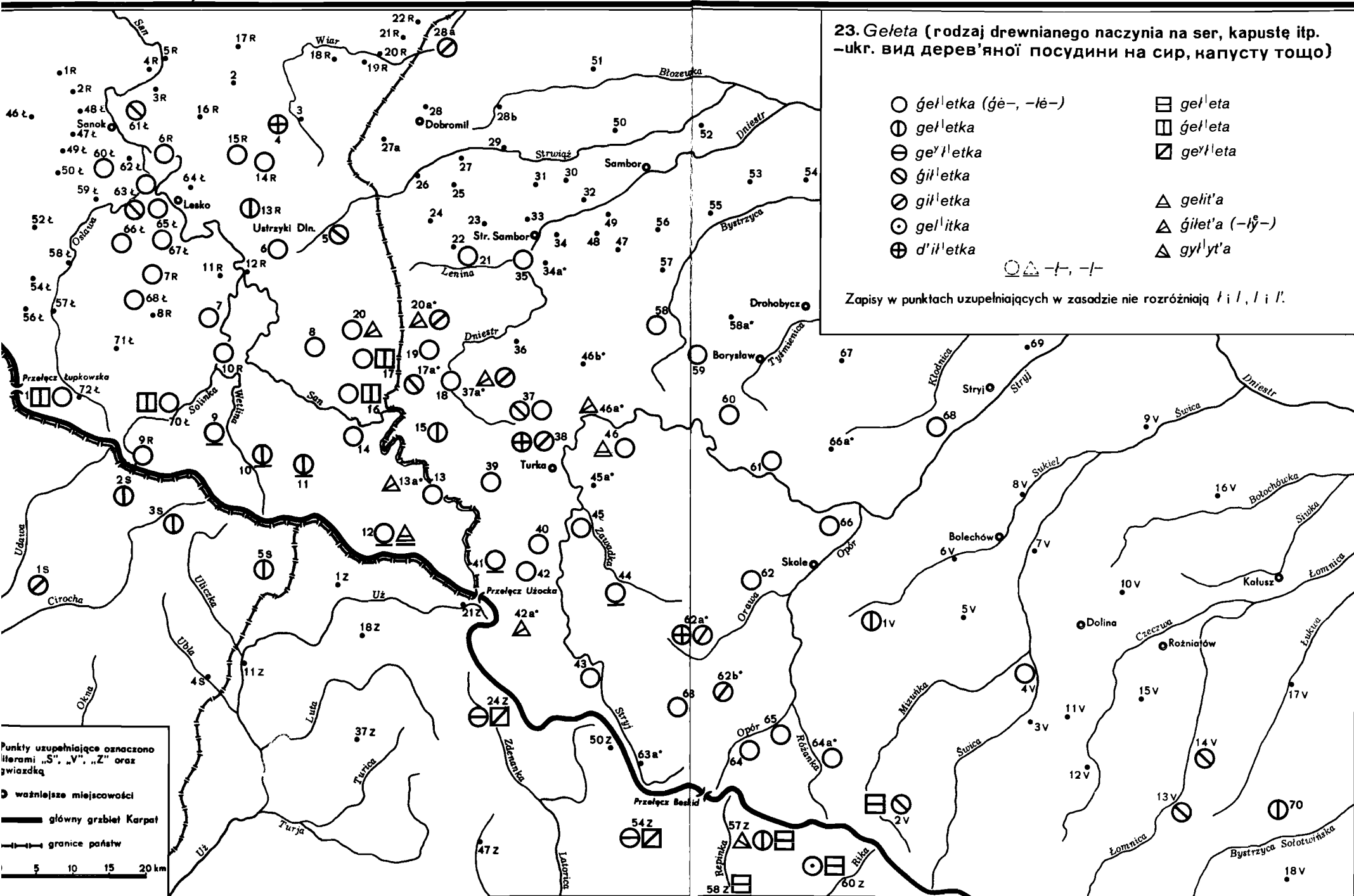
- ważniejsze miejscowości
- główny grzbiet Karpat
- — — granice państw

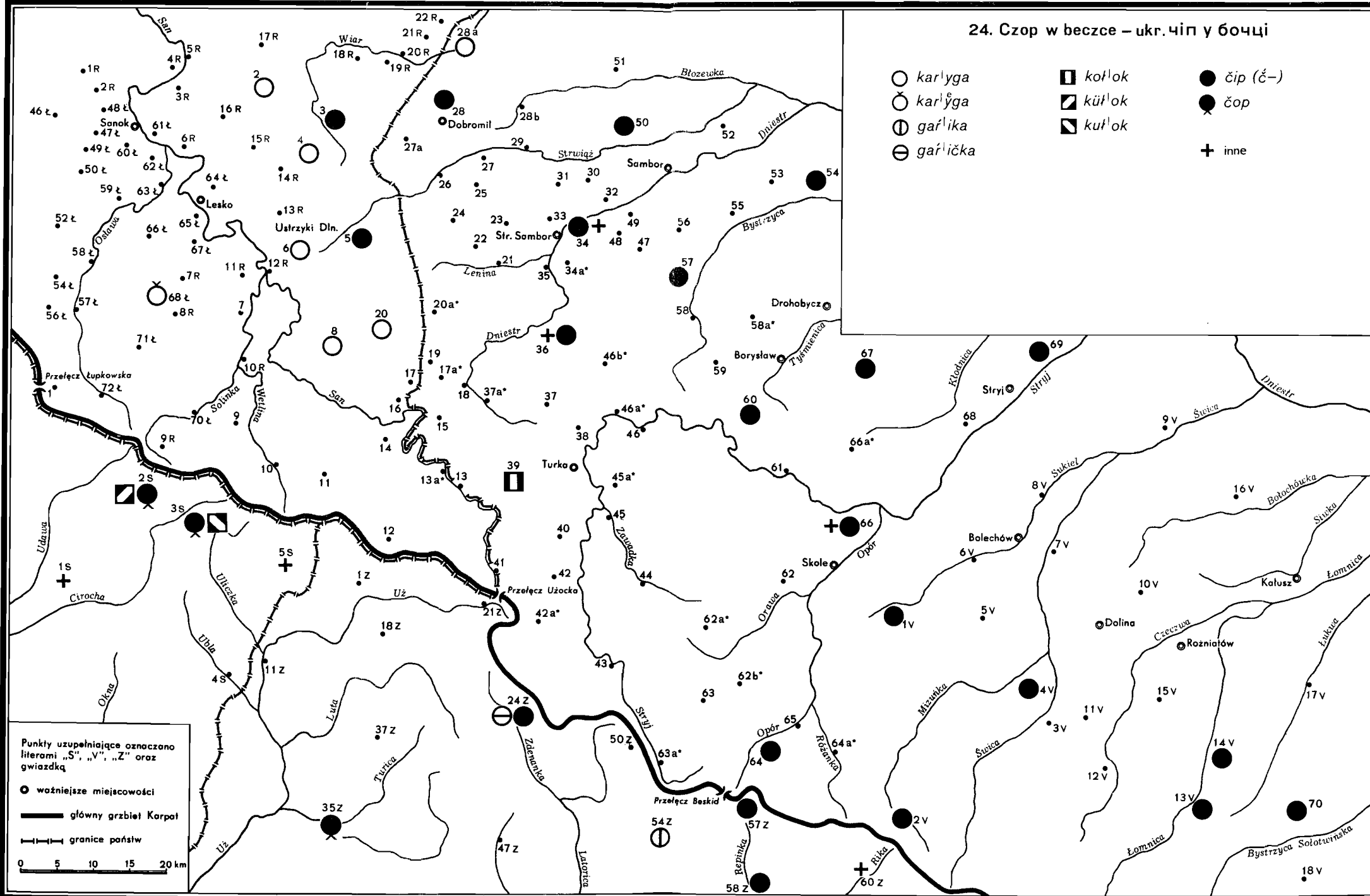
0 5 10 15 20 km

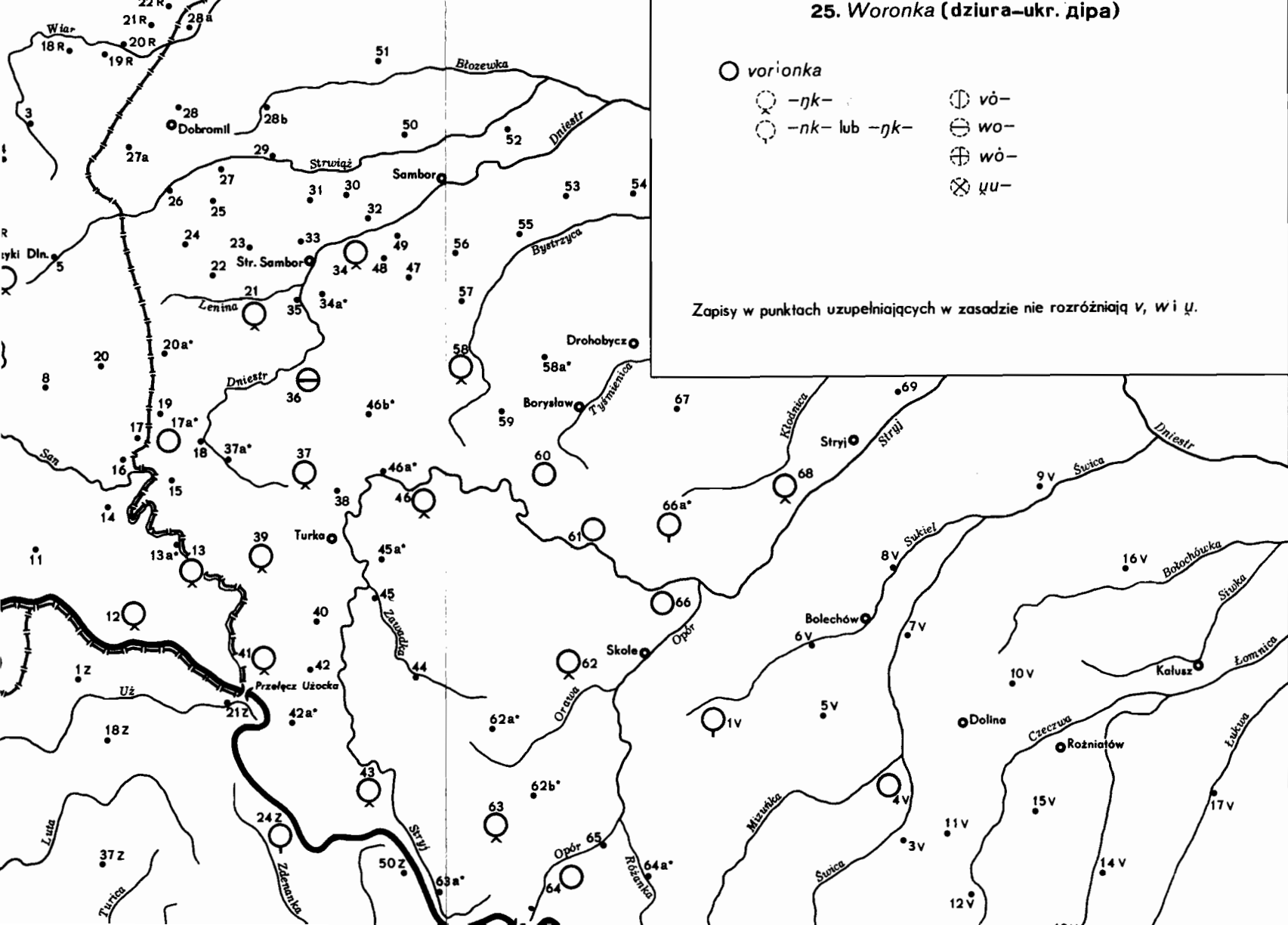

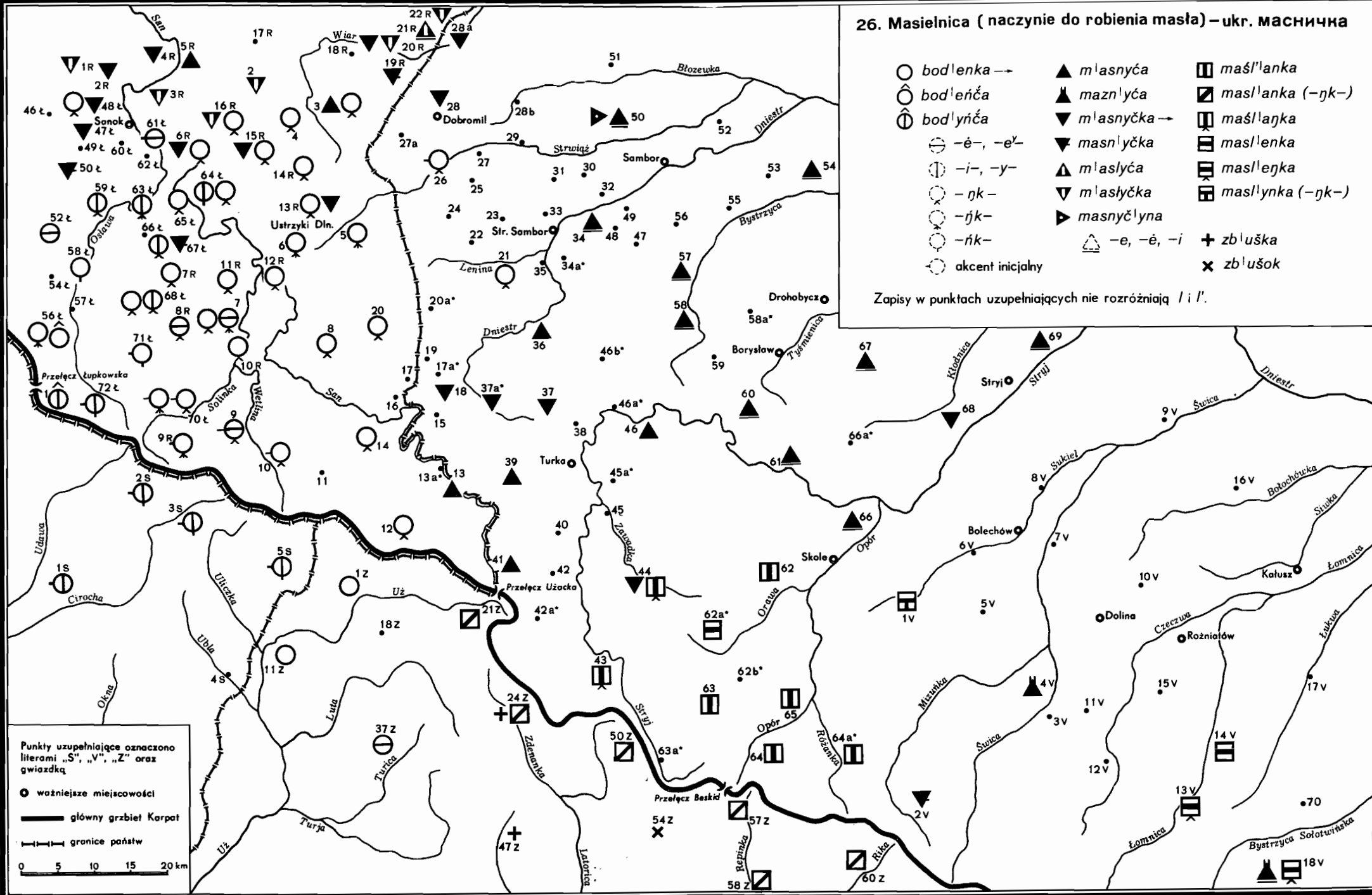
25. Woronka (dziura-ukr. дiпа)

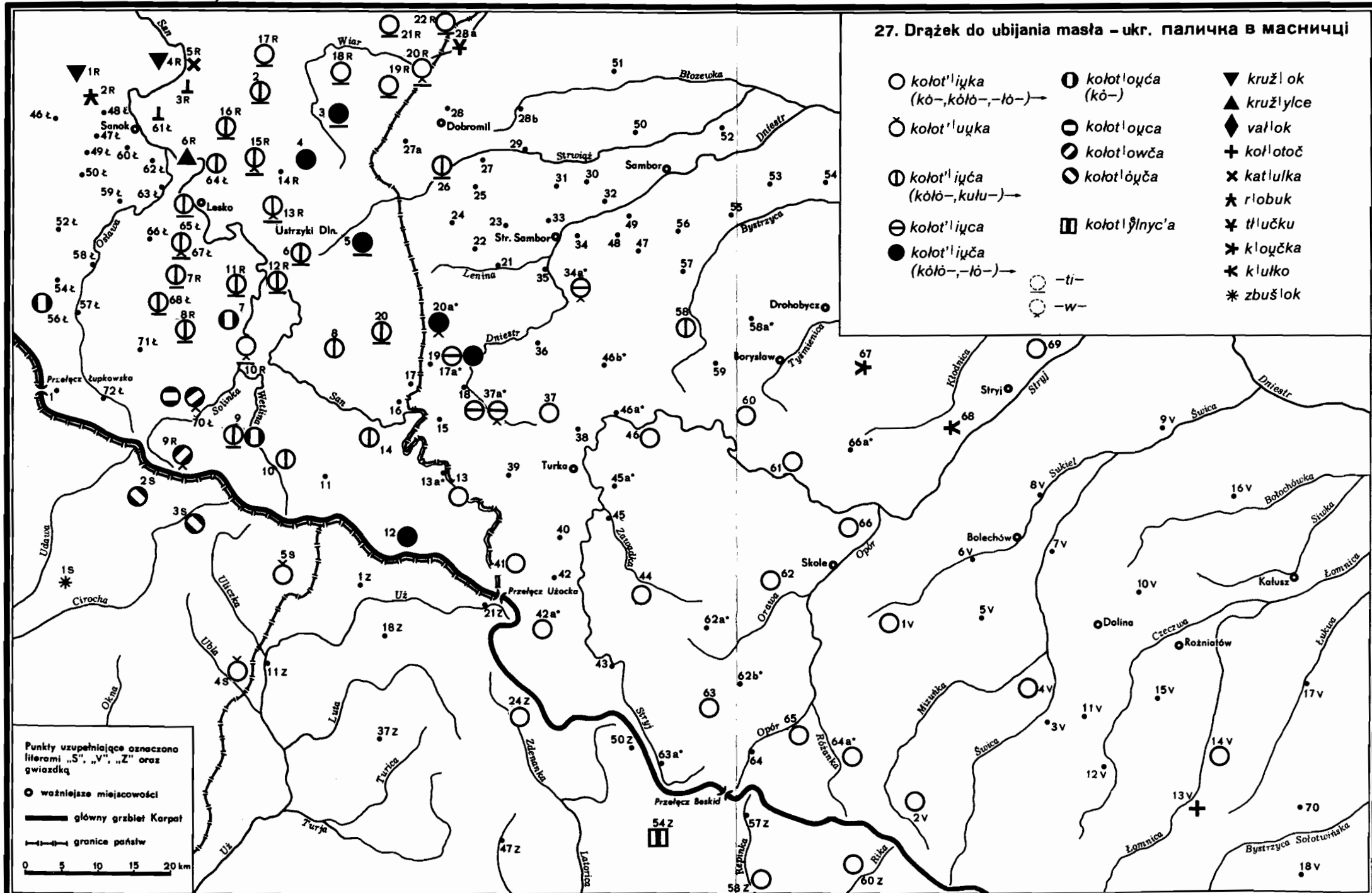
- vorionka
- ⊗ -ηk-
- ⊙ -nk- lub -ηk-
- ⊖ vò-
- ⊗ wo-
- ⊕ wò-
- ⊗ yu-

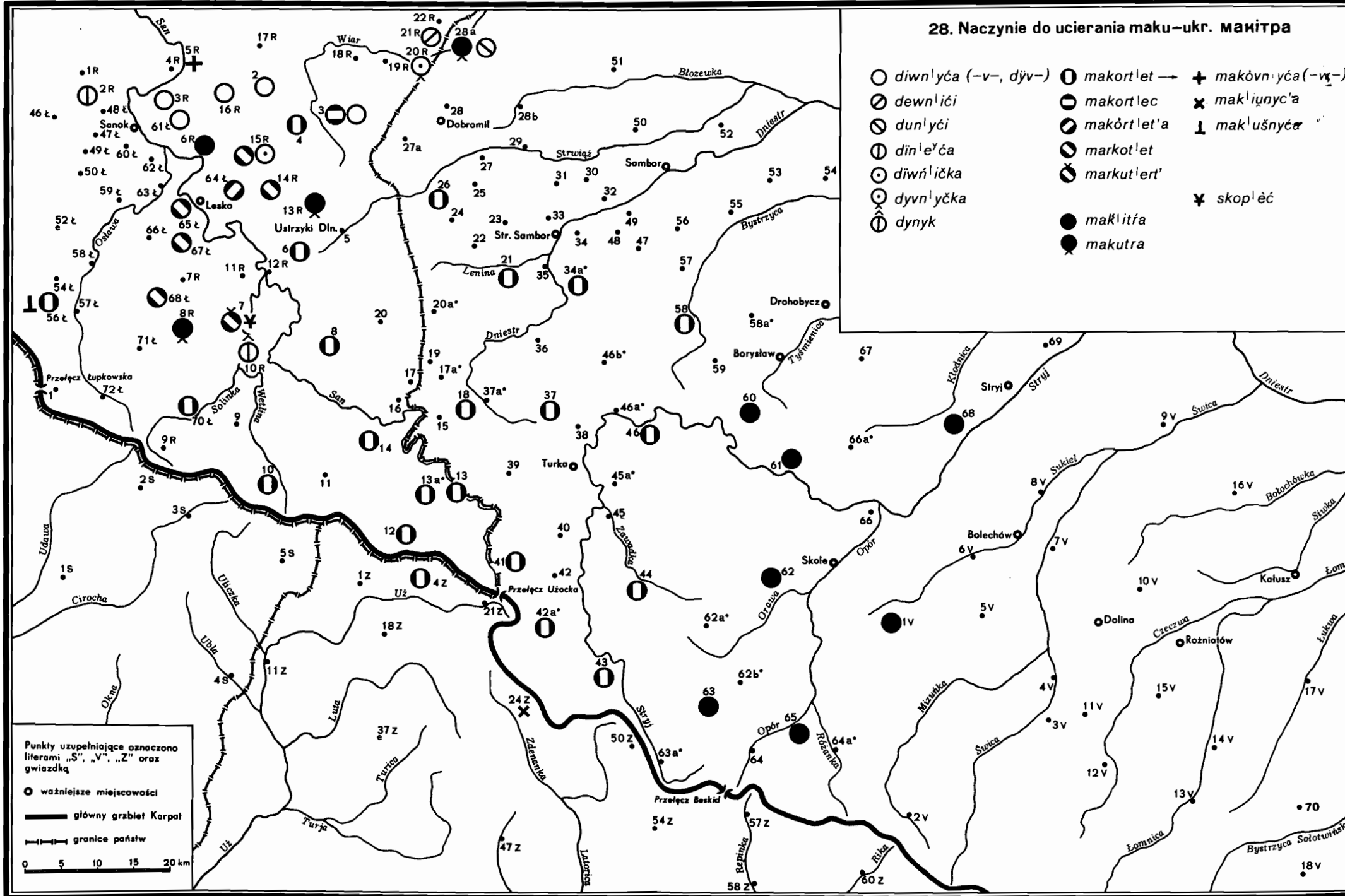
Zapisy w punktach uzupełniającej w zasadzie nie rozróżniają v, w i y.

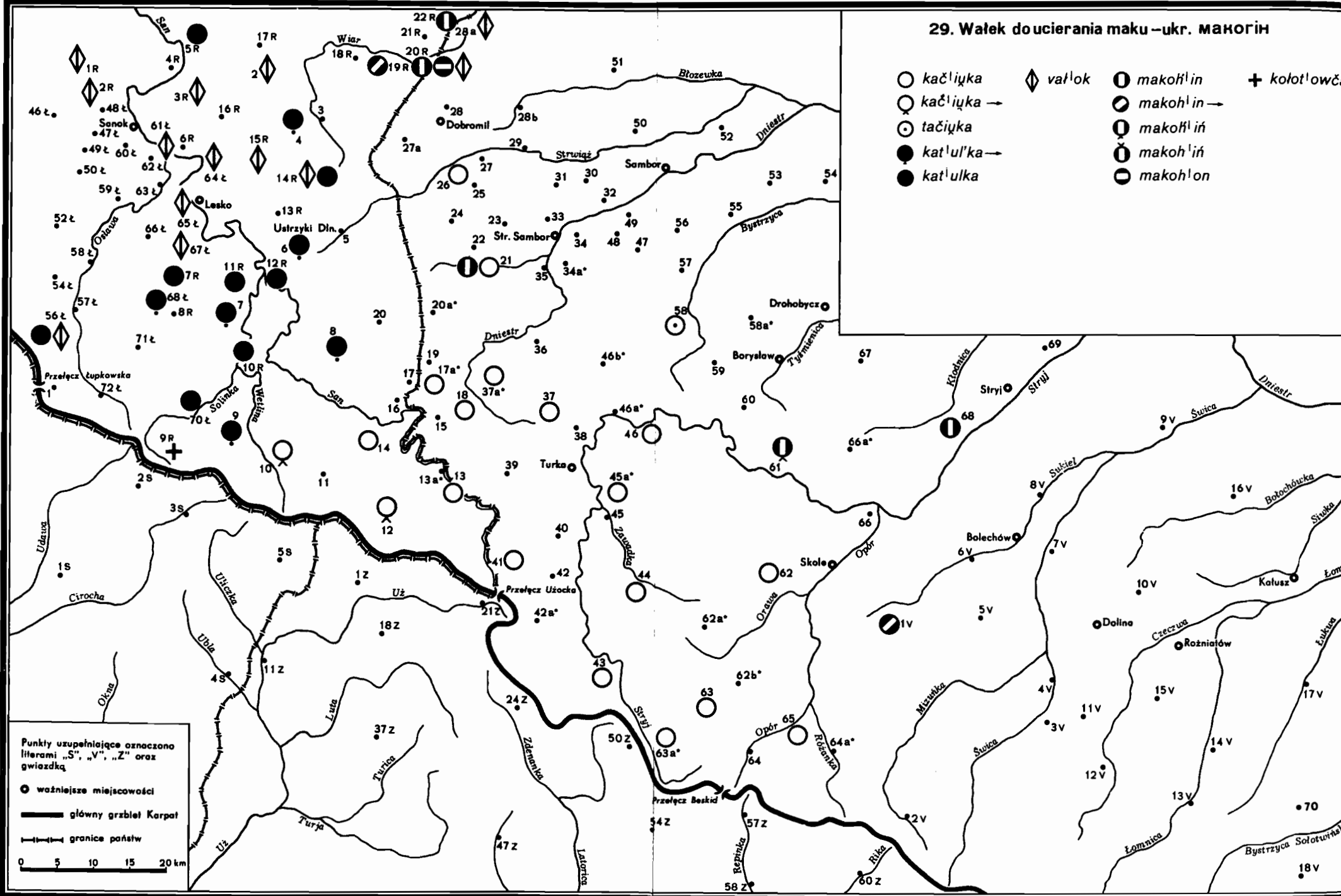

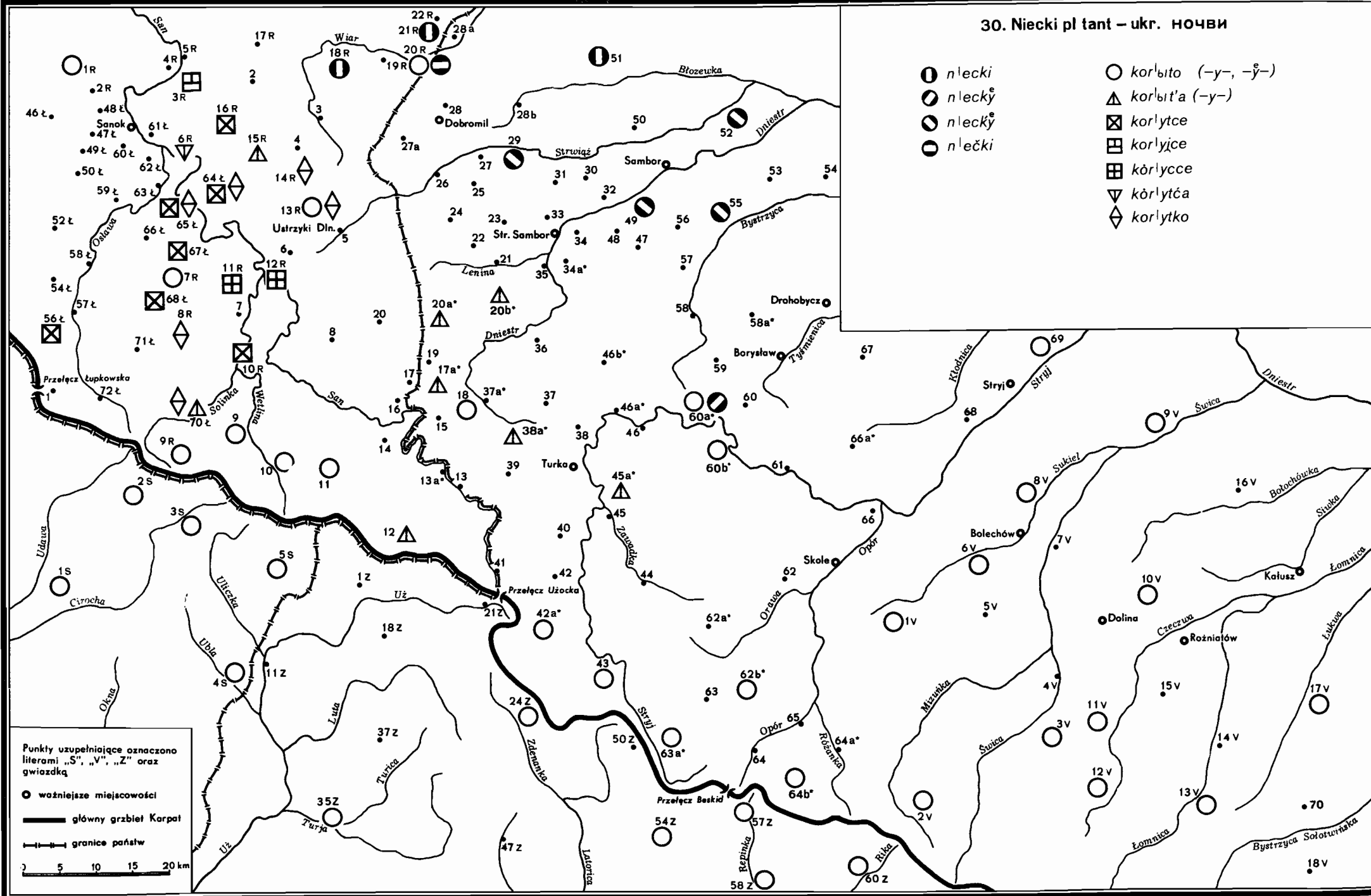
26. Masielnica (naczynie do robienia masła) – ukr. масничка

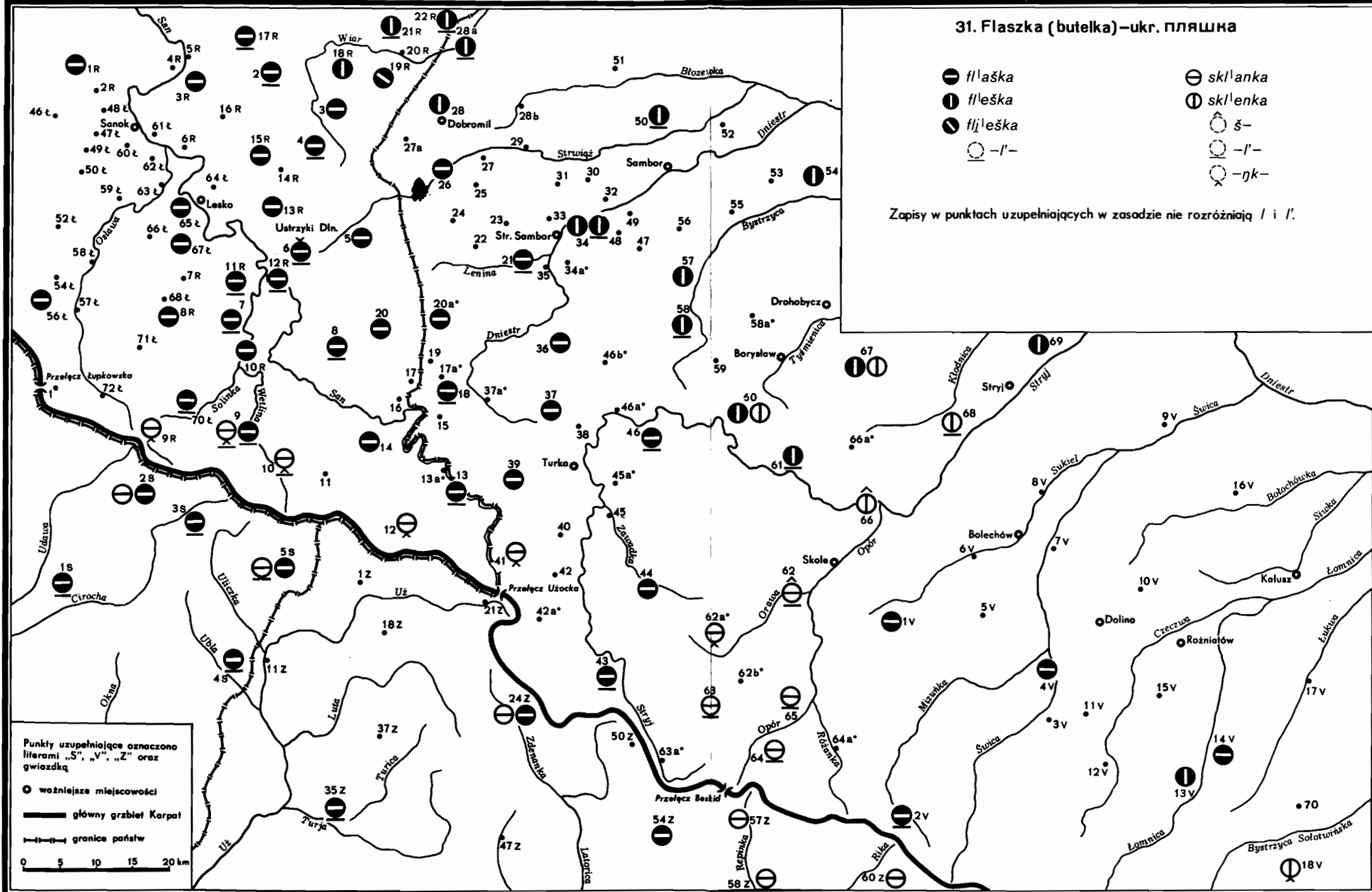

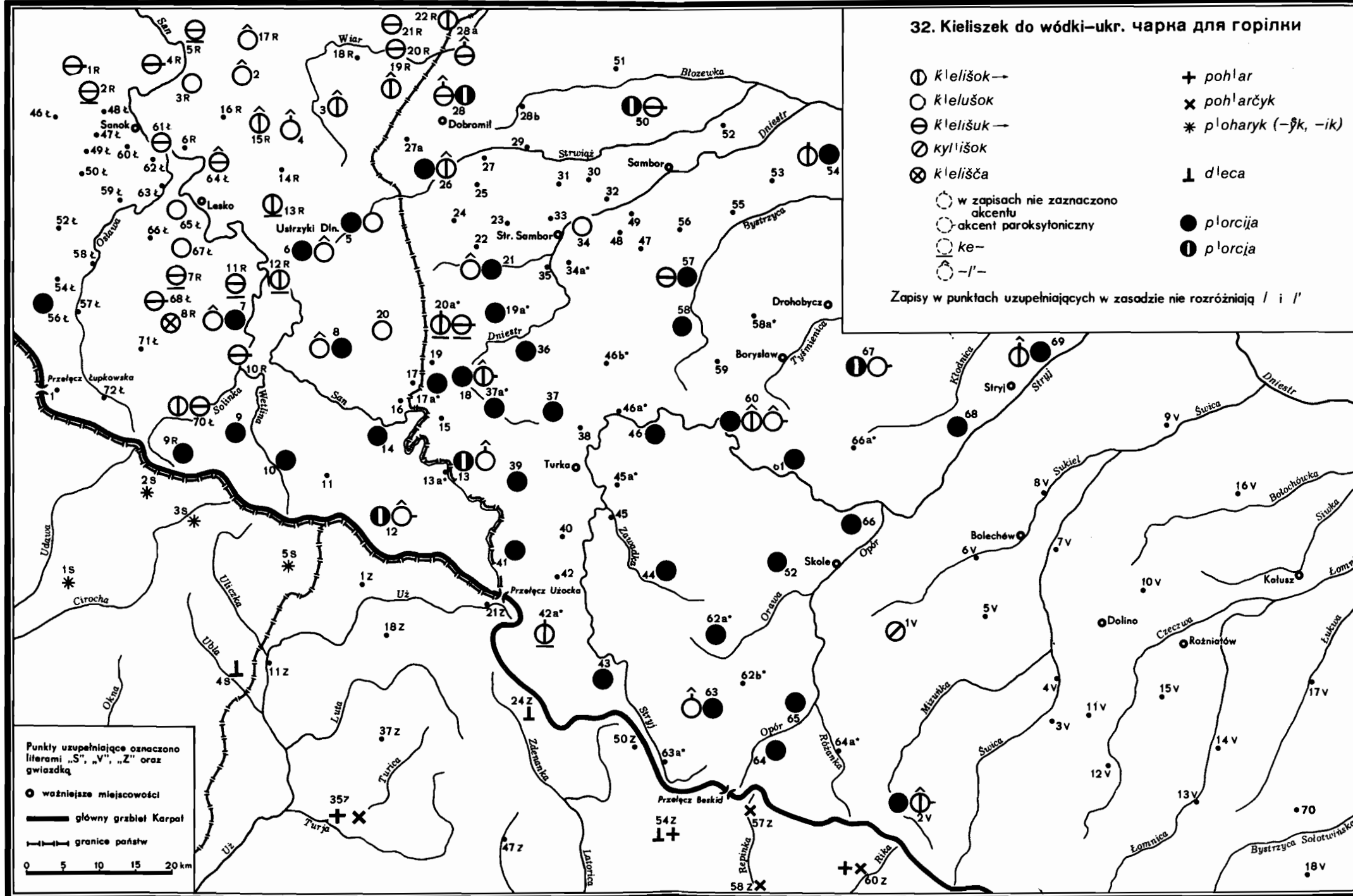

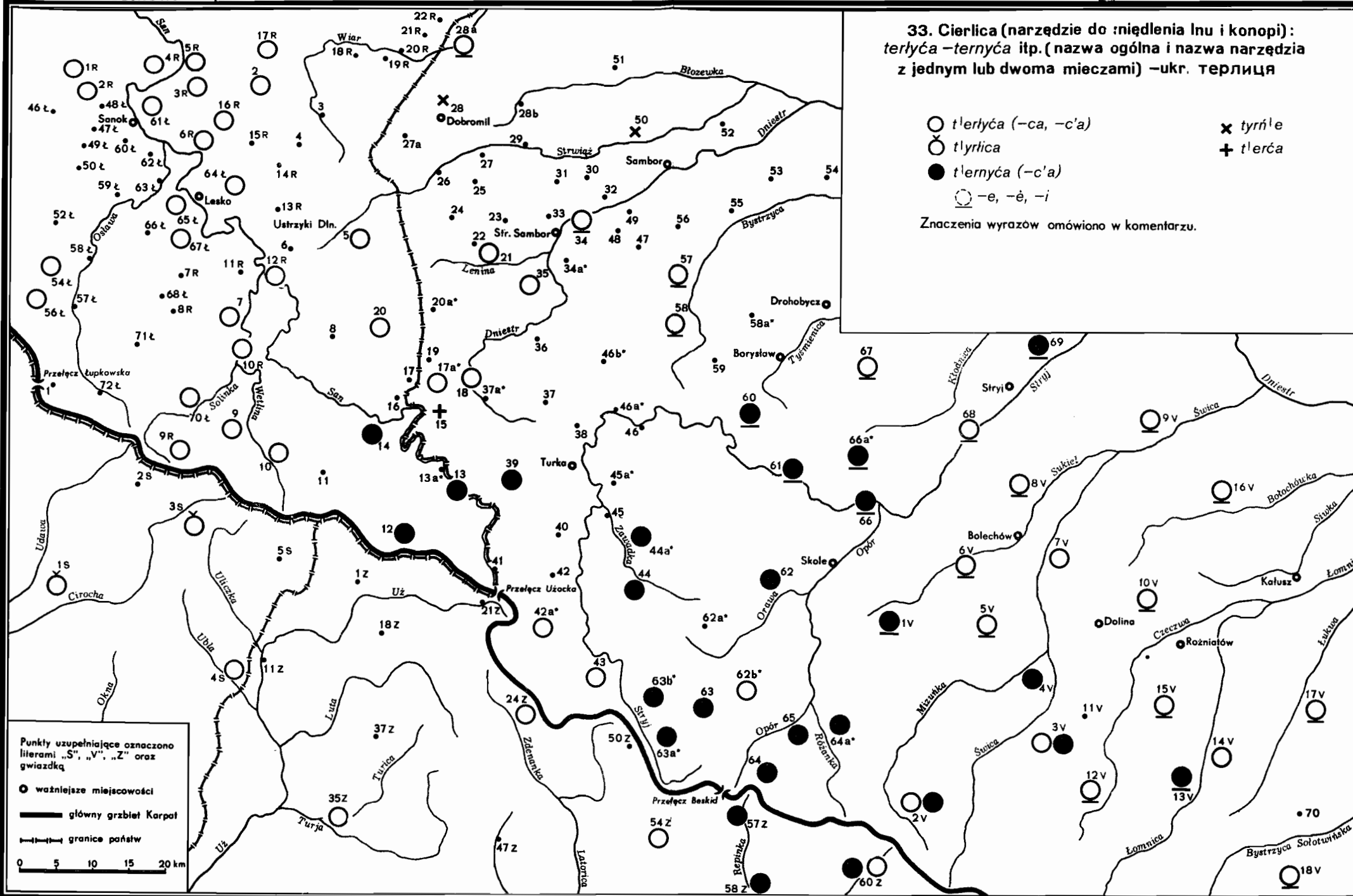

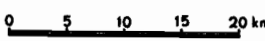
**33. Cierlica (narzędzie do miedlenia lnu i konopi):
terlyca – teryńca itp. (nazwa ogólna i nazwa narzędzia
z jednym lub dwoma mieczami) – ukr. терлиця**

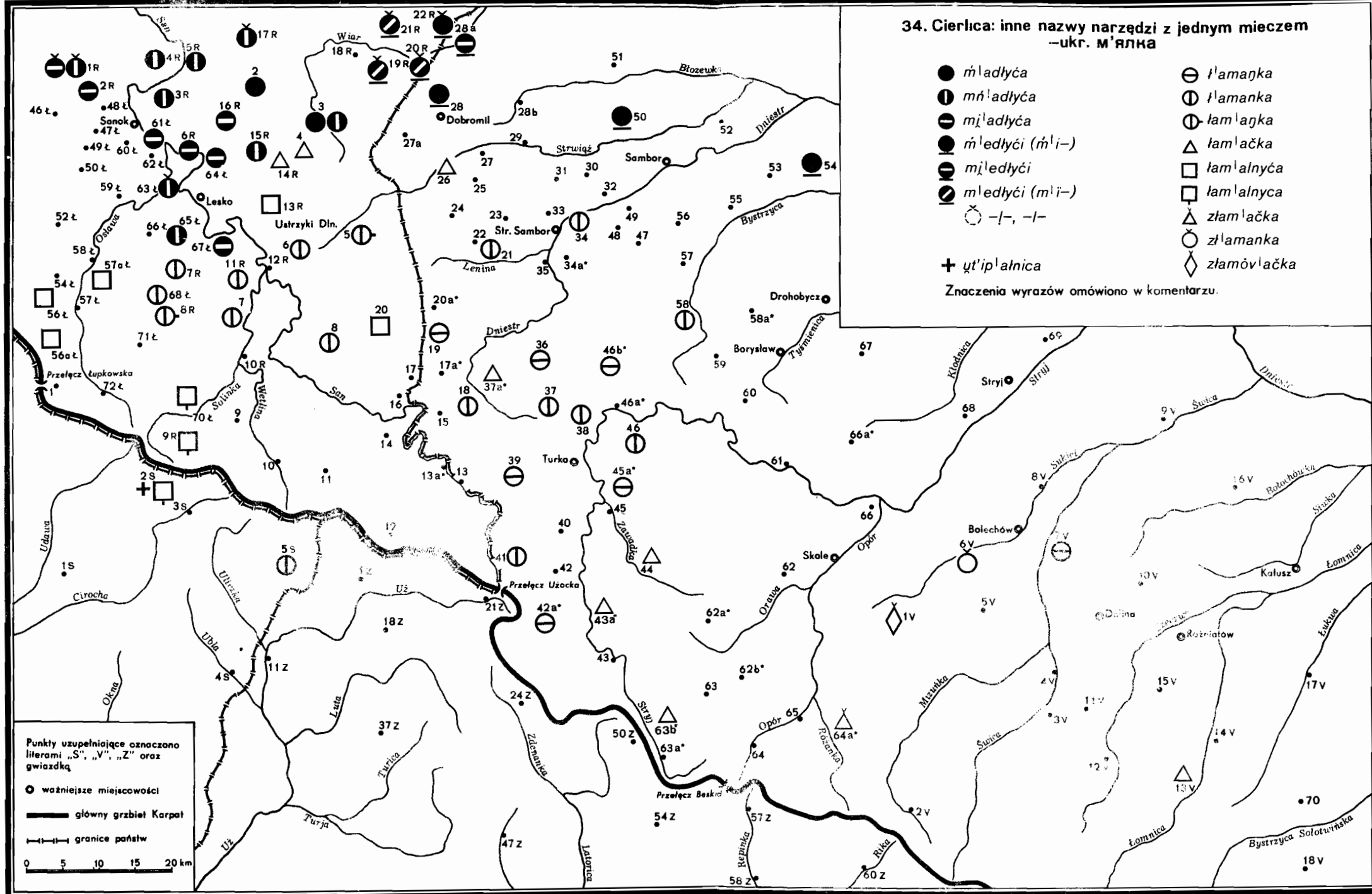
- t'lerlyca (-ca, -c'a)
- ⊗ t'lyrlica
- t'lernyca (-c'a)
- ◌ -e, -è, -i
- ✕ tyrńle
- ⊕ t'lerca

Znaczenia wyrazów omówiono w komentarzu.

Punkty uzupełniające oznaczono literami „S”, „V”, „Z” oraz gwiazdką

- ważniejsze miejscowości
- główny grzebień Karpat
- granice państw

**34. Cierlica: inne nazwy narzędzi z jednym mieczem
—укр. м'ялка**

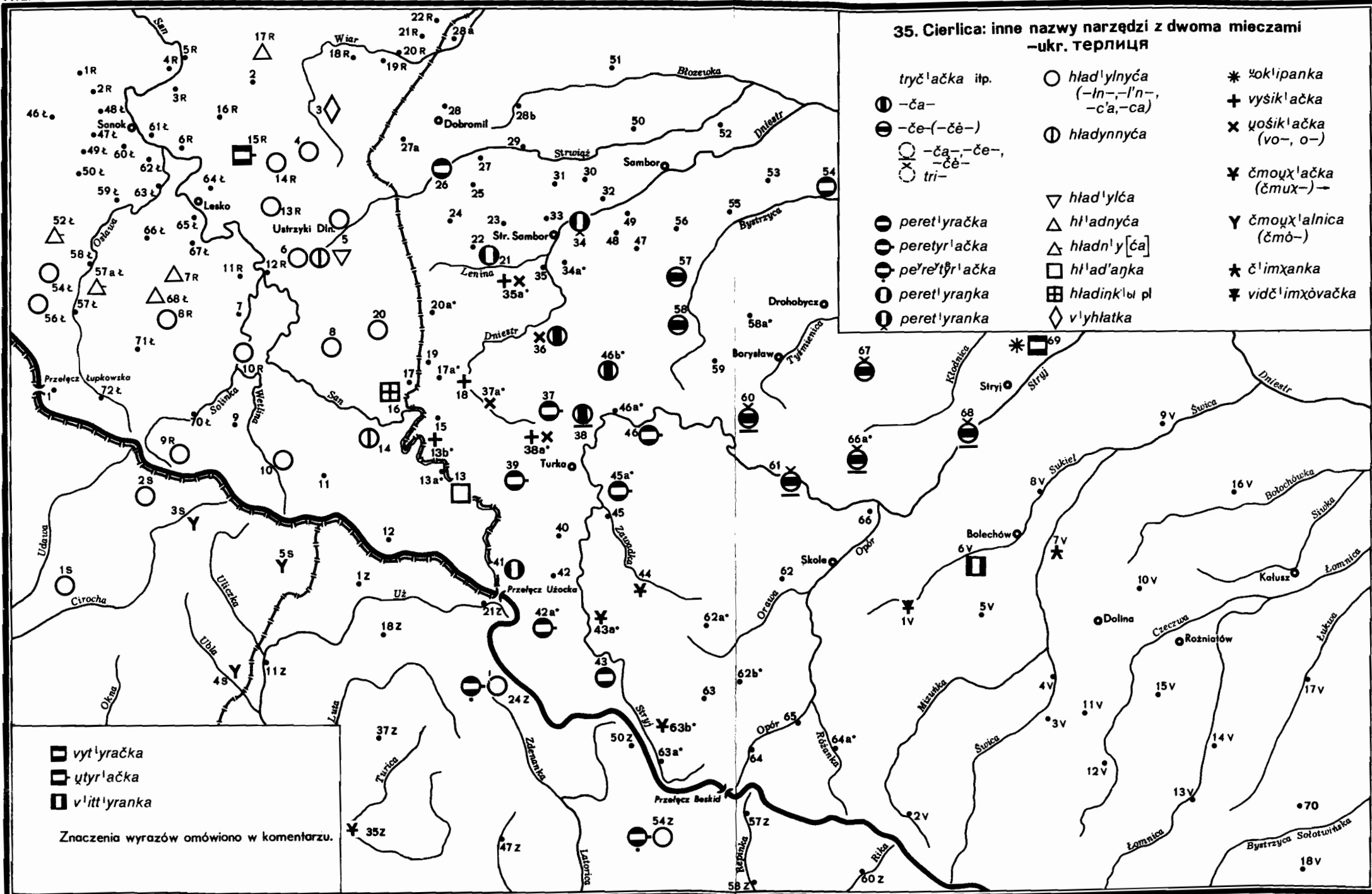
- m'ladlyca
- ⊖ m'n'ladlyca
- ⊖ m'j'ladlyca
- m'ledlyci (m'i-)
- ⊖ m'j'ledlyci
- ⊖ m'ledlyci (m'i-)
- -/-, -/-
- ⊕ ut'ip'atnica
- ⊖ l'amangka
- ⊖ l'amanka
- ⊖ l'amangka
- △ l'am'lačka
- l'am'alnyca
- l'am'alnyca
- △ zlam'lačka
- zlam'anka
- ◇ zlam'ov'lačka

Znaczenia wyrazów omówiono w komentarzu.

Punkty uzupełniające oznaczono literami „S”, „V”, „Z” oraz gwiazdką

- ważniejsze miejscowości
- główny grzbiet Karpat
- |—| granice państw

0 5 10 15 20 km

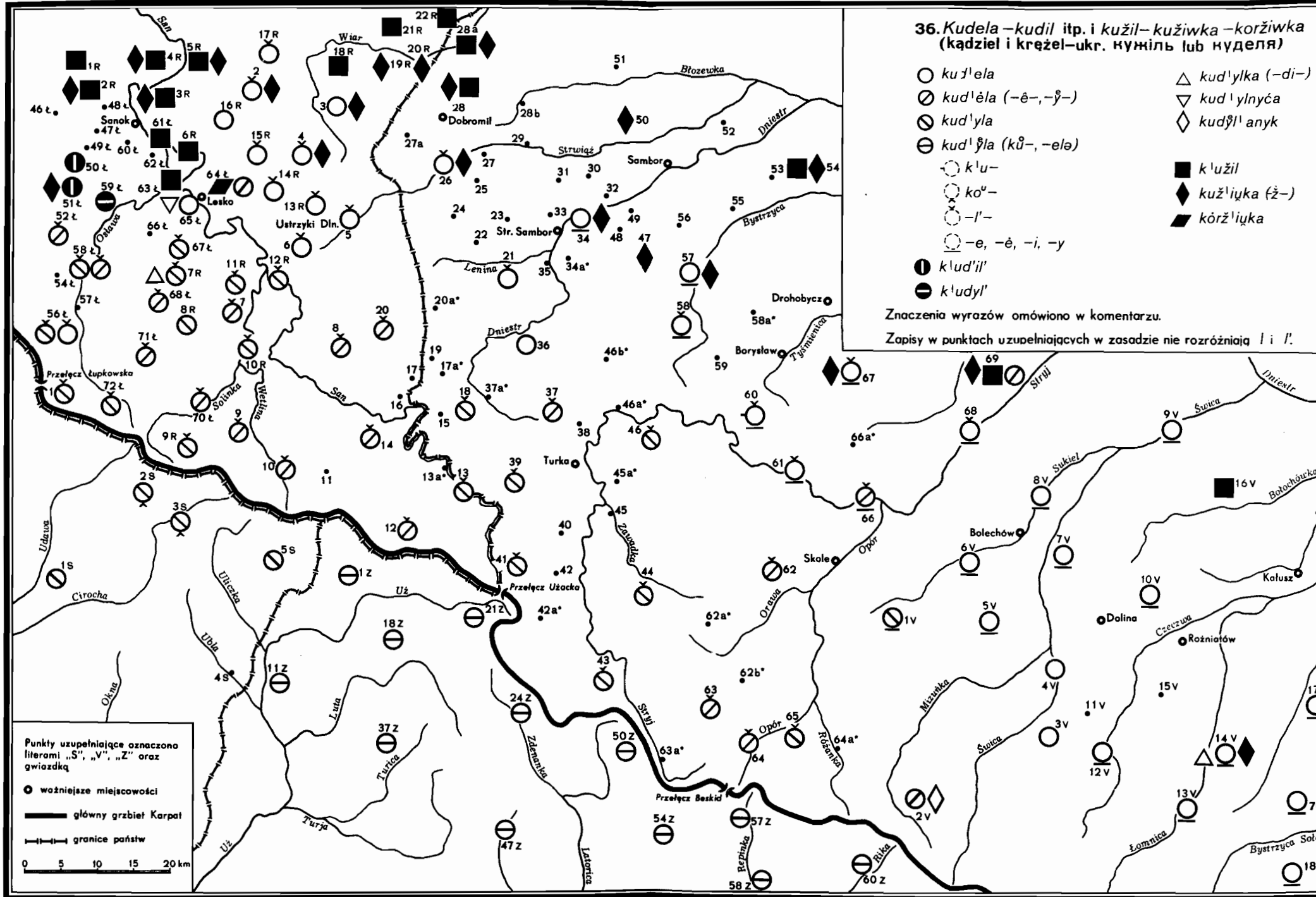

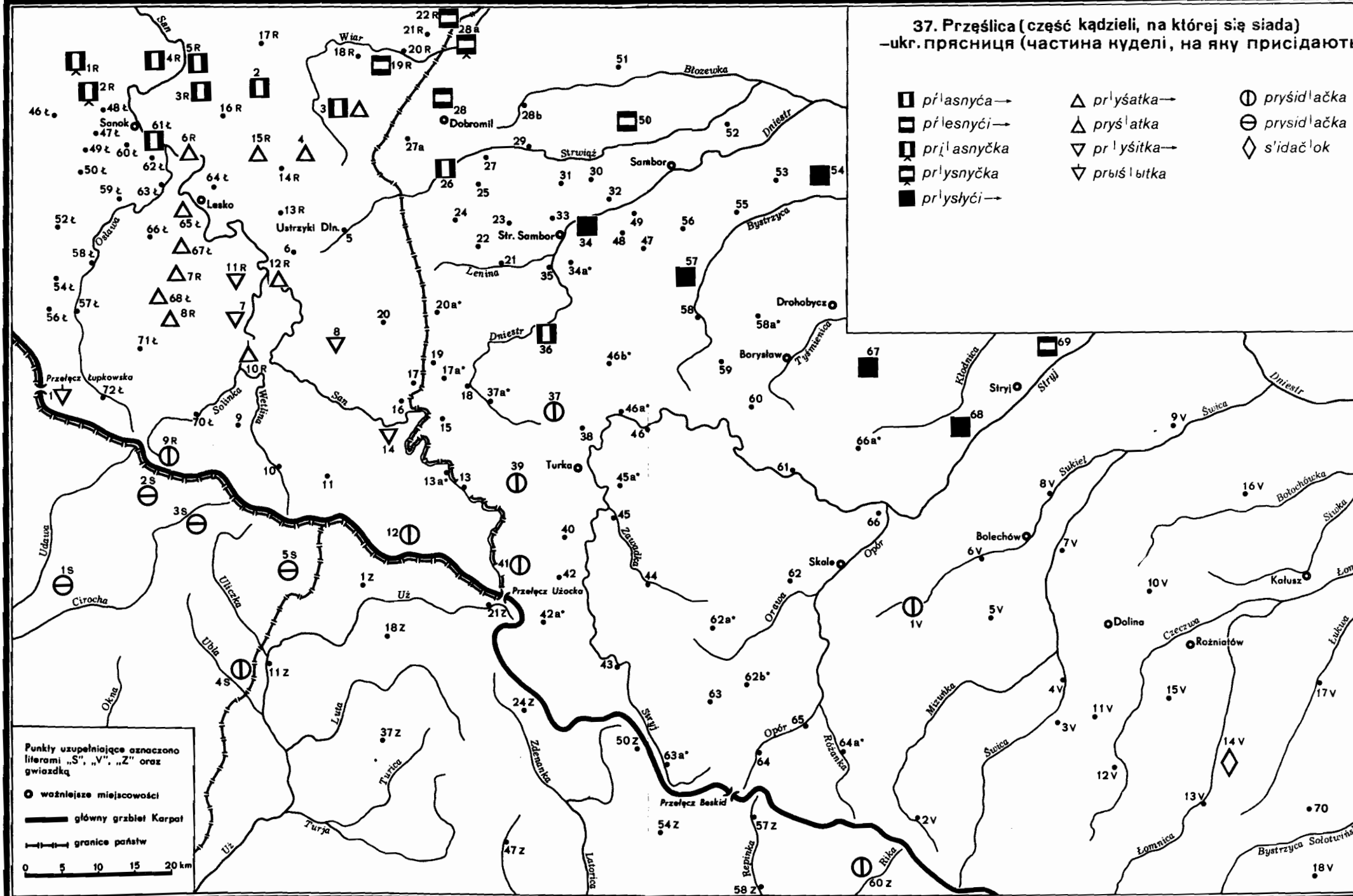
35. Cierlica: inne nazwy narzędzi z dwoma mieczami
 —ukr. терлиця

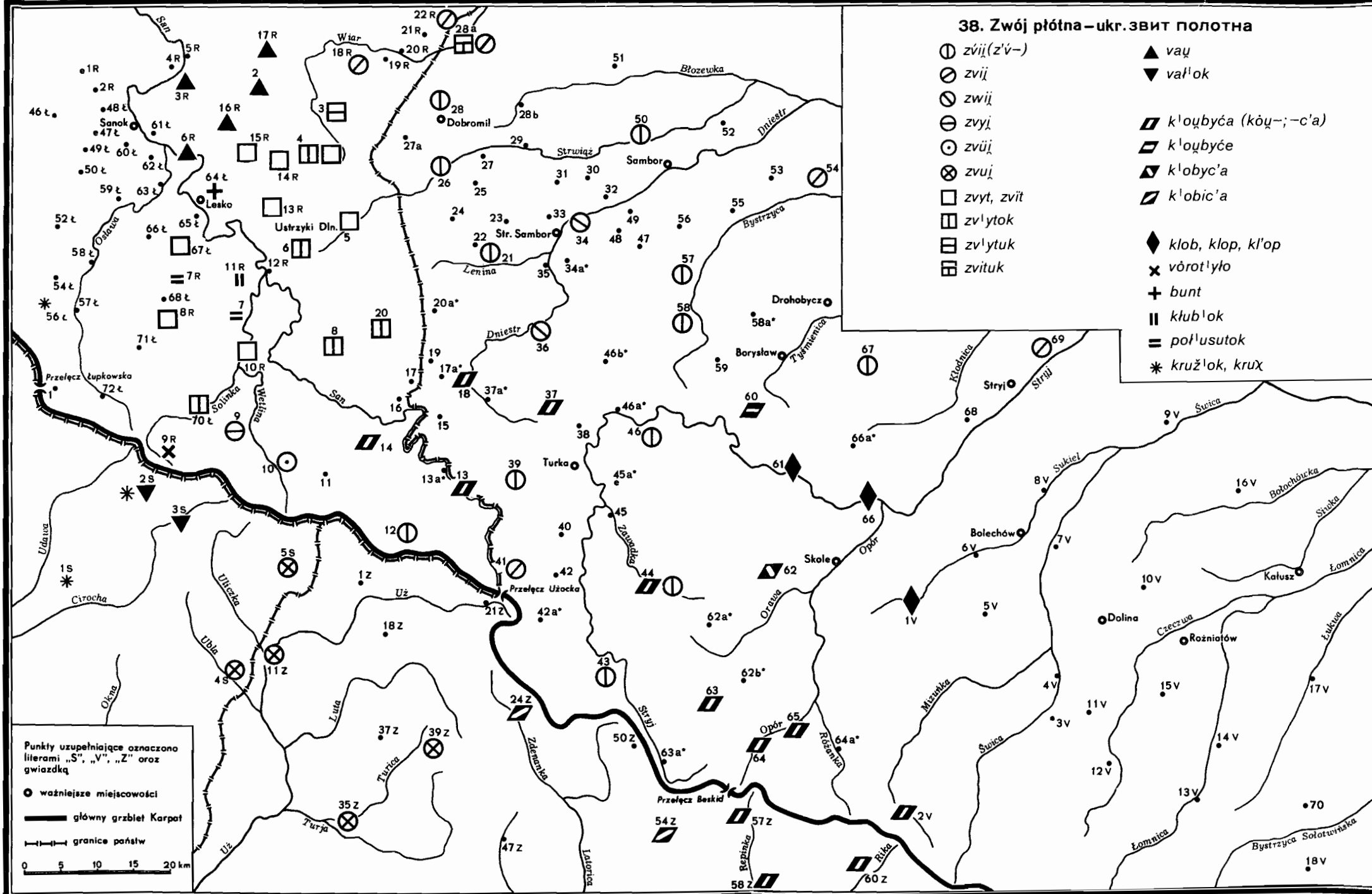
tryč'ačka itp.	○ hlad'ylnyča
(-ln-, -l'n-,
-c'a, -ca)	* žok'ipanka
⊖ -ča-	⊖ hladynnyča	+ vysik'ačka
⊖ -če-(-čë-)	▽ hlad'ylča	× žošik'ačka
(vo-, o-)
⊖ -ča-, -če-,
-čë-,
⊖ tri-	△ hl'adnyča	✚ čmox'ačka
(čmox-)-
⊖ peret'yračka	△ hl'adn'y[ča]	Y čmox'aalnica
(čmō-)
⊖ peretyr'ačka	□ hl'ad'aŋka	★ č'imxanka
⊖ pe're'ty'r'ačka	⊞ hl'adiŋk'ly pl	✚ vid'č'imxovačka
⊖ peret'yraŋka	◇ v'yhlatka	
⊖ peret'yranka		

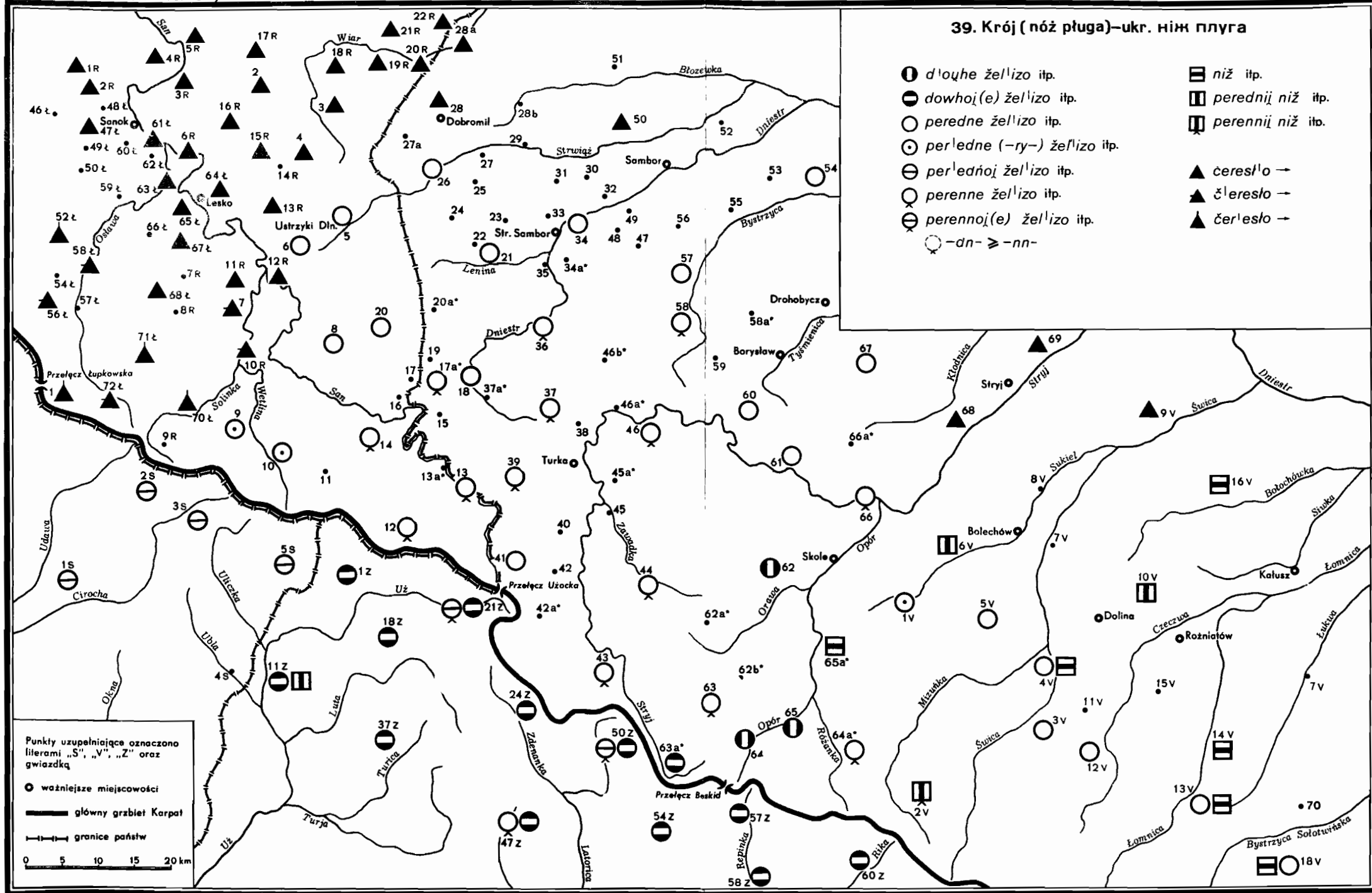
- ⊞ vyt'yračka
- ⊞ ułyr'ačka
- ⊞ v'itt'yranka

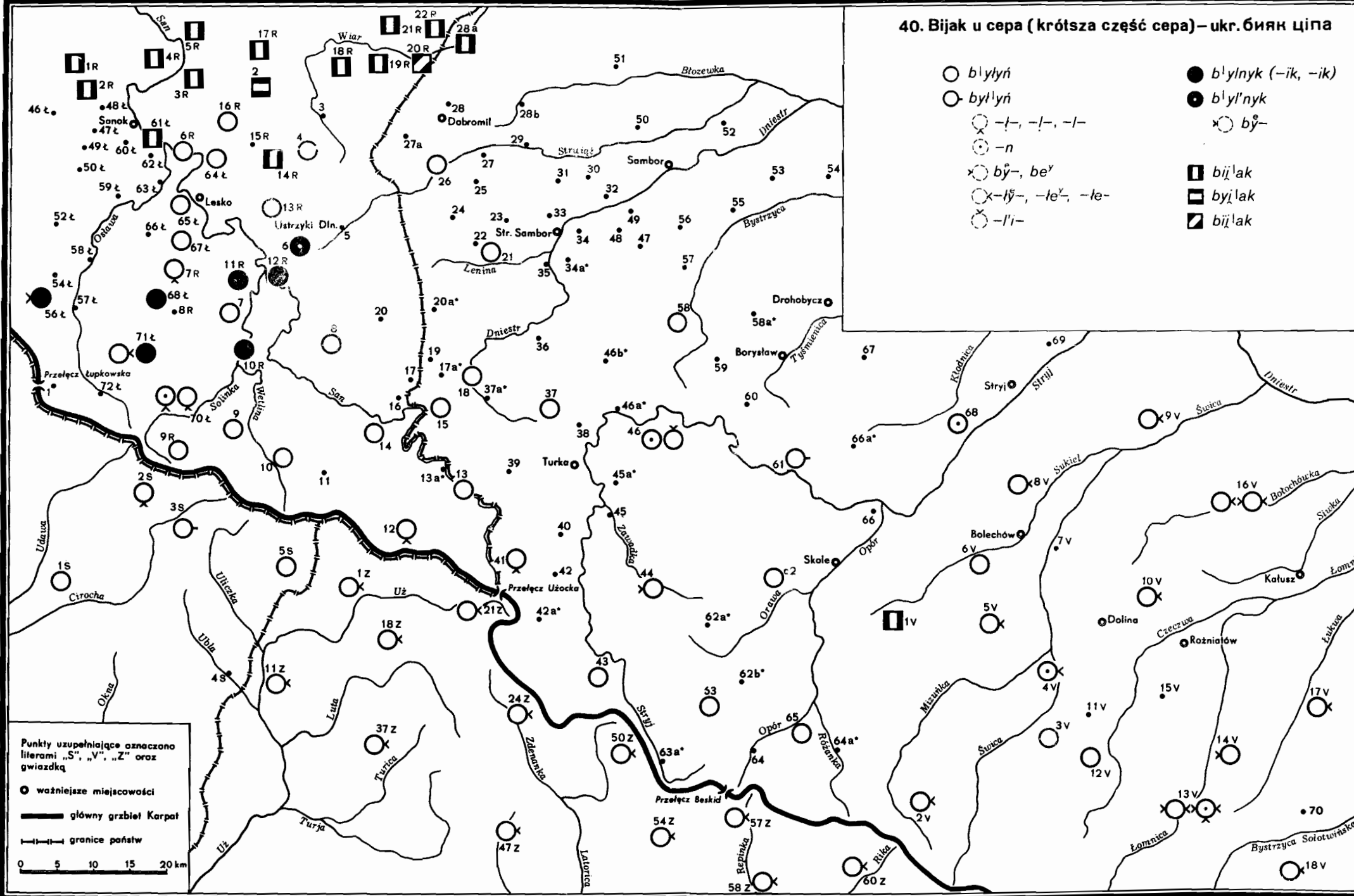
Znaczenia wyrazów omówiono w komentarzu.

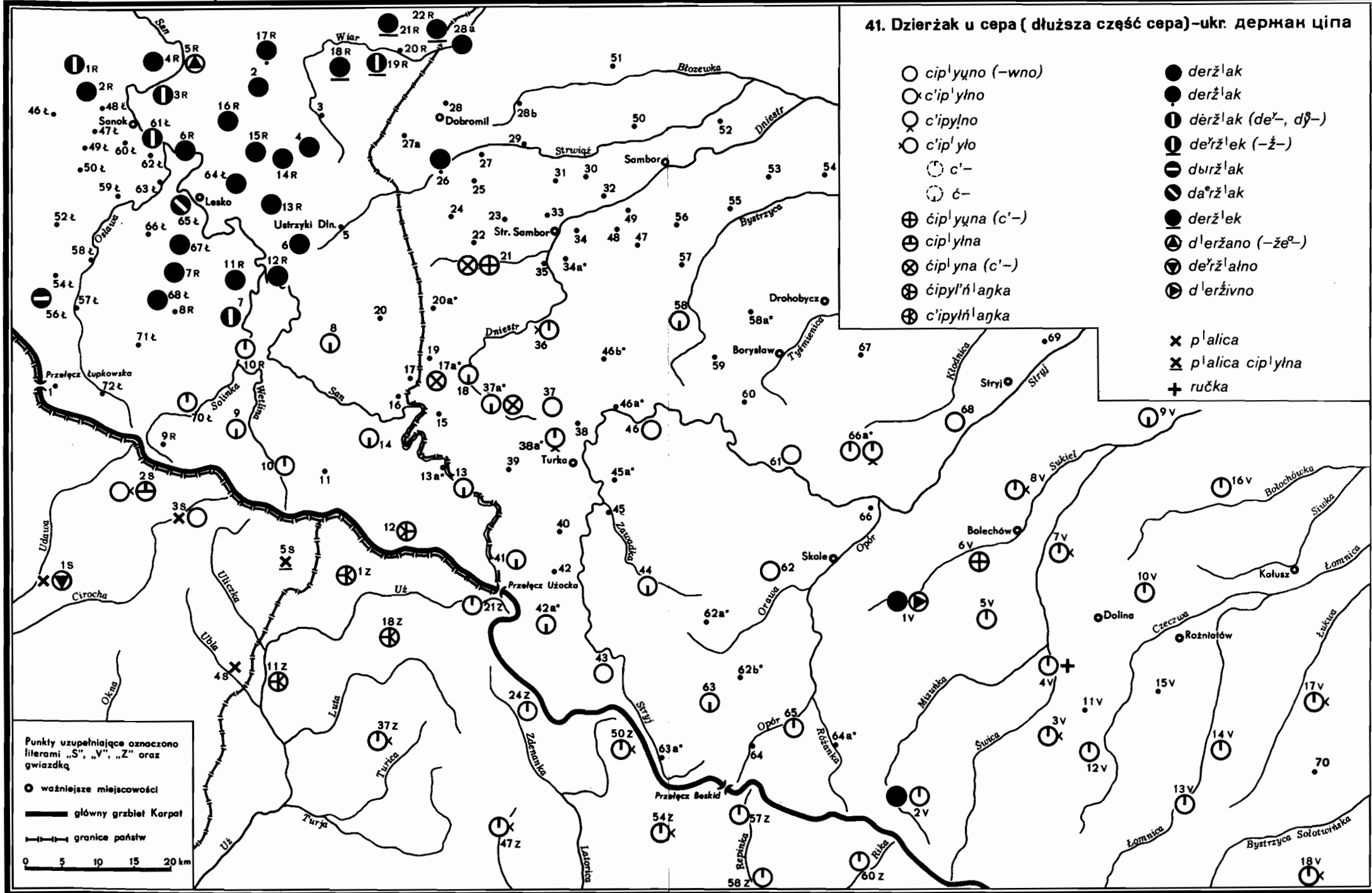

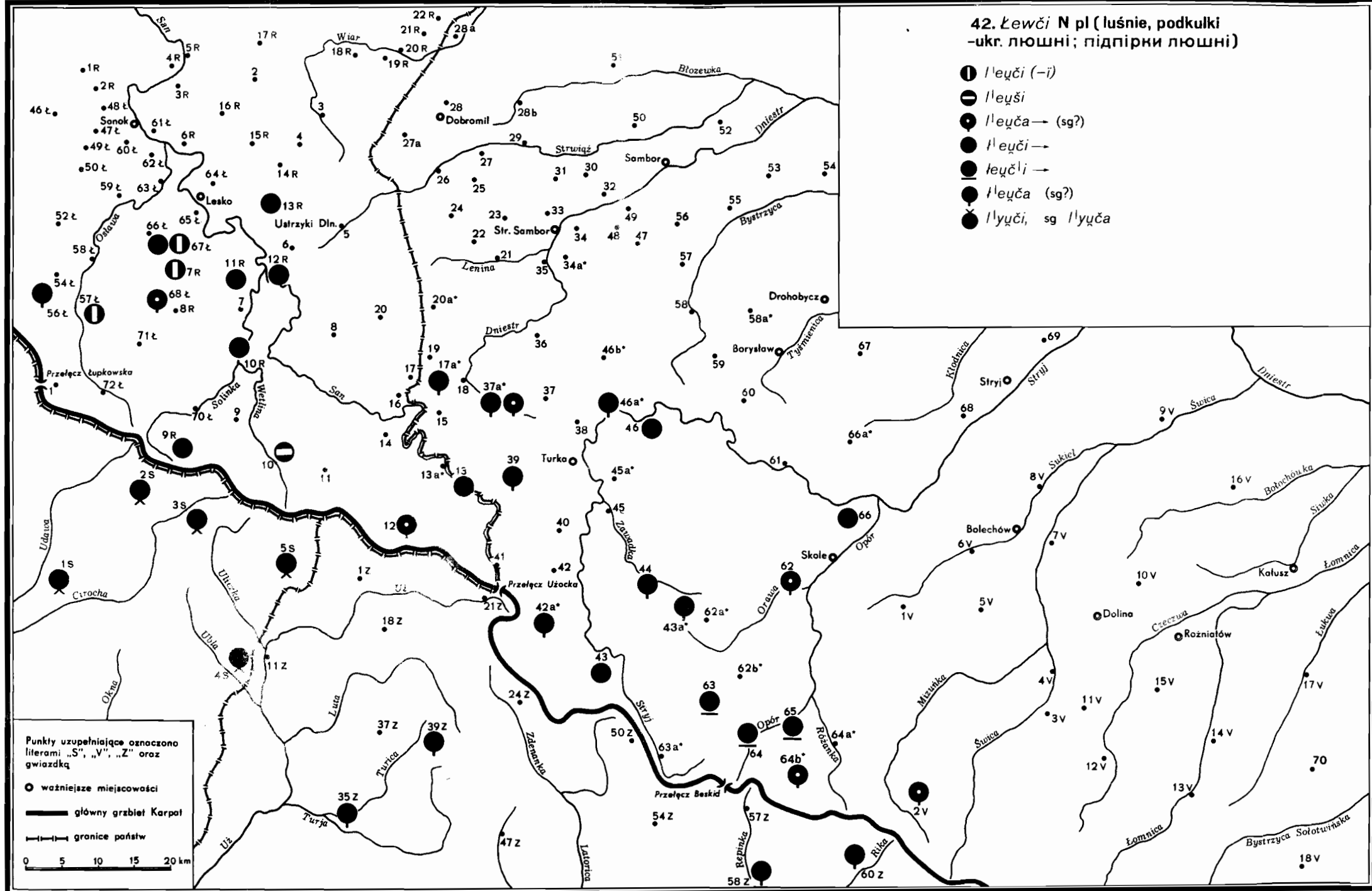

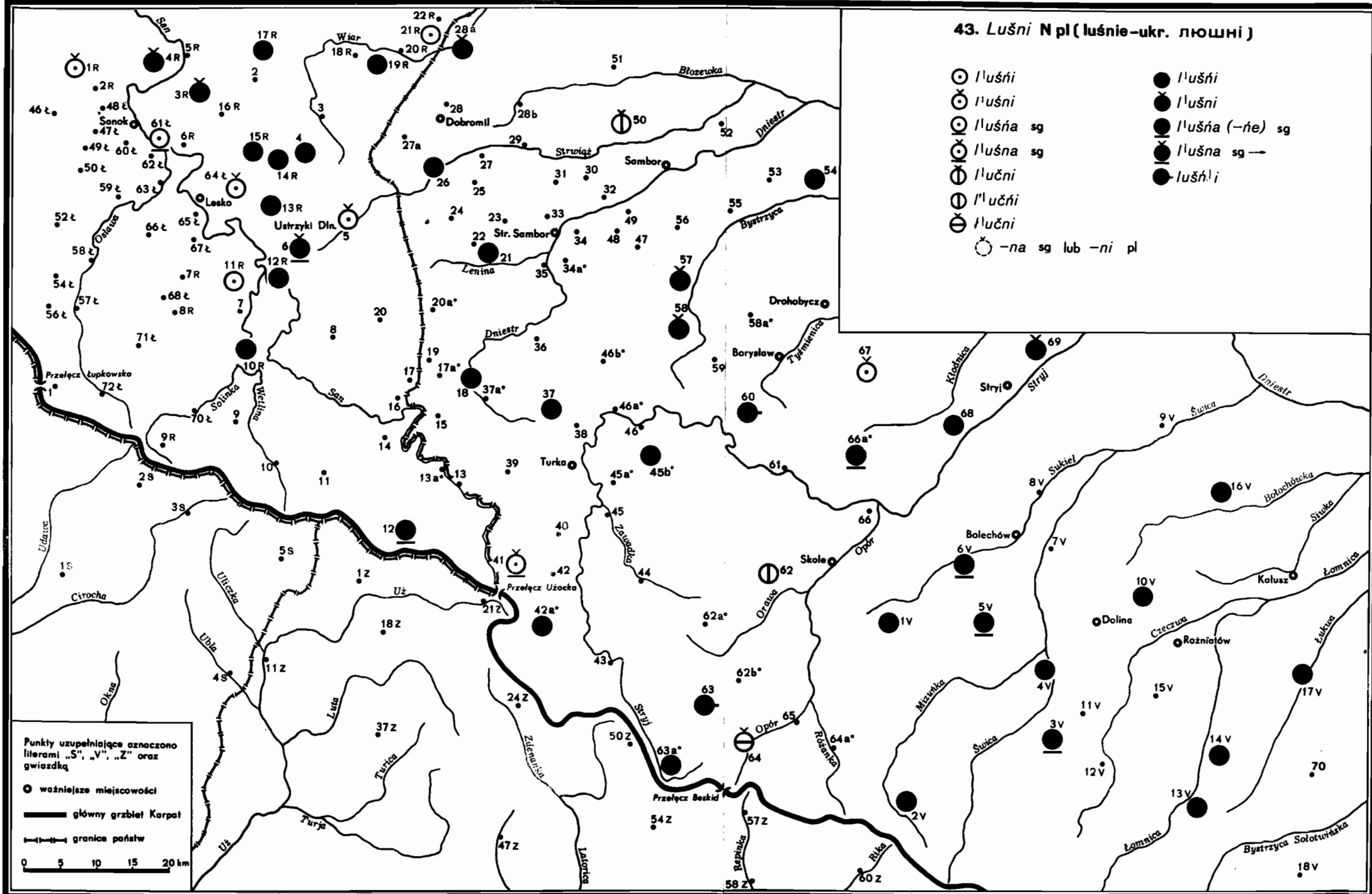

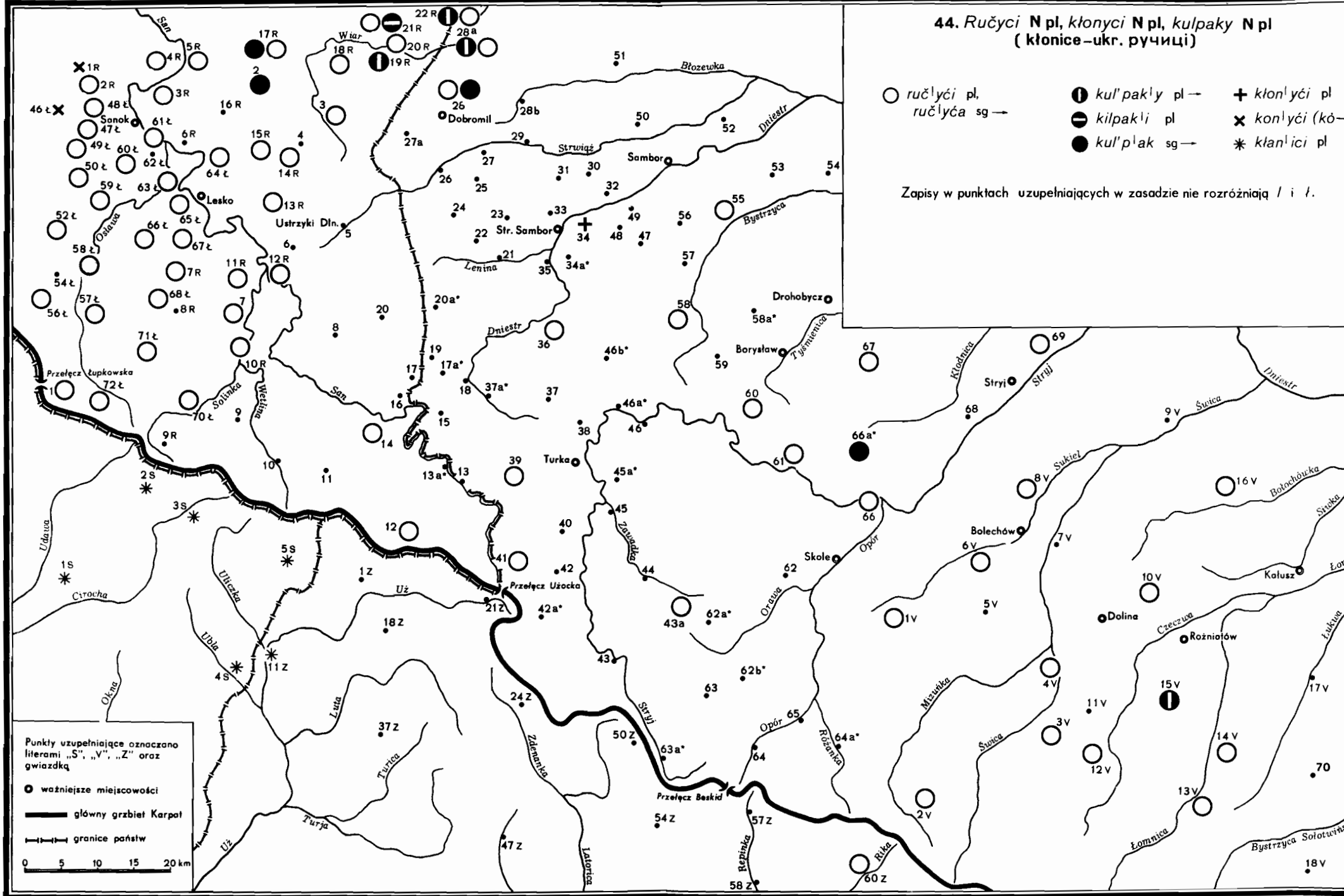

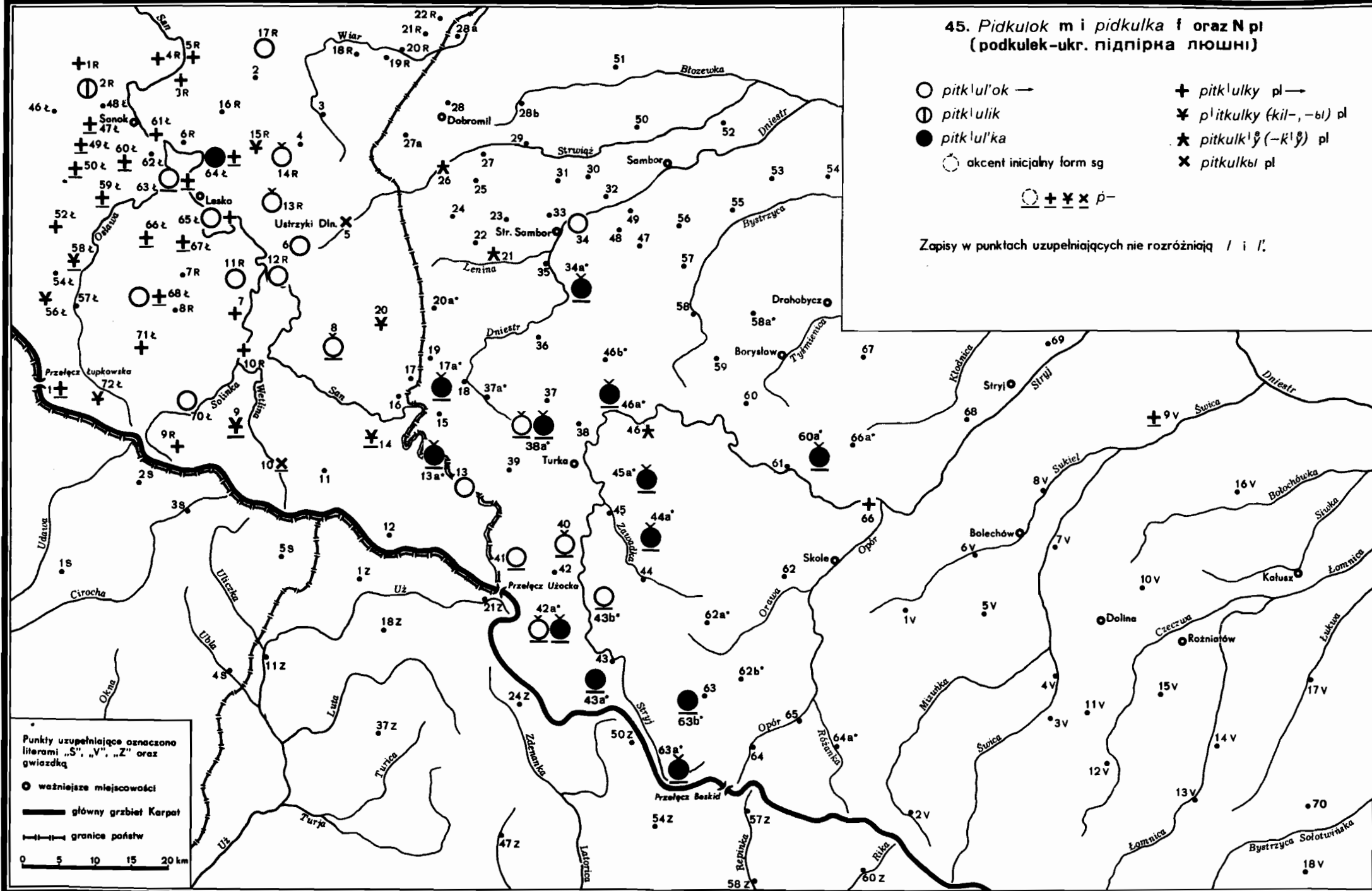

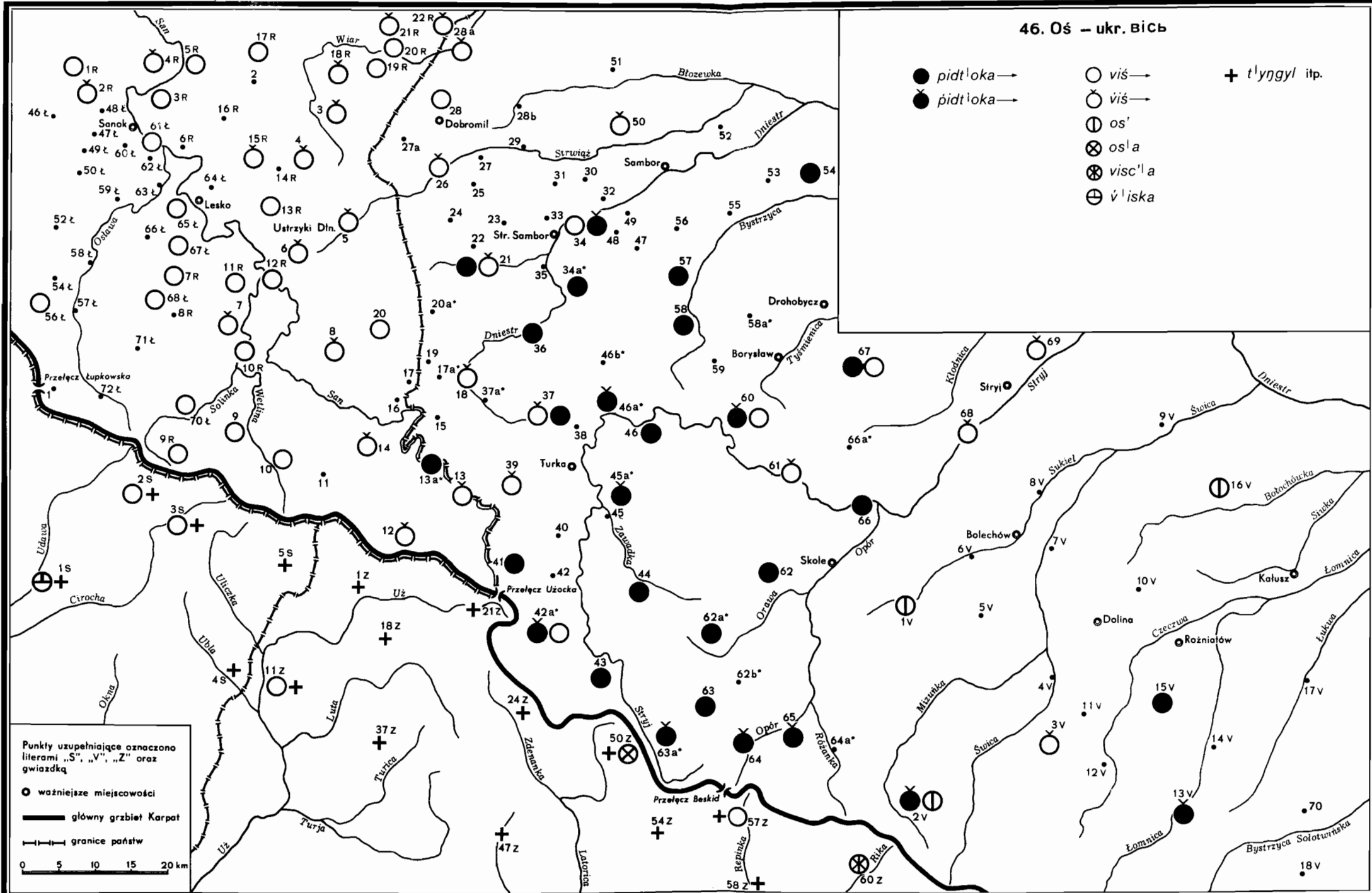

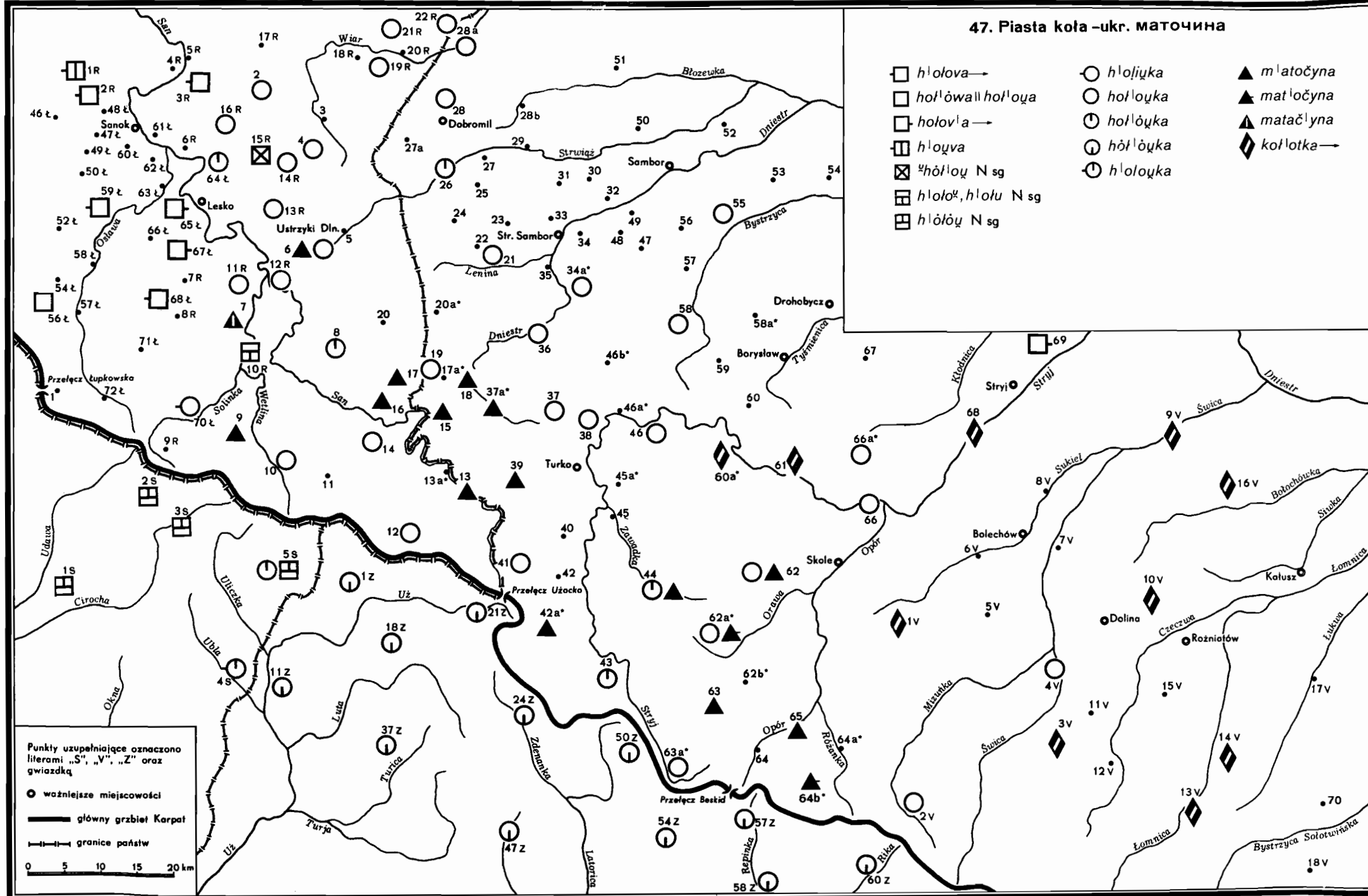

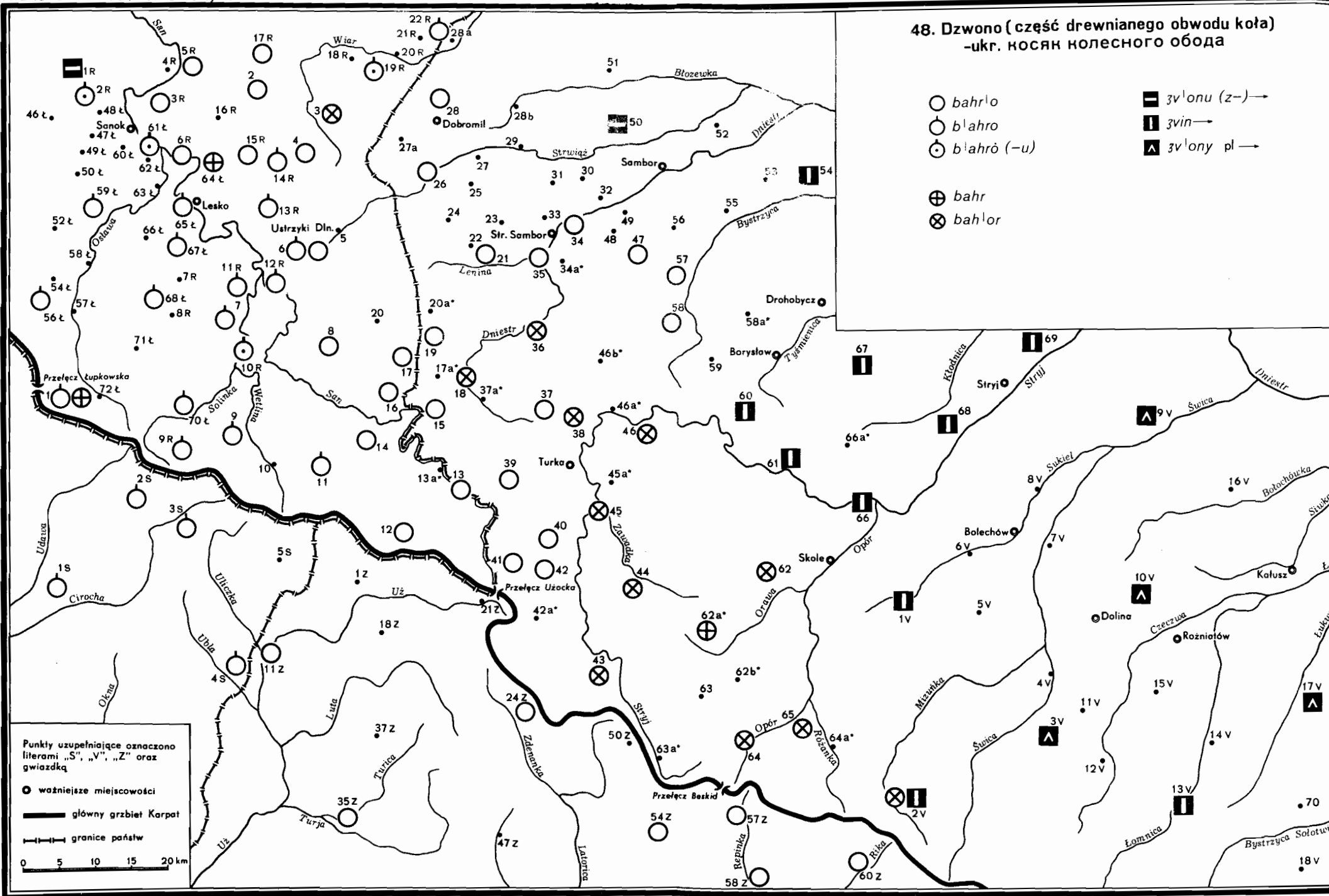

48. Dzwono (część drewnianego obwodu koła)
-укр. носяк колесного обода

- bahro
- b'ahro
- b'ahro (-u)
- ⊕ bahr
- ⊗ bahlor
- ▣ 3v'onu (z-) →
- ▣ 3vin →
- ▣ 3v'ony pl →

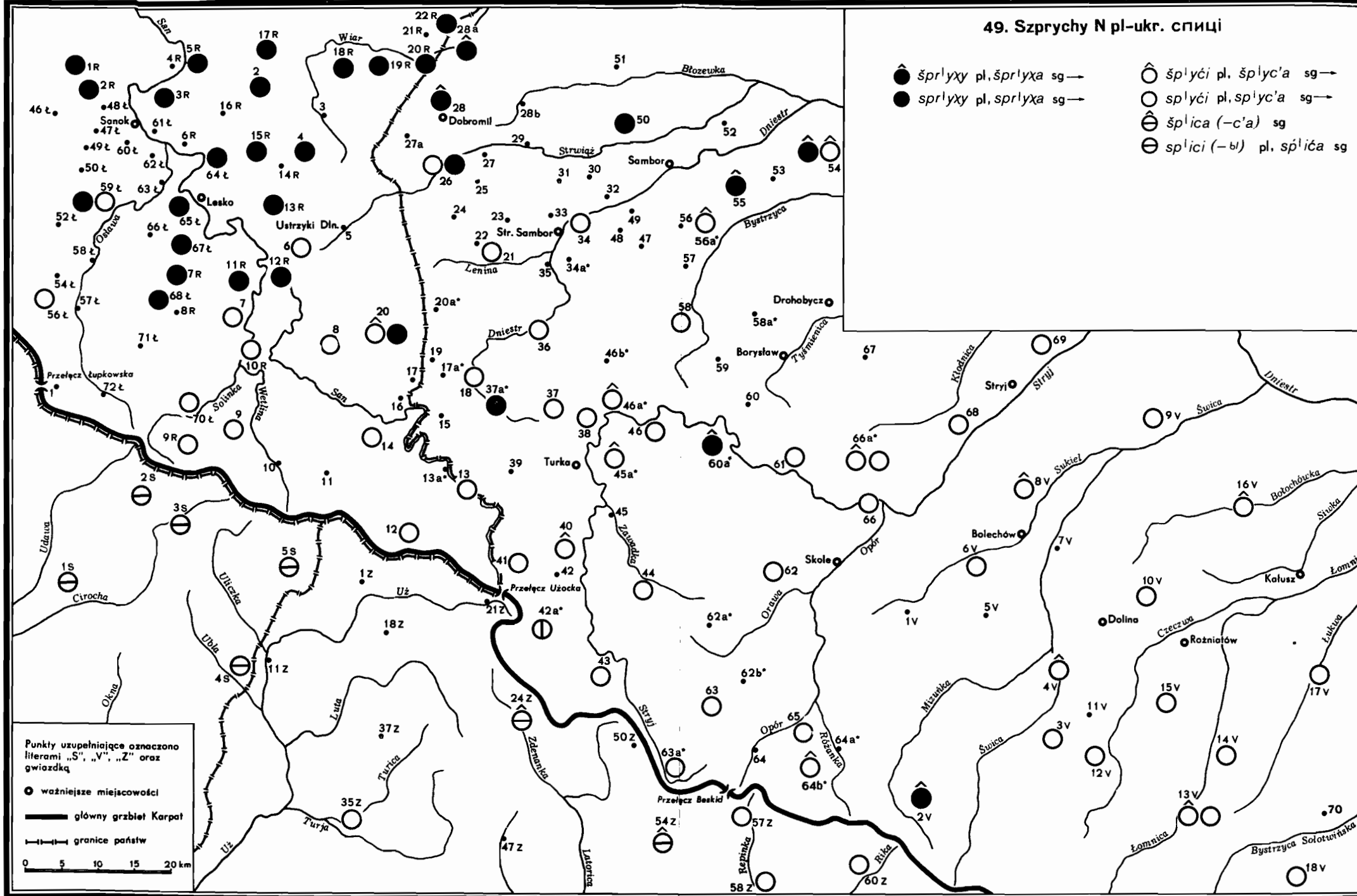
Punkty uzupełniające oznaczono literami „S”, „V”, „Z” oraz gwiazdką

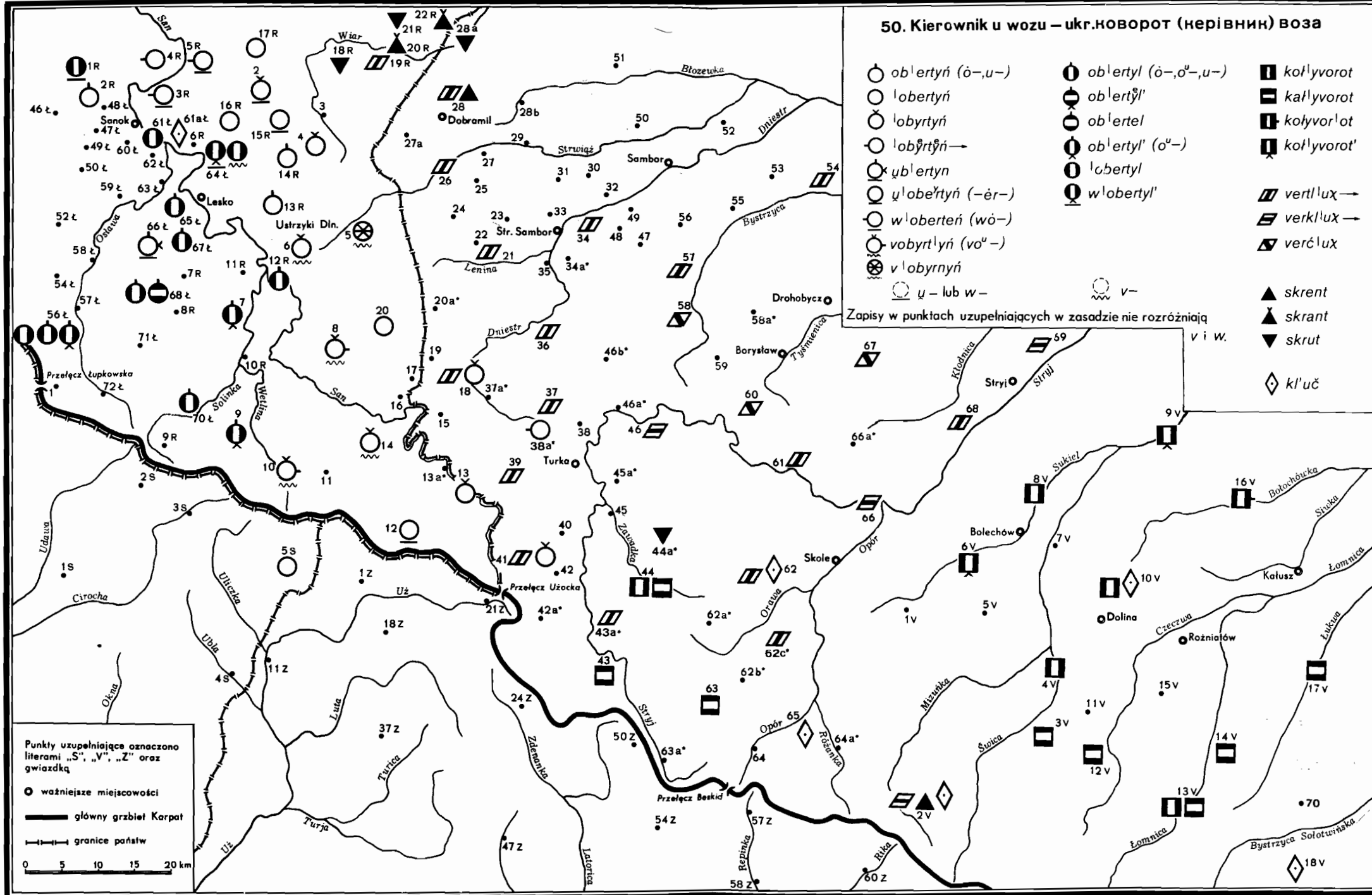
● ważniejsze miejscowości

— główny grzbiet Karpat

- - - granice państw

0 5 10 15 20 km

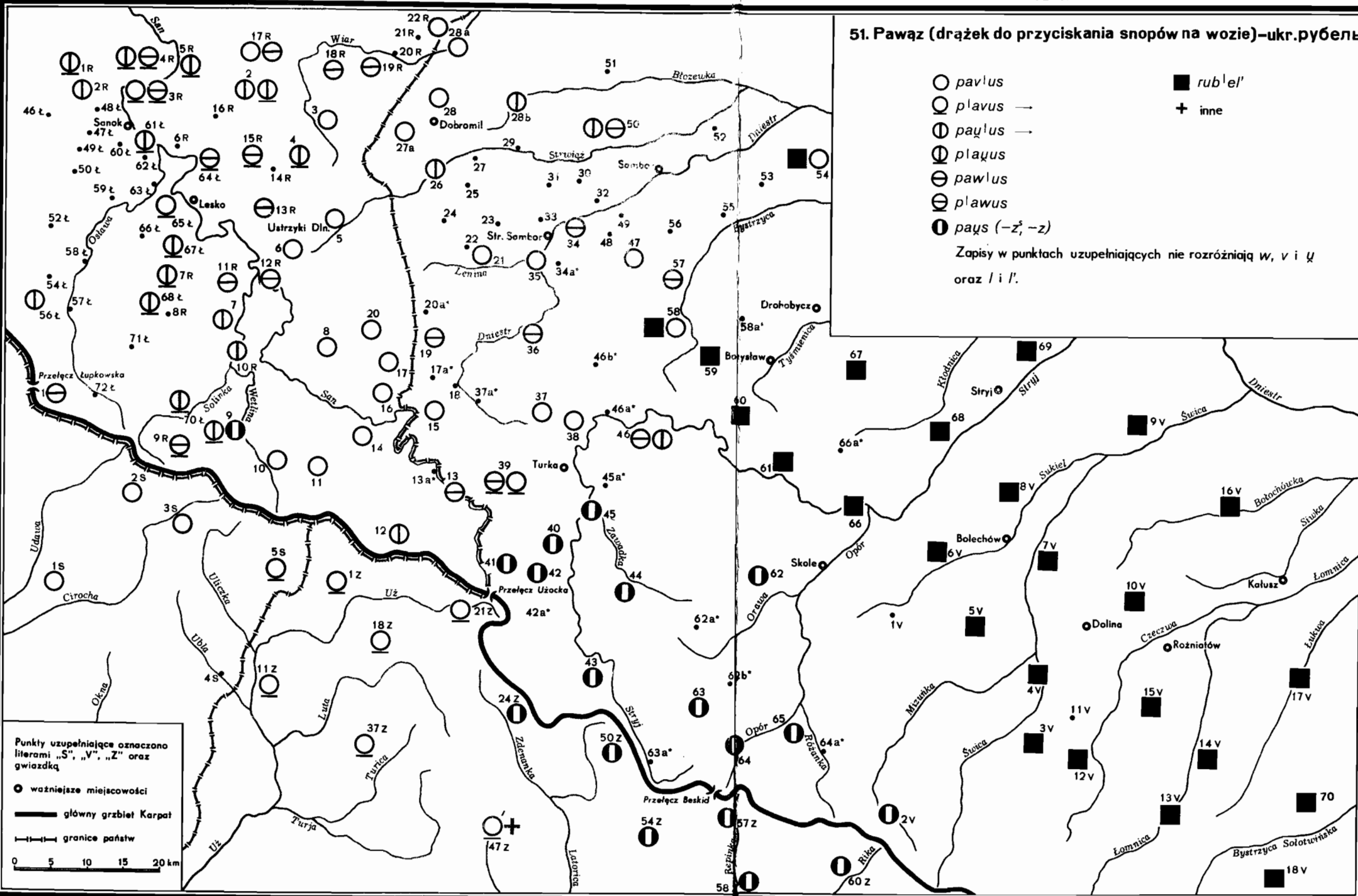

51. Paważ (drażek do przyciskania snopów na wozie)–ukr.рубель

- pavius
- p'avius →
- pav'ius →
- p'avius
- pav'ius
- pav'ius
- pav's (-z', -z)
- rubiel'
- + inne

Zapisy w punktach uzupełniających nie rozróżniają w, v i y oraz l i ł.

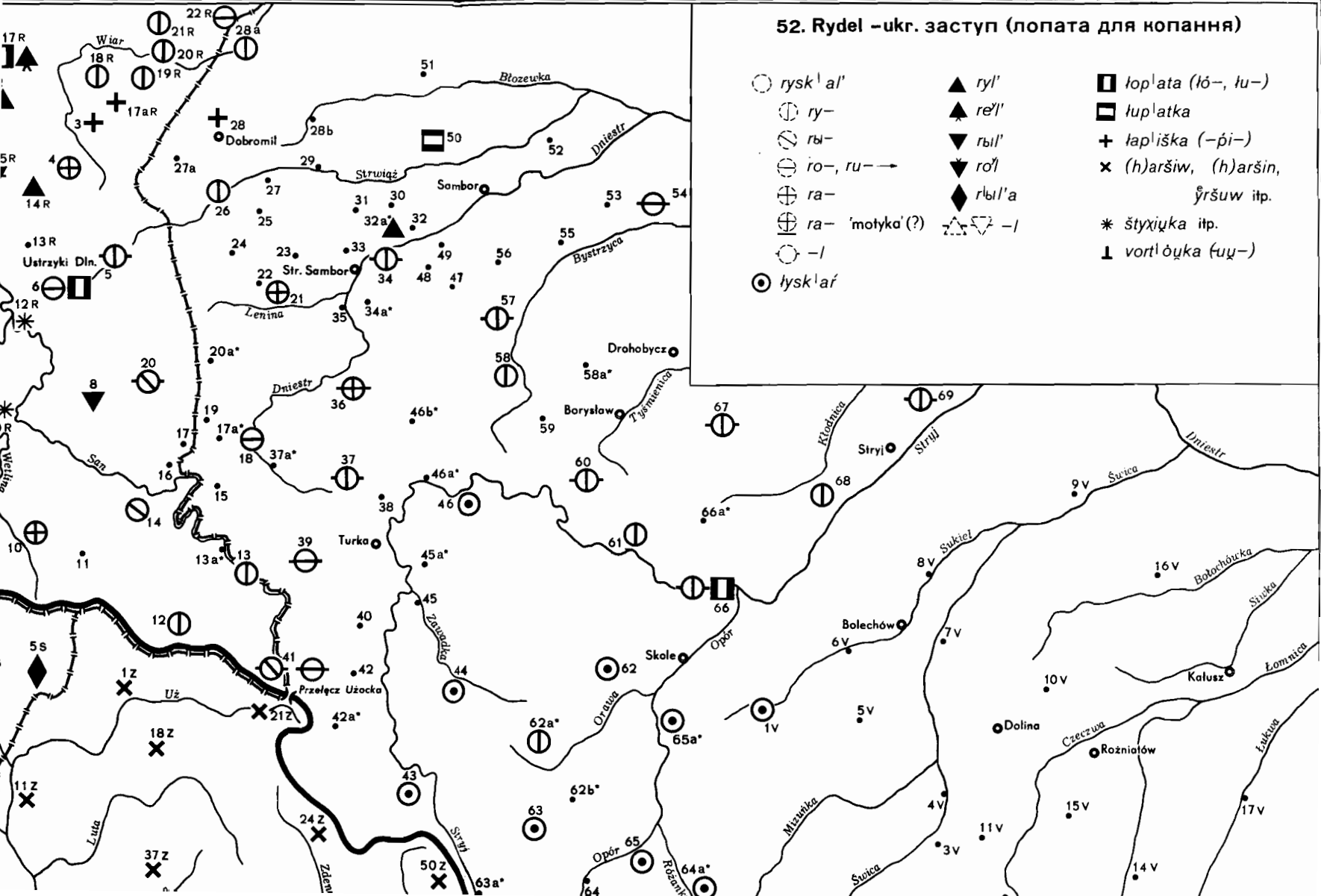
Punkty uzupełniające oznaczono literami „S”, „V”, „Z” oraz gwiazdką

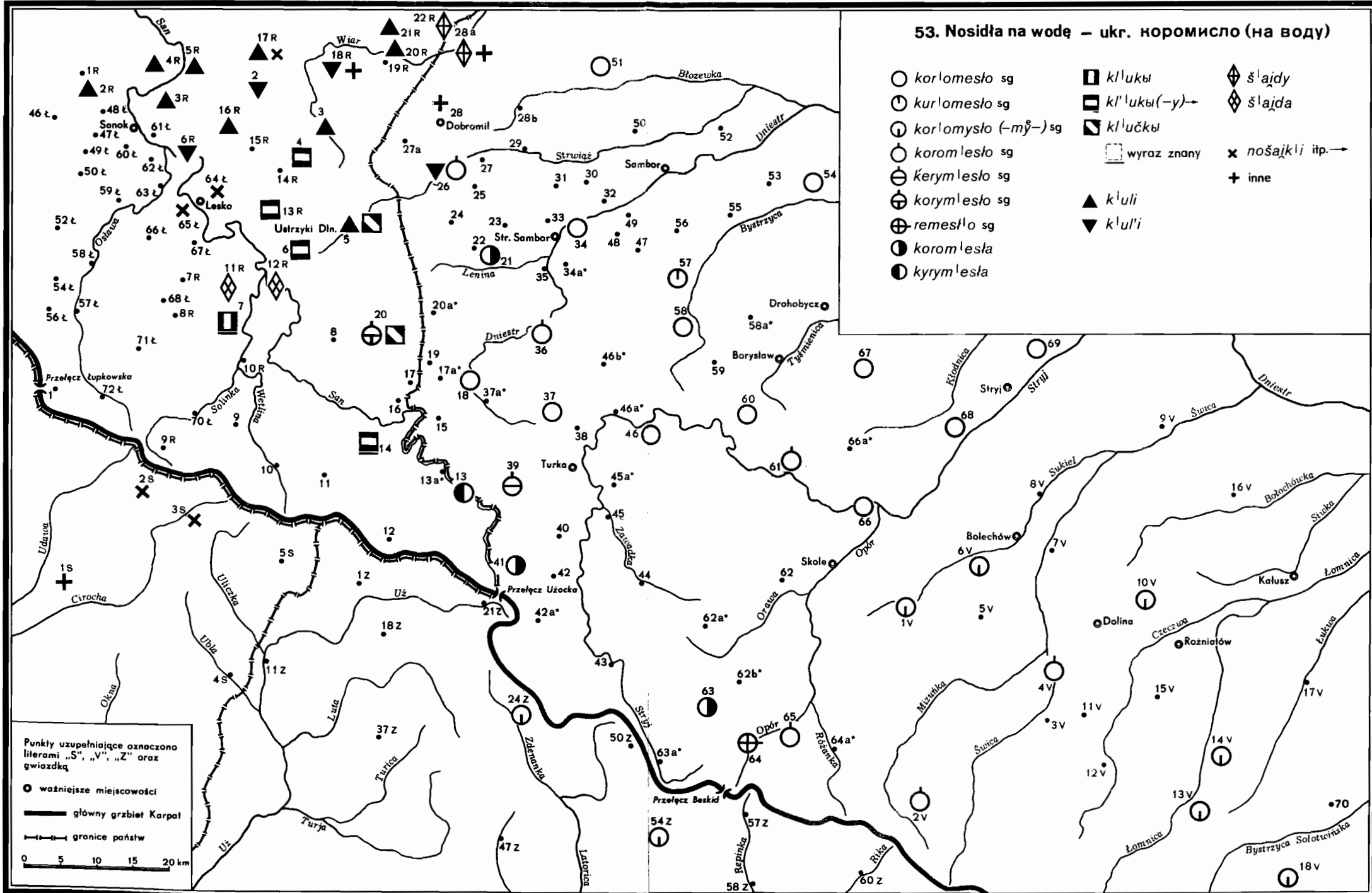
- ważniejsze miejscowości
- główny grzbiet Karpat
- granice państw

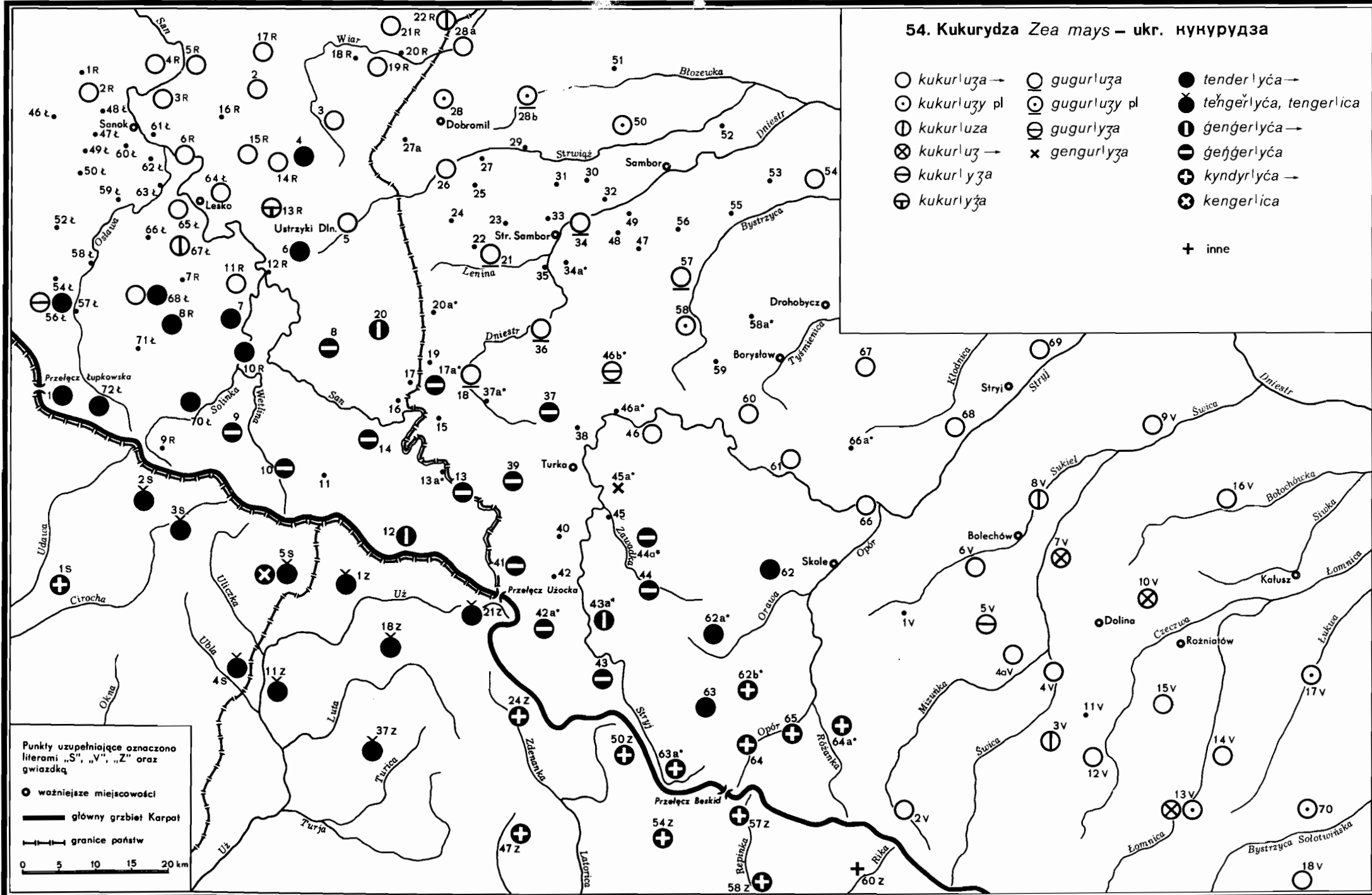
0 5 10 15 20 km

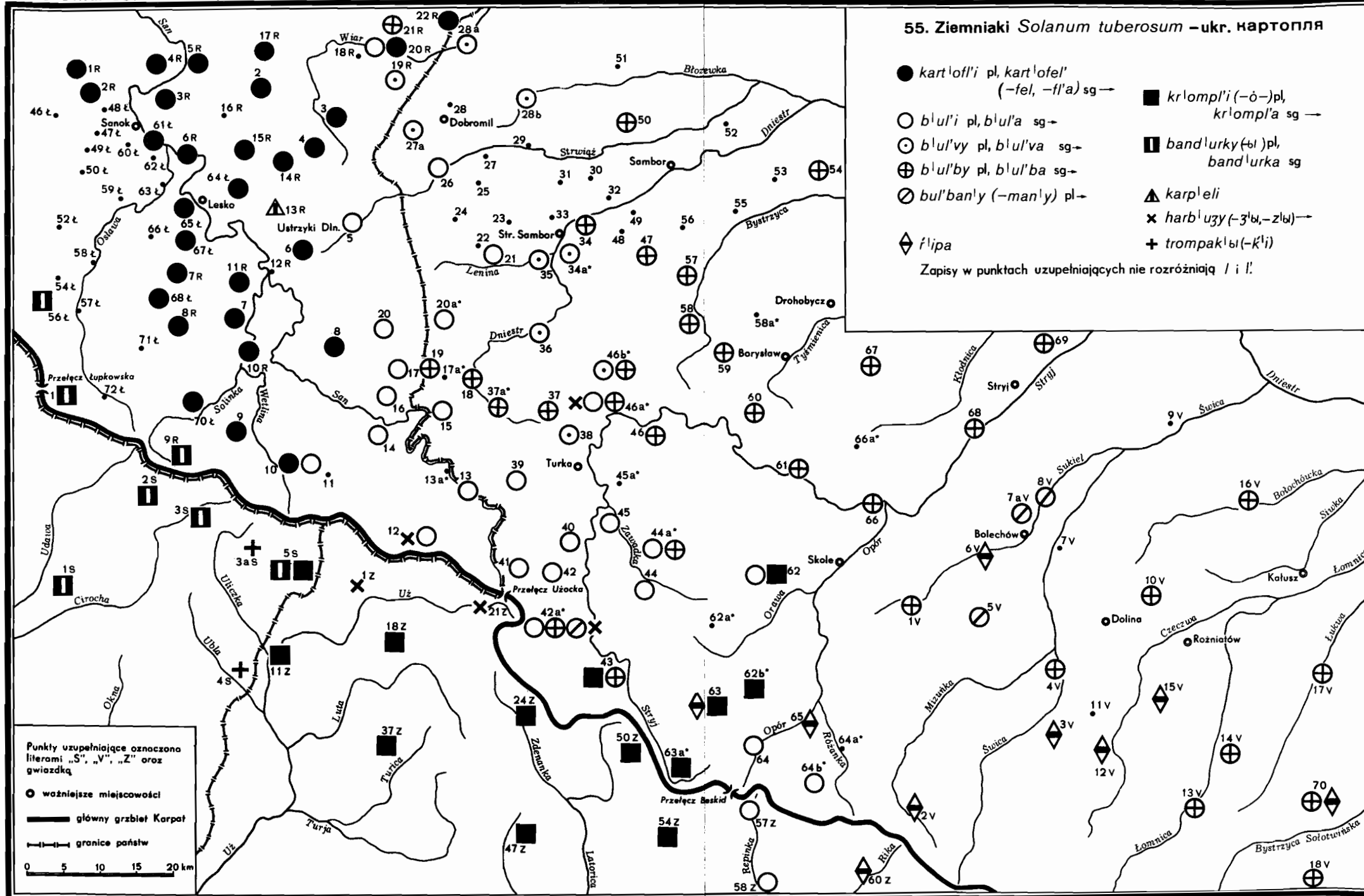
52. Rydel – ukr. заступ (лопата для копання)

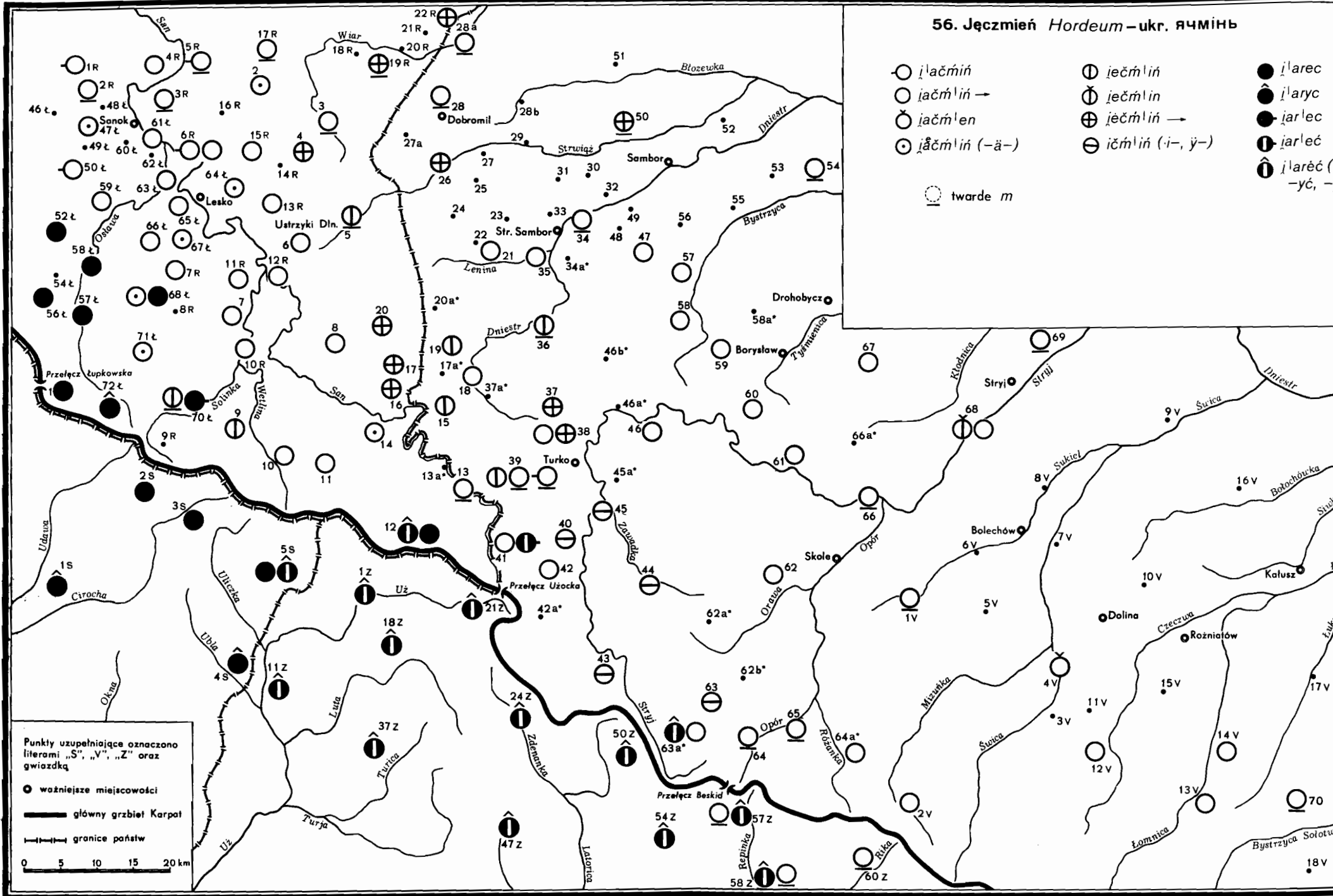
○ rysk' al'	▲ ryl'	□ lop'ata (lô-, tu-)
⊖ ry-	♣ re'll'	▣ lup'atka
⊗ ry-	▼ ryl'	+ lap'liška (-pi-)
⊖ ro-, ru- →	▼ ro'll'	× (h)aršiw, (h)aršin,
⊕ ra-	◆ rbi'l'a	ÿršuw itp.
⊕ ra- 'motyka' (?)	⚡ -l	* štyxiyka itp.
○ -l		↓ vort'ôyka (fuy-)
⊙ tusk'al'		

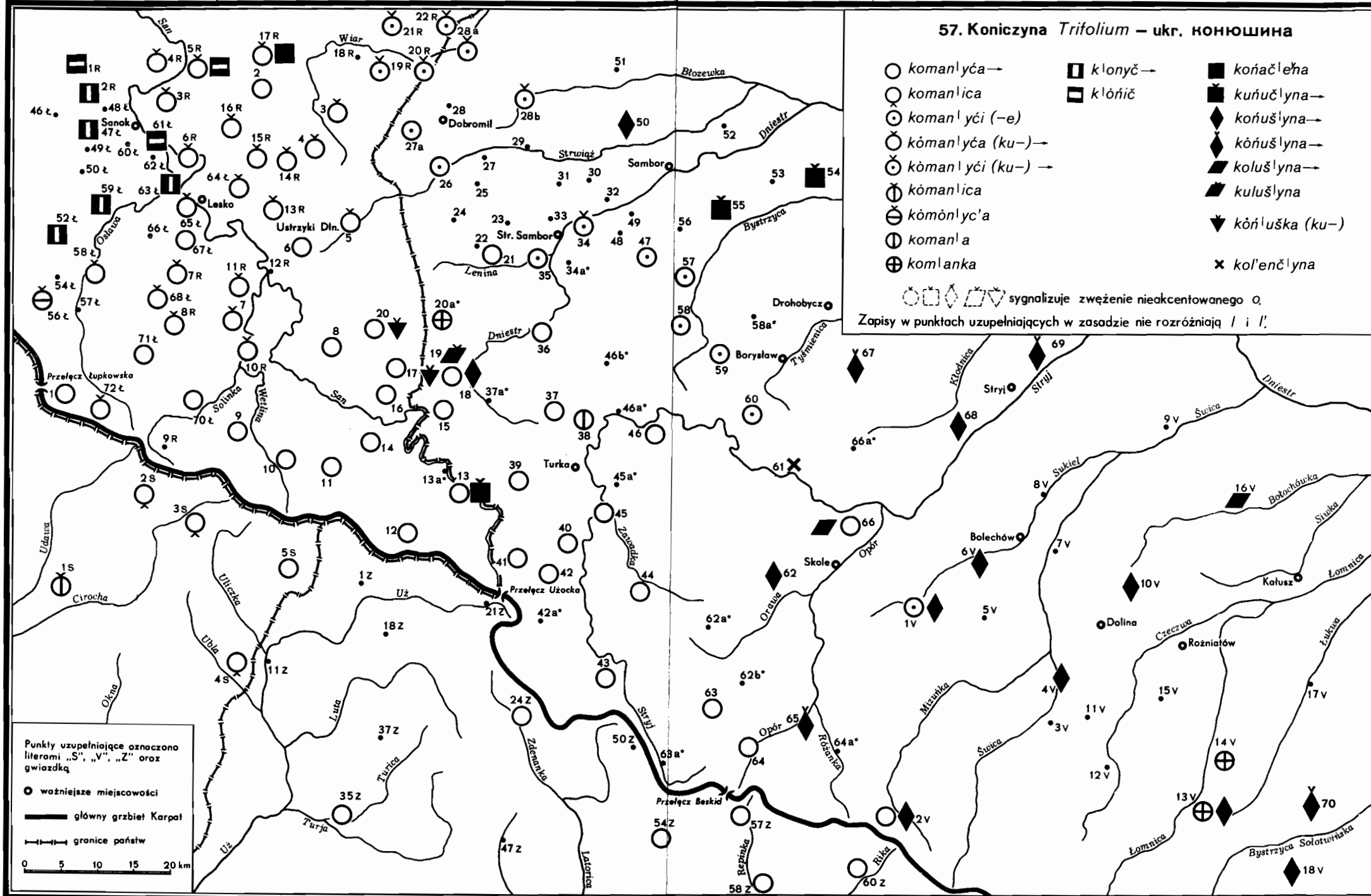

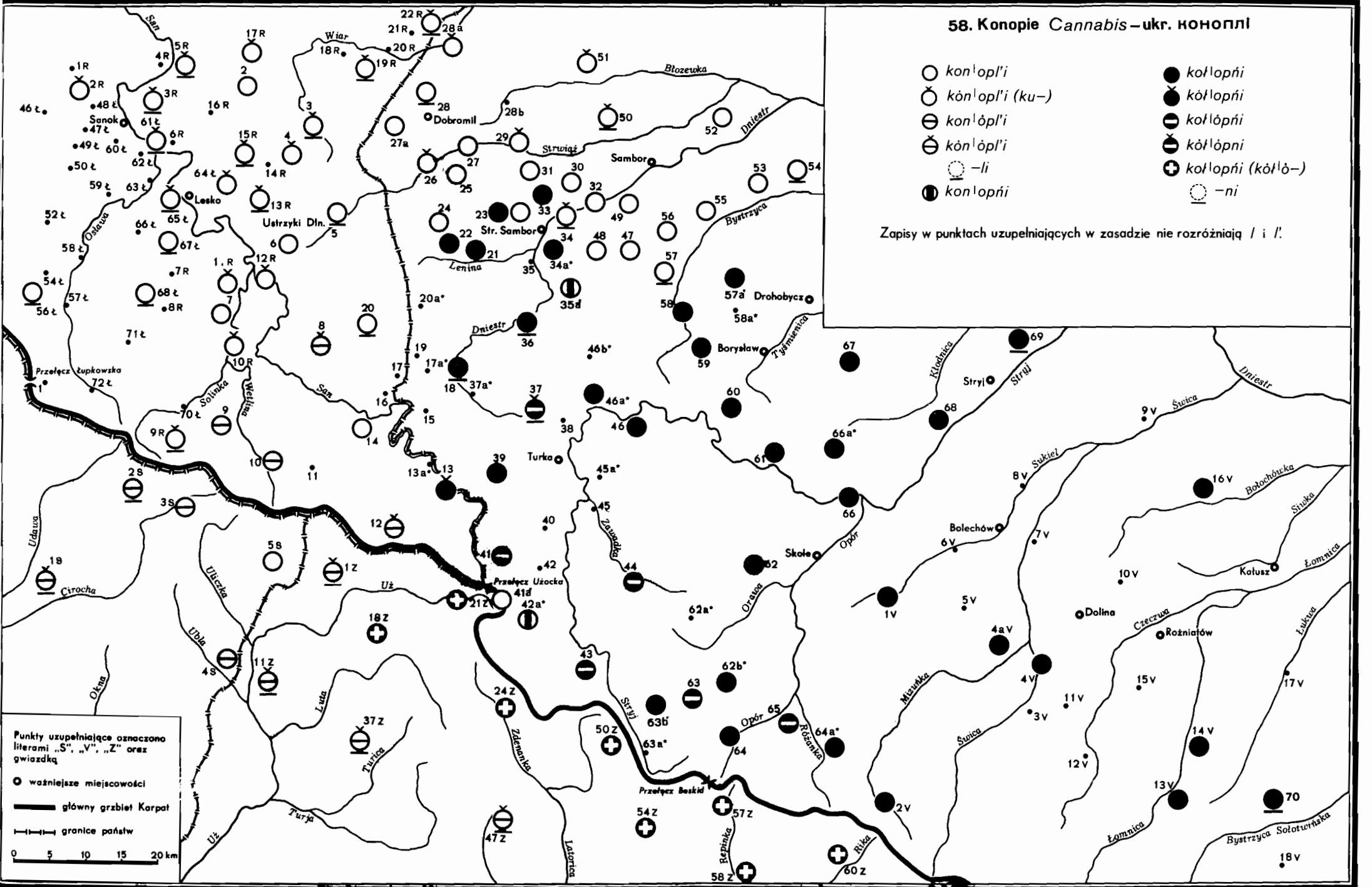

58. Konopie Cannabis – ukr. конопля

○ kon'opl'i	● kol'opni
⊖ kòn'opl'i (ku-)	● kol'opni
⊖ kon'opl'i	● kol'opni
⊖ kòn'opl'i	● kol'opni
○ -li	⊕ kol'opni (kòl'ò-)
● kon'opri	○ -ni

Zapisy w punktach uzupełniających w zasadzie nie rozróżniają / i /!

Punkty uzupełniające oznaczono literami „S”, „V”, „Z” oraz gwiazdką

● ważniejsze miejscowości

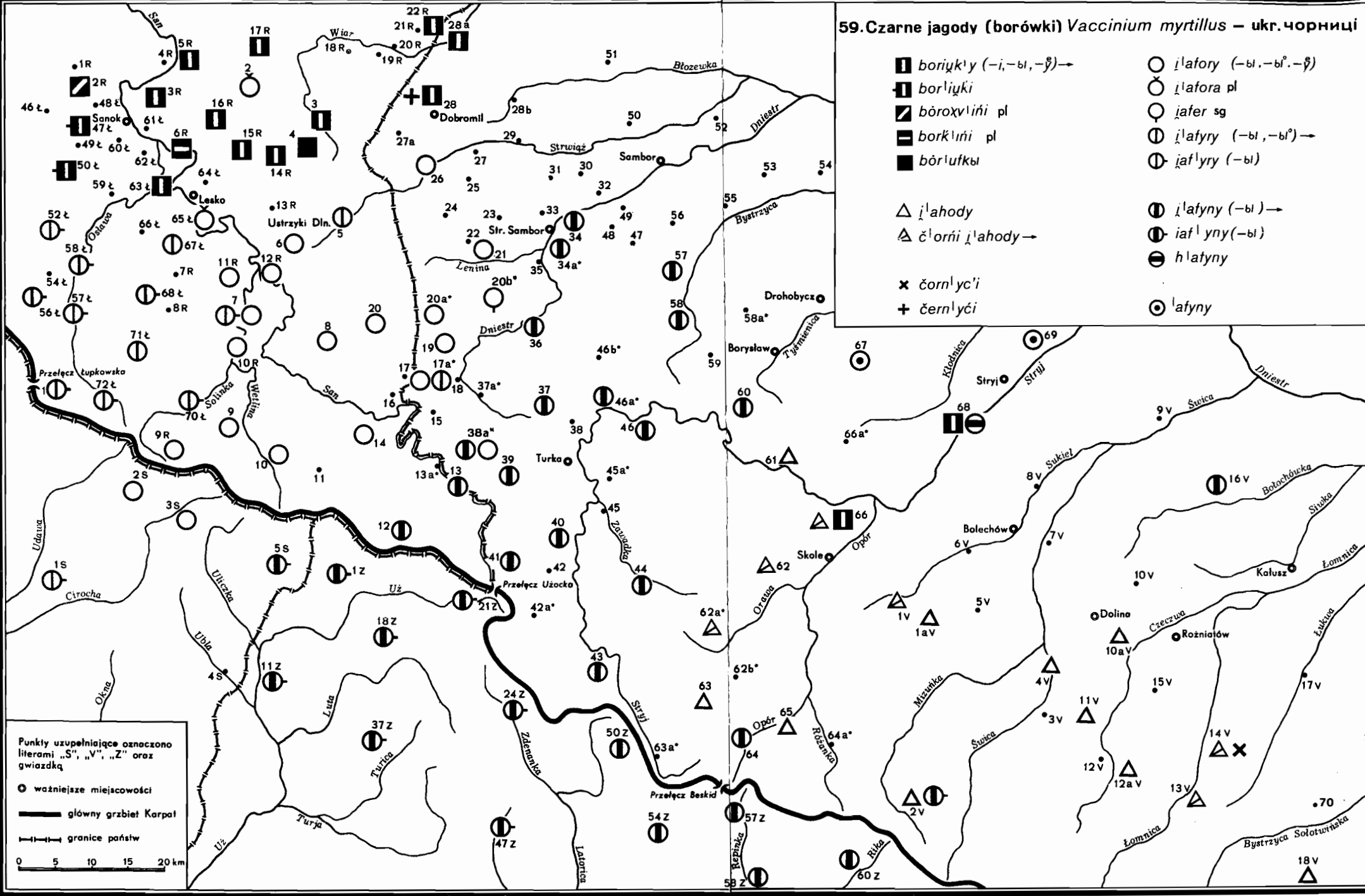
— główny grzbiet Karpat

— granice państw

0 5 10 15 20 km

59. Czarne jagody (borówki) *Vaccinium myrtillus* – укр. чорниця

▣	boriŕk'y (-i, -bi, -ŕ) →	○	ilatory (-bi, -bi ^o , -ŕ)
▤	borliŕki	○	ilatora pl
▥	bôroŕvliŕni pl	○	iafer sg
▦	borŕliŕni pl	⊖	ilatory (-bi, -bi ^o) →
■	bôrliufki	⊖	iaf'lyry (-bi)
△	il'ahody	⊖	ilafyny (-bi) →
△	č'ornii il'ahody →	⊖	iaf'lyny(-bi)
x	čornlyc'i	⊖	h'afyny
+	černlyci	⊙	lafyny

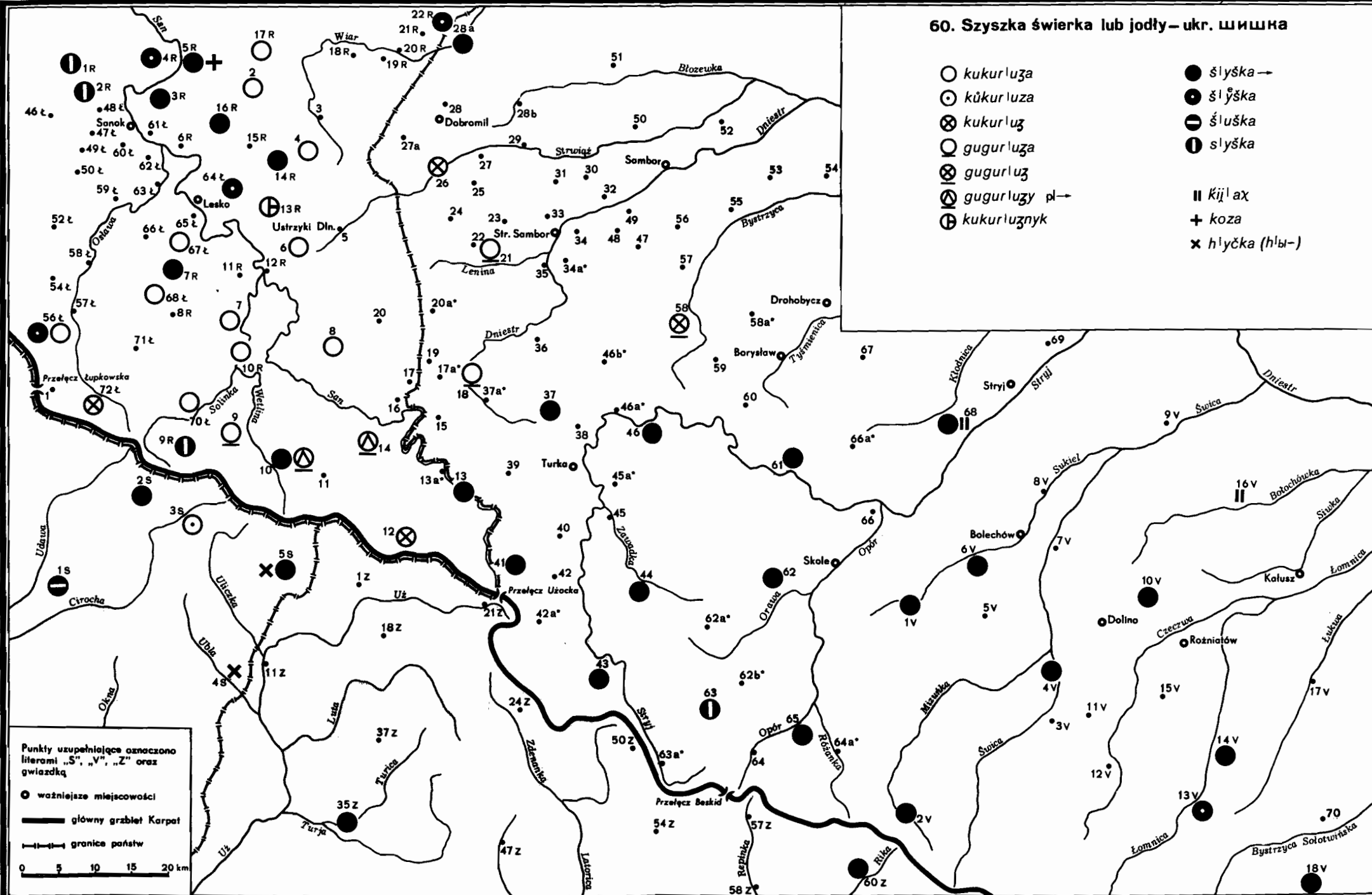
Punkty uzupełniające oznaczono literami „S”, „V”, „Z” oraz gwiazdką

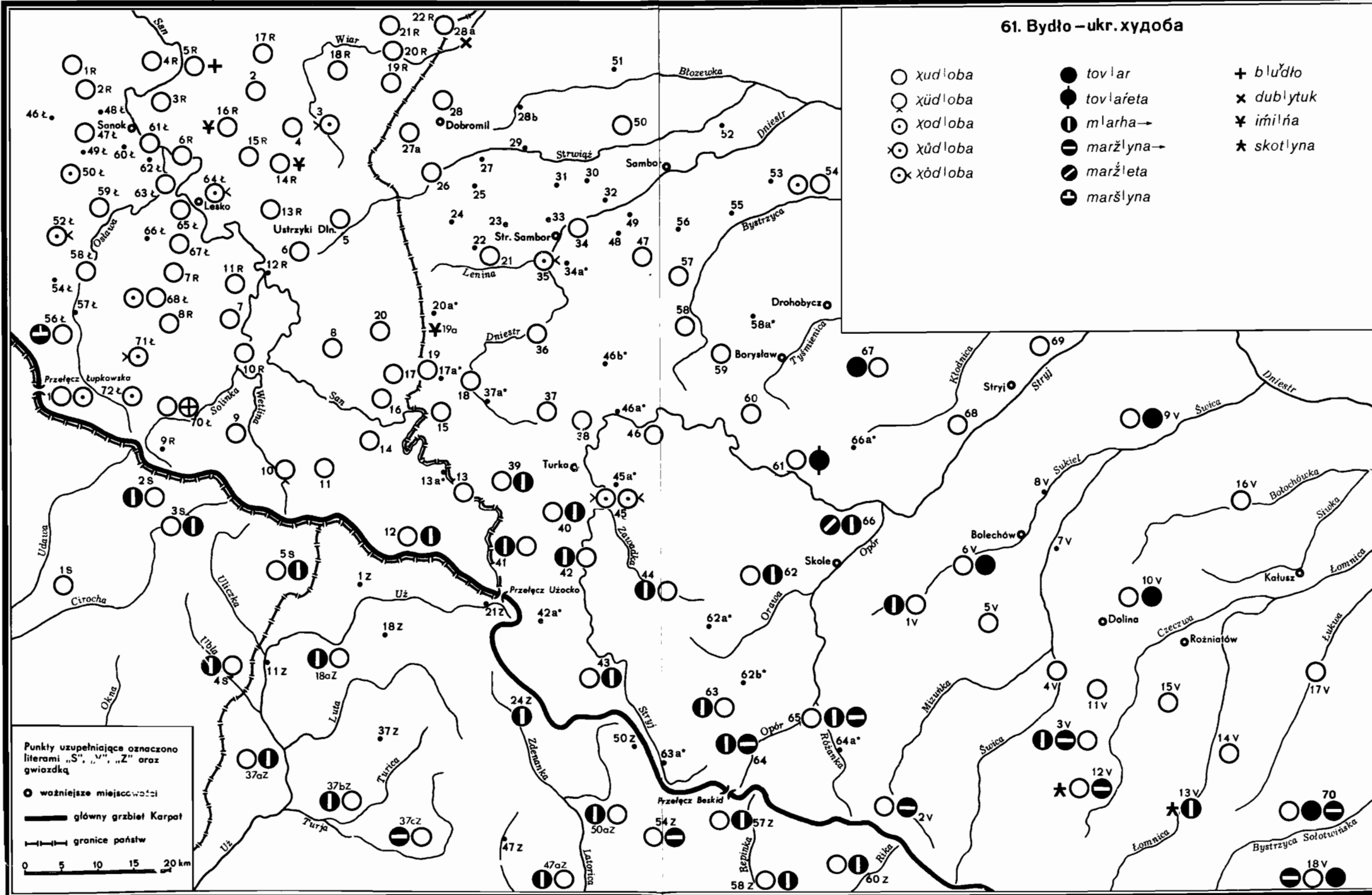
○ ważniejsze miejscowości

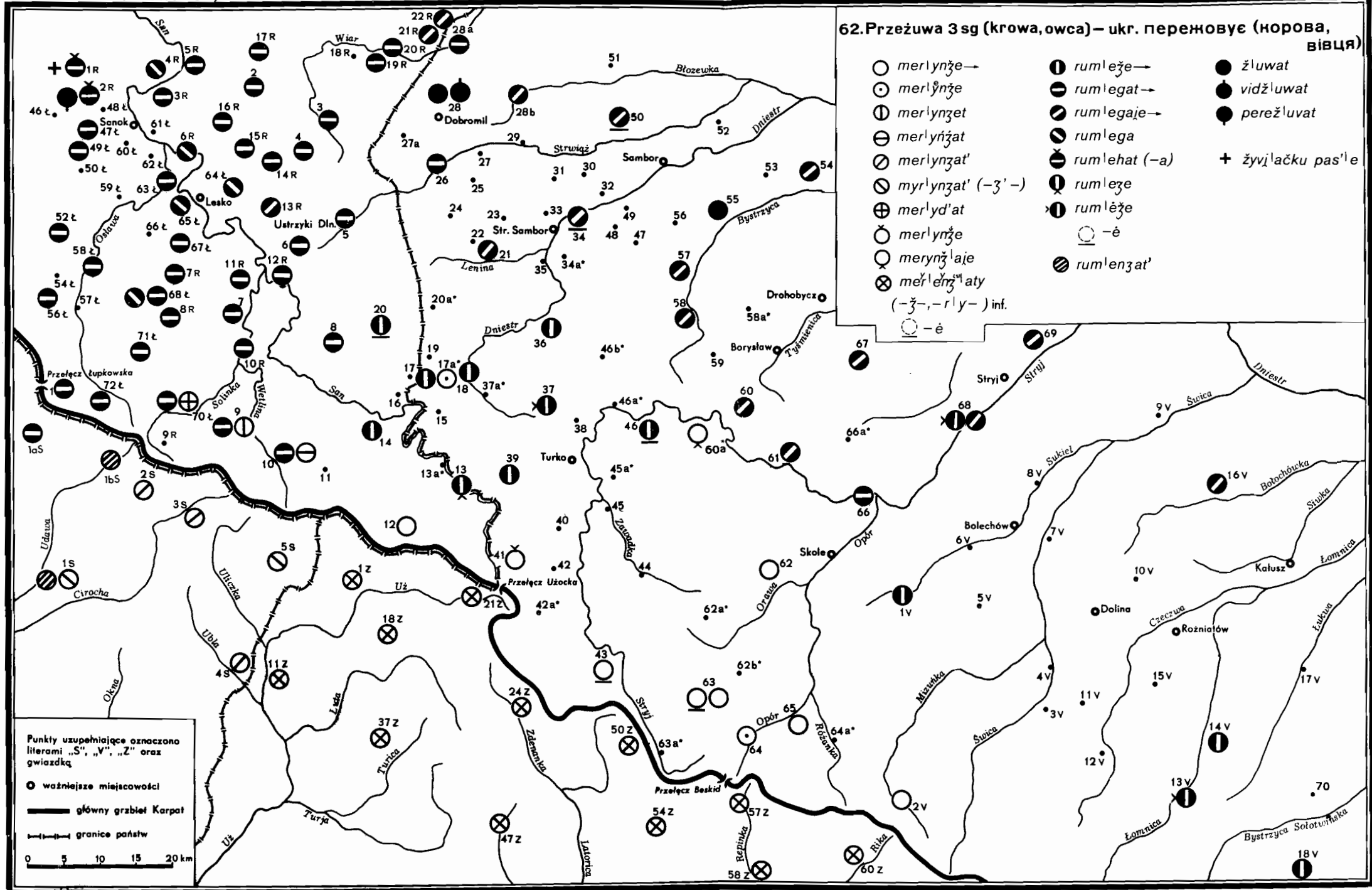
— główny grzbiet Karpat

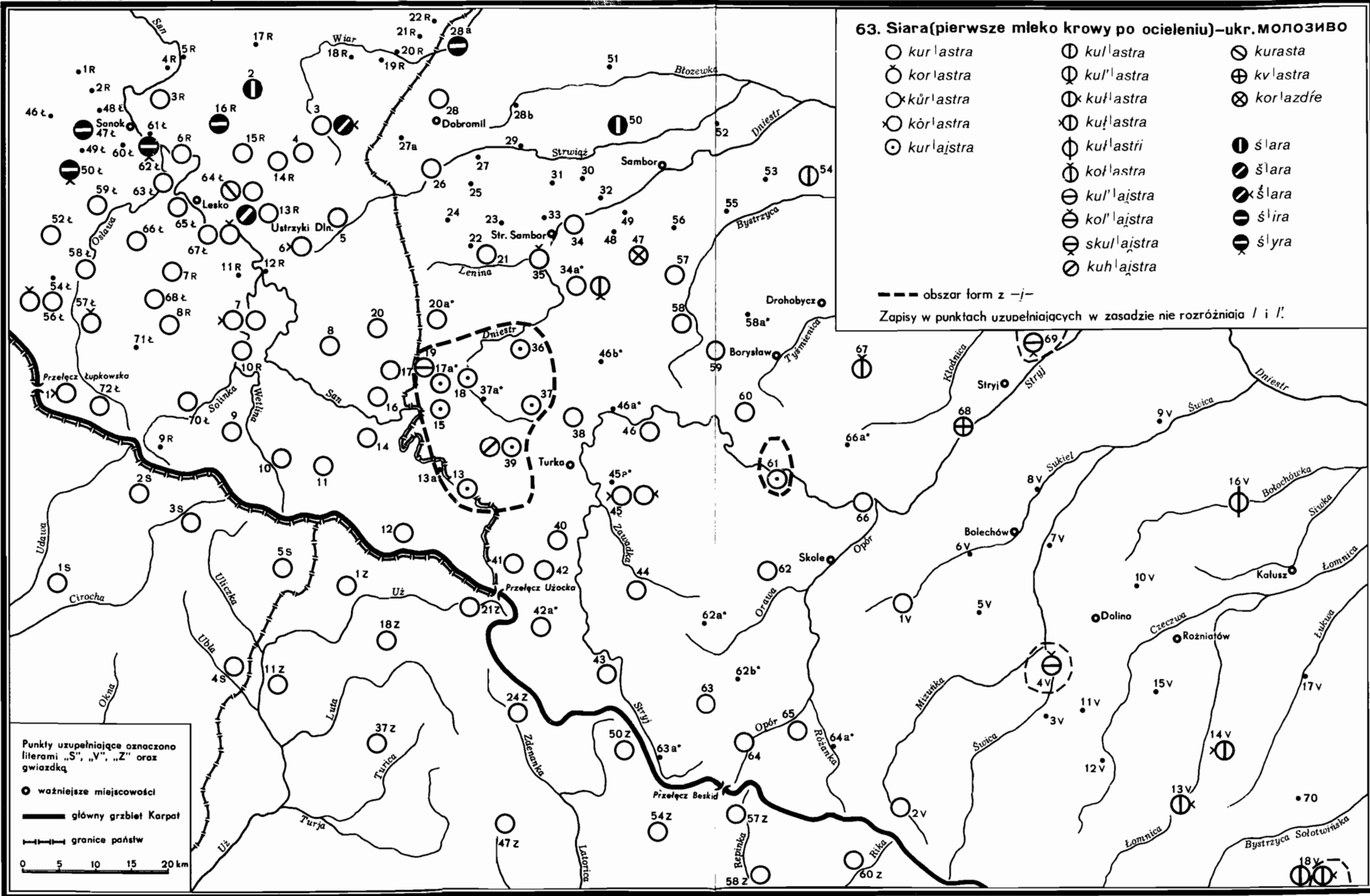
— granice państw

0 5 10 15 20 km

63. Siara (pierwsze mleko krowy po ocieleniu) – ukr. МОЛОЗИВО

○ kur'lastra	⊕ kul'lastra	⊖ kurasta
○ kor'lastra	⊕ kul'lastra	⊕ kv'lastra
○ kūr'lastra	⊕ ku'lastra	⊗ kor'laźdře
⊗ kòr'lastra	⊕ ku'lastra	
⊙ kur'laistra	⊕ ku'lastrī	● ś'ara
	⊕ ko'lastra	⊗ ś'ara
	⊖ ku'l'ajstra	⊗ ś'ara
	⊗ ko'l'ajstra	⊖ ś'ira
	⊕ sku'l'ajstra	⊗ ś'yra
	⊕ kuh'ajstra	

--- obszar form z -j-
 Zapisy w punktach uzupełniających w zasadzie nie rozróżniają / i /!

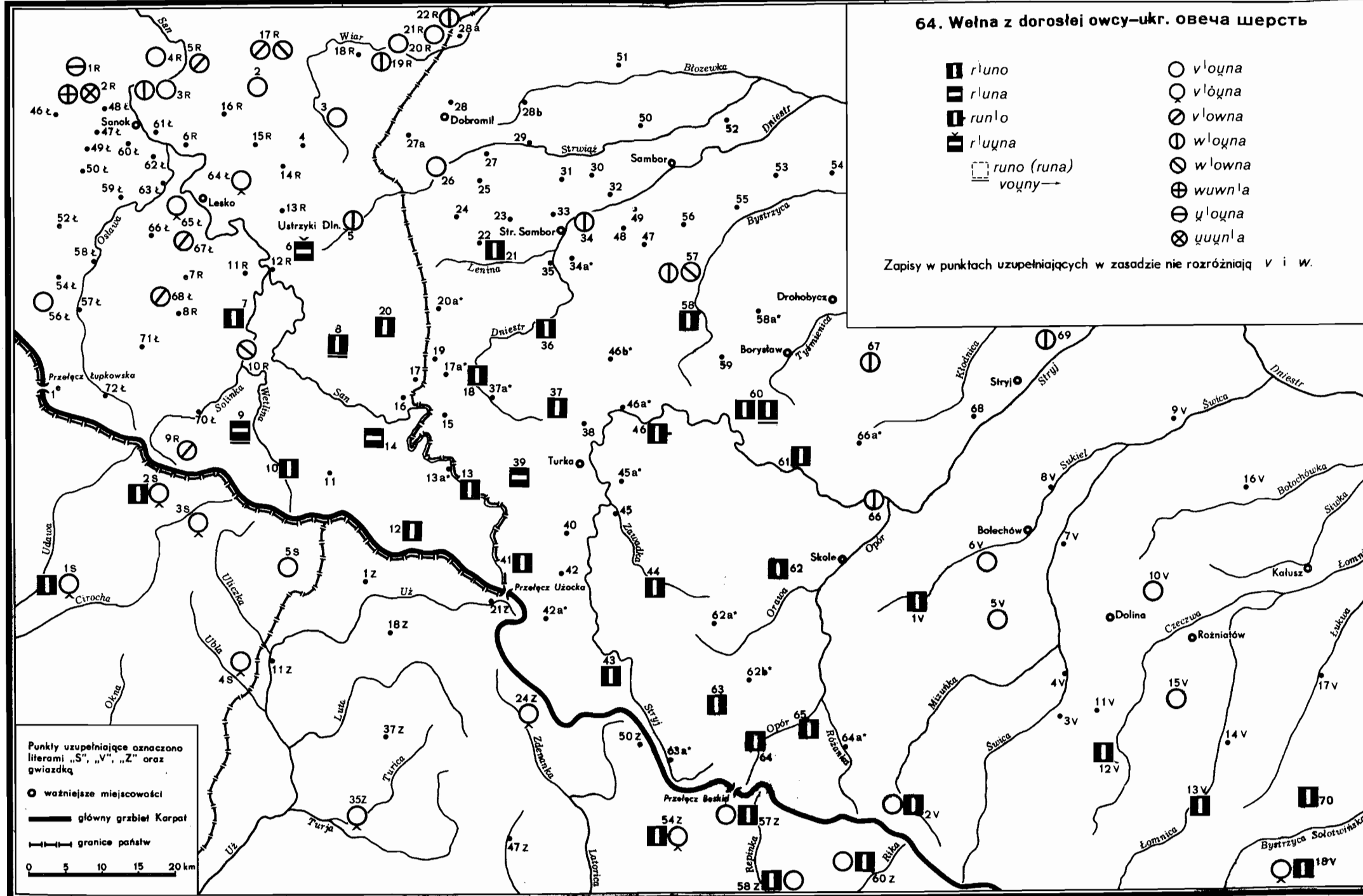
Punkty uzupełniające oznaczono literami „S”, „V”, „Z” oraz gwiazdką

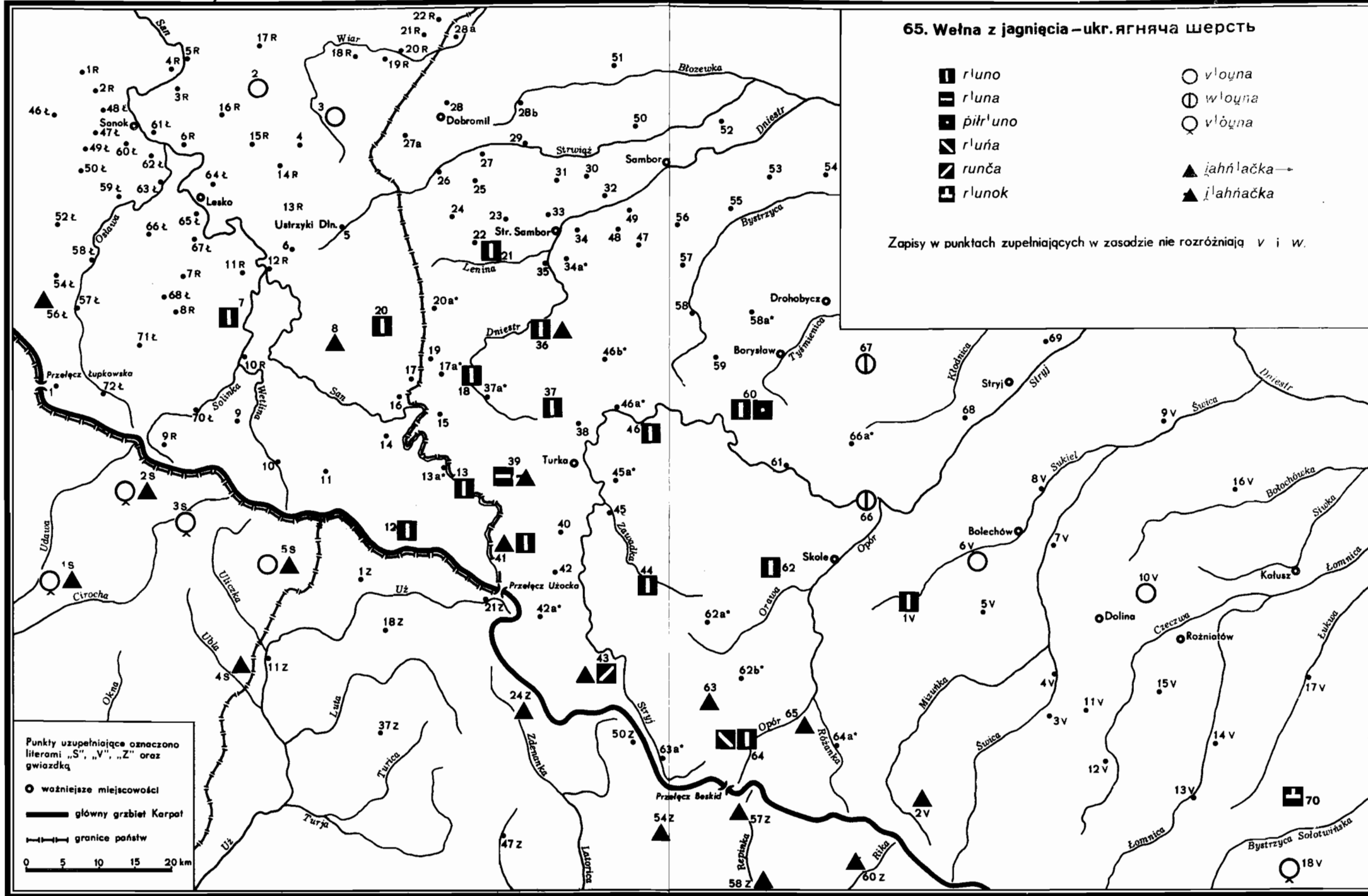
● ważniejsze miejscowości

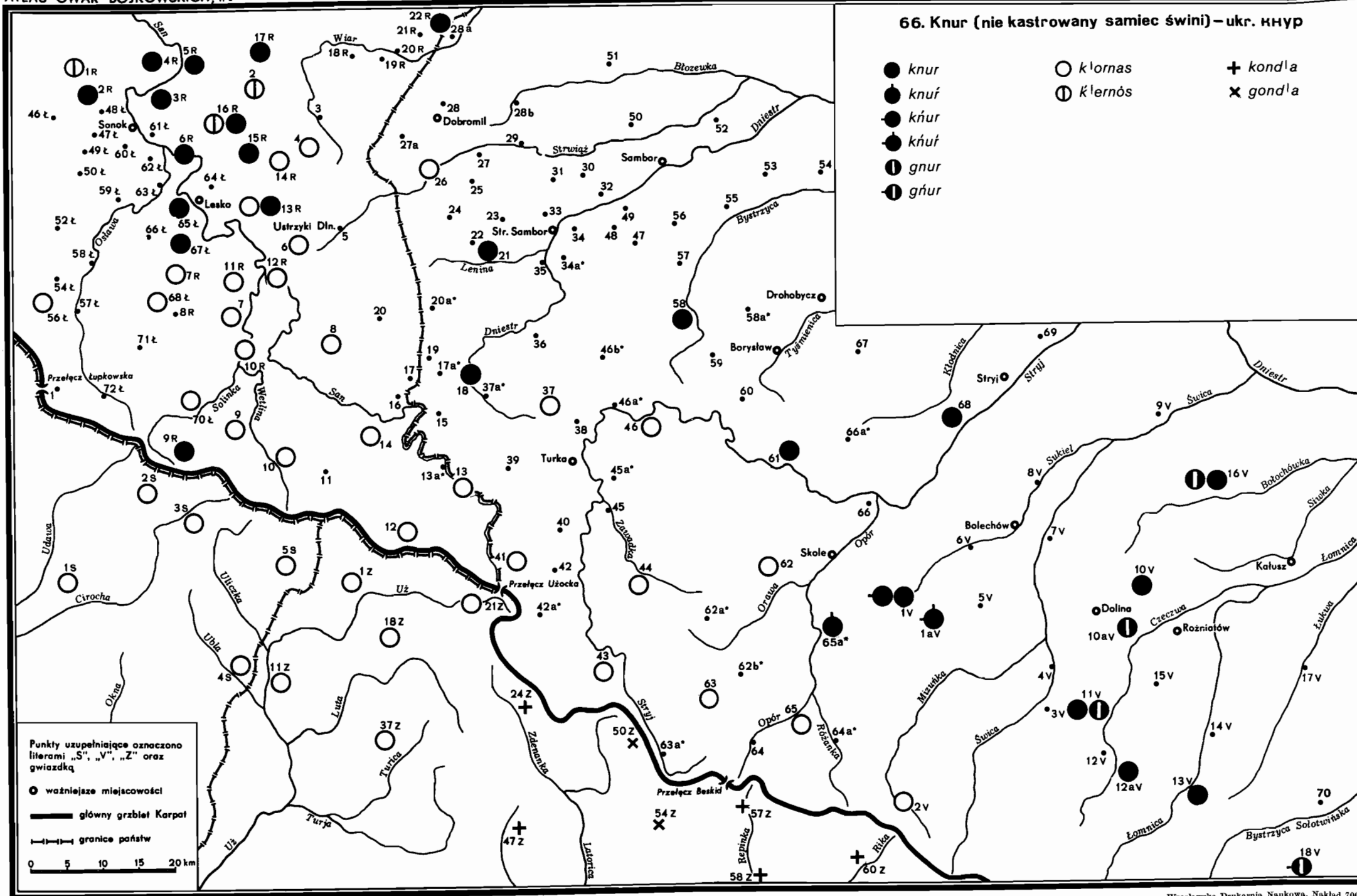
— główny grzbiet Karpat

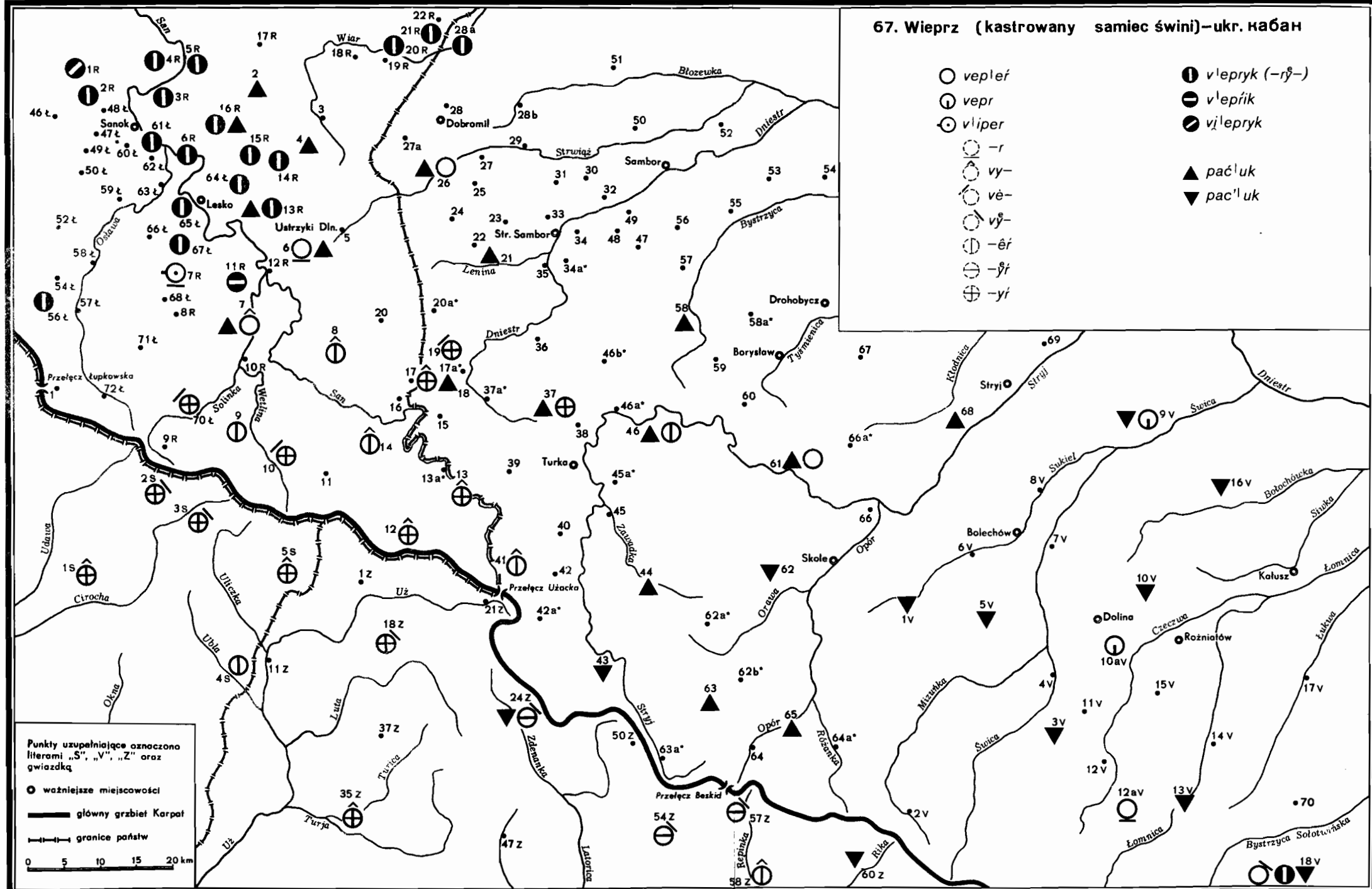
— granice państw

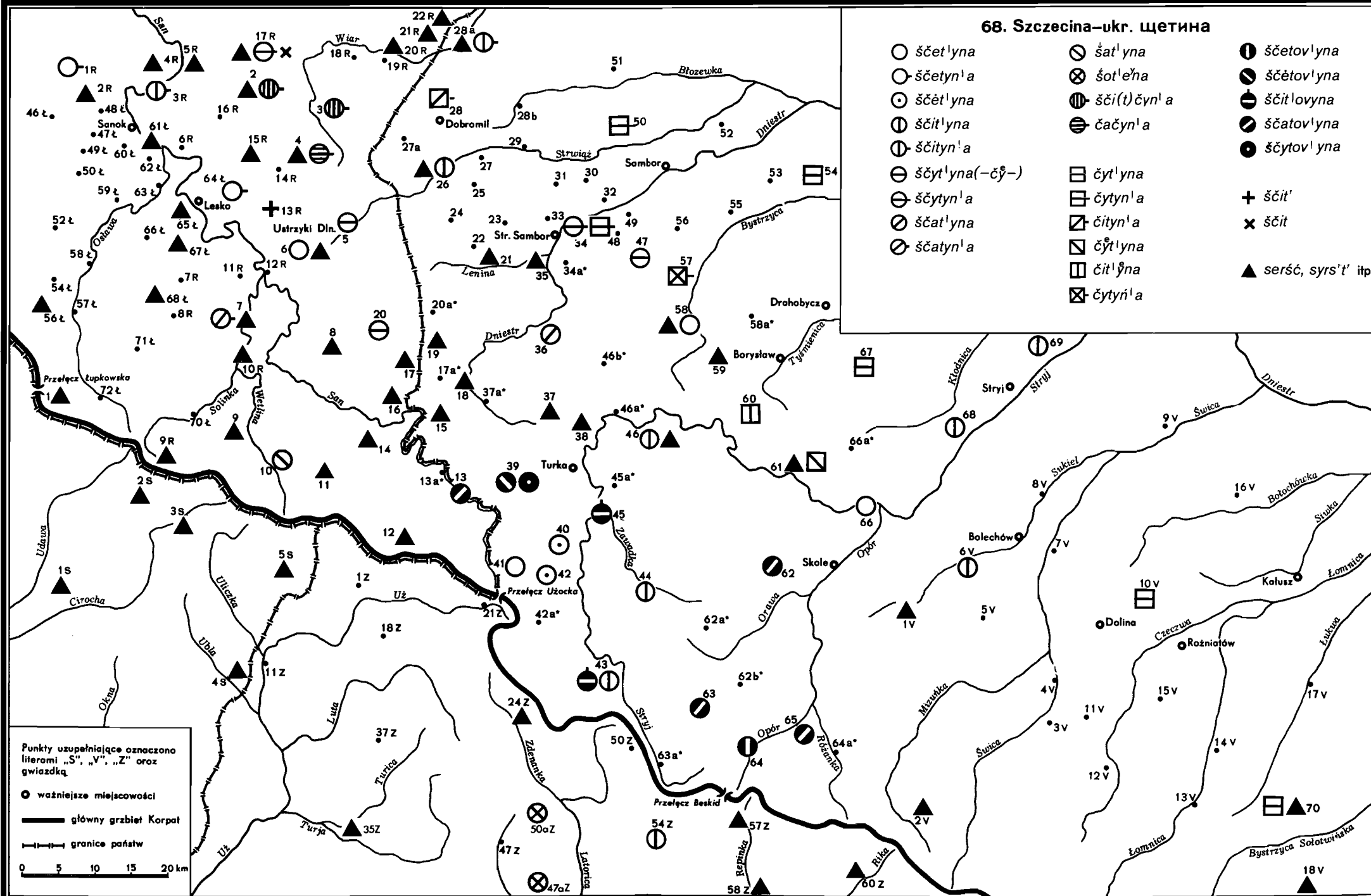
0 5 10 15 20 km

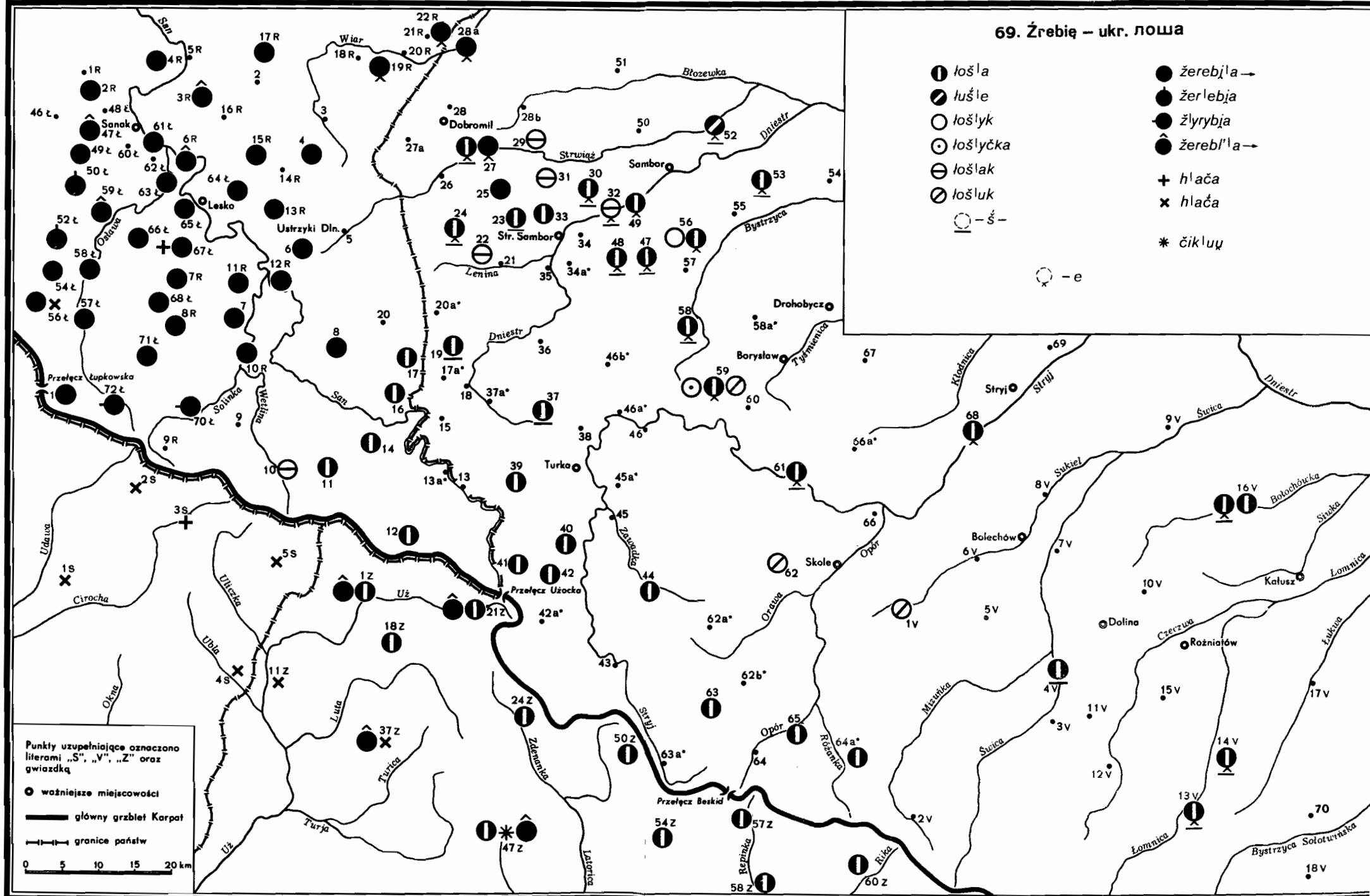

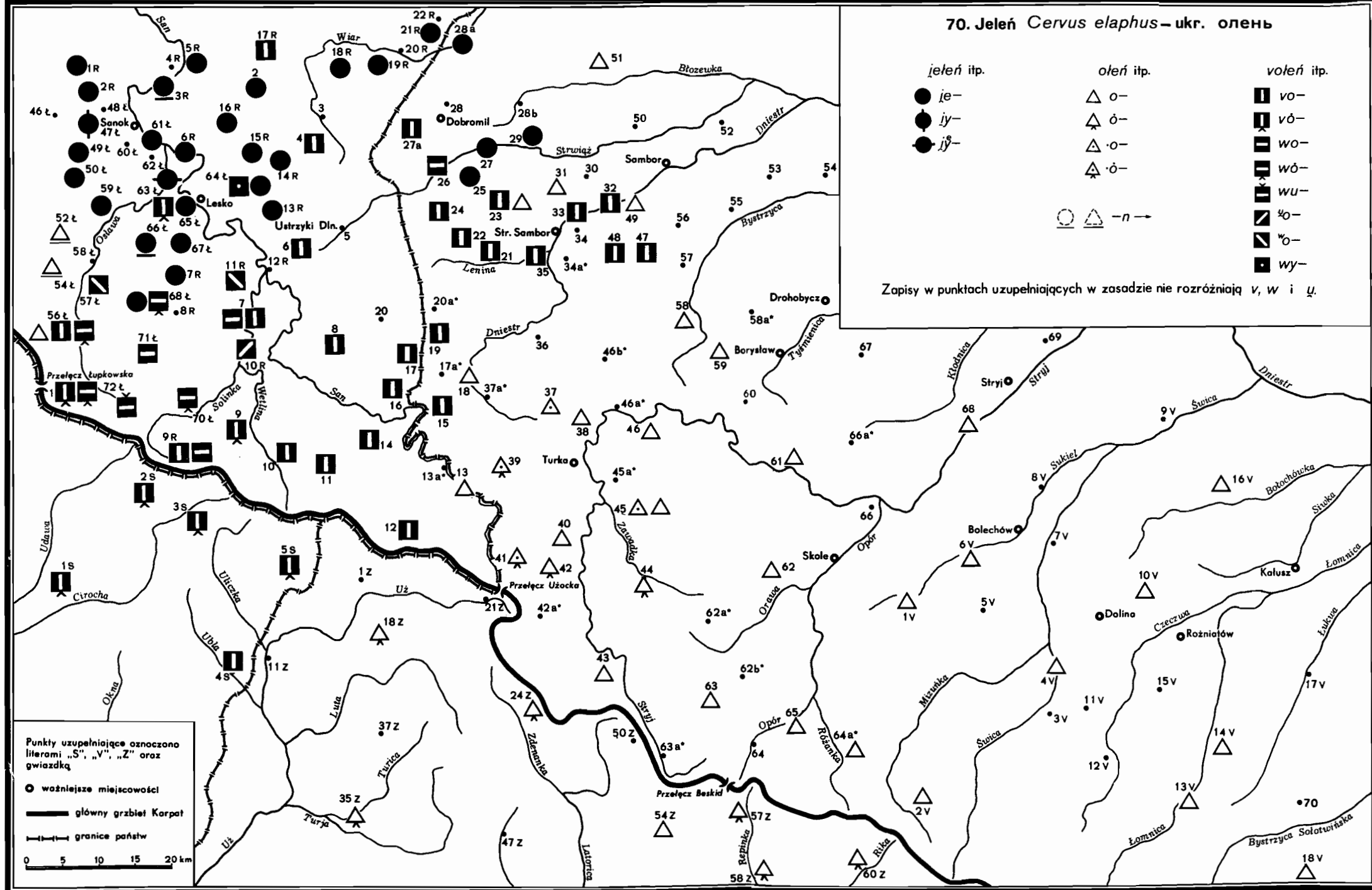

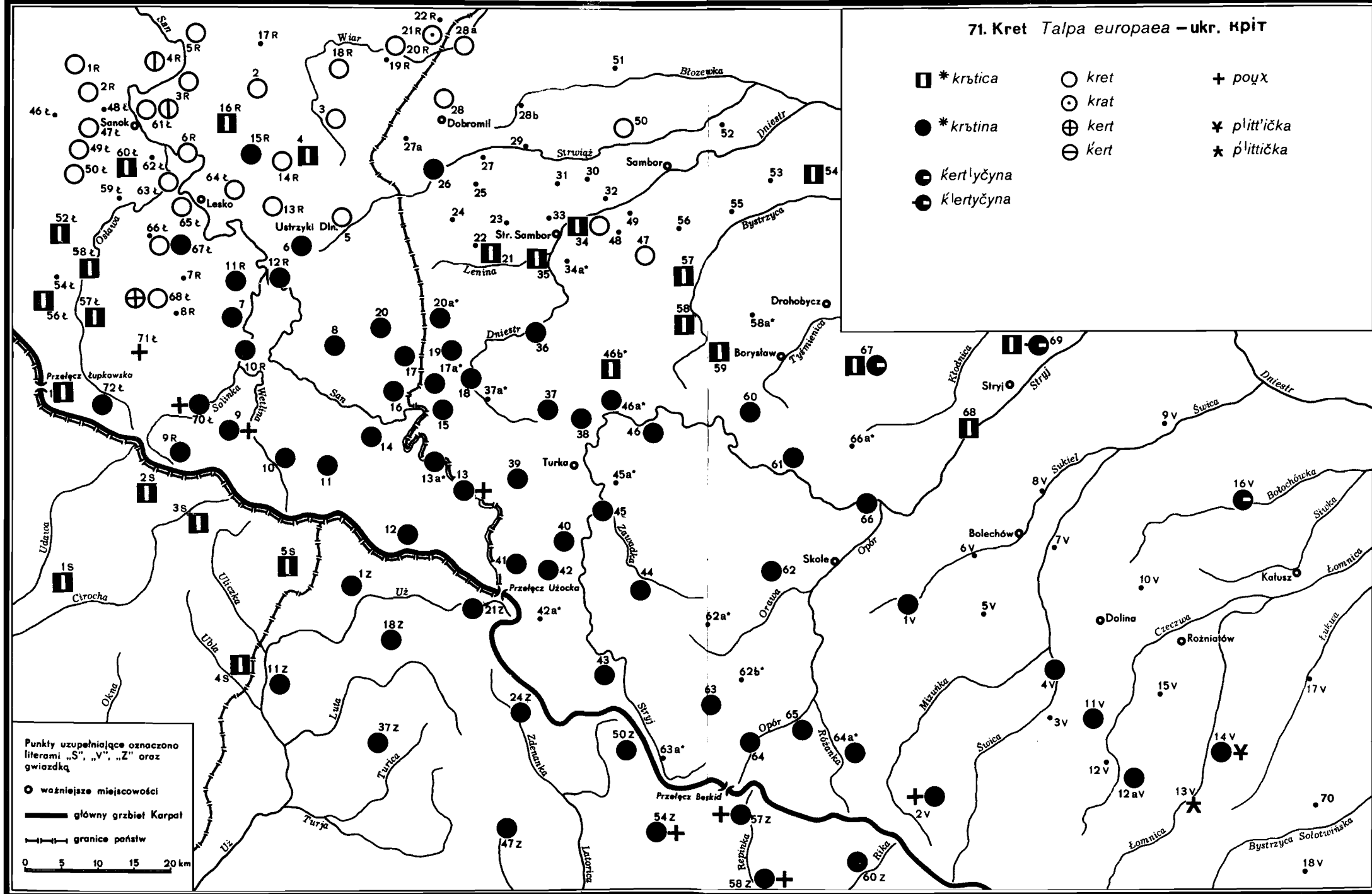

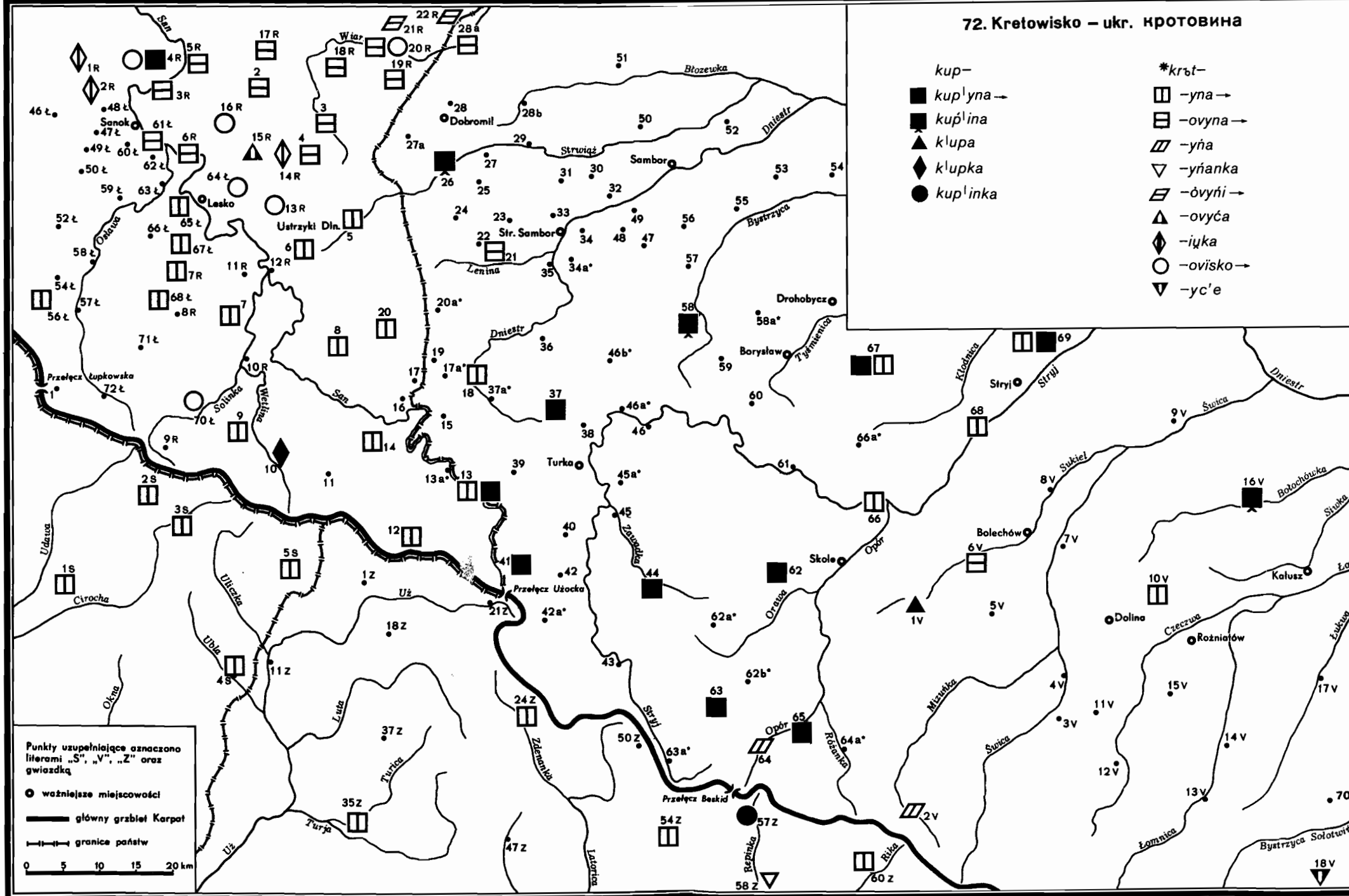

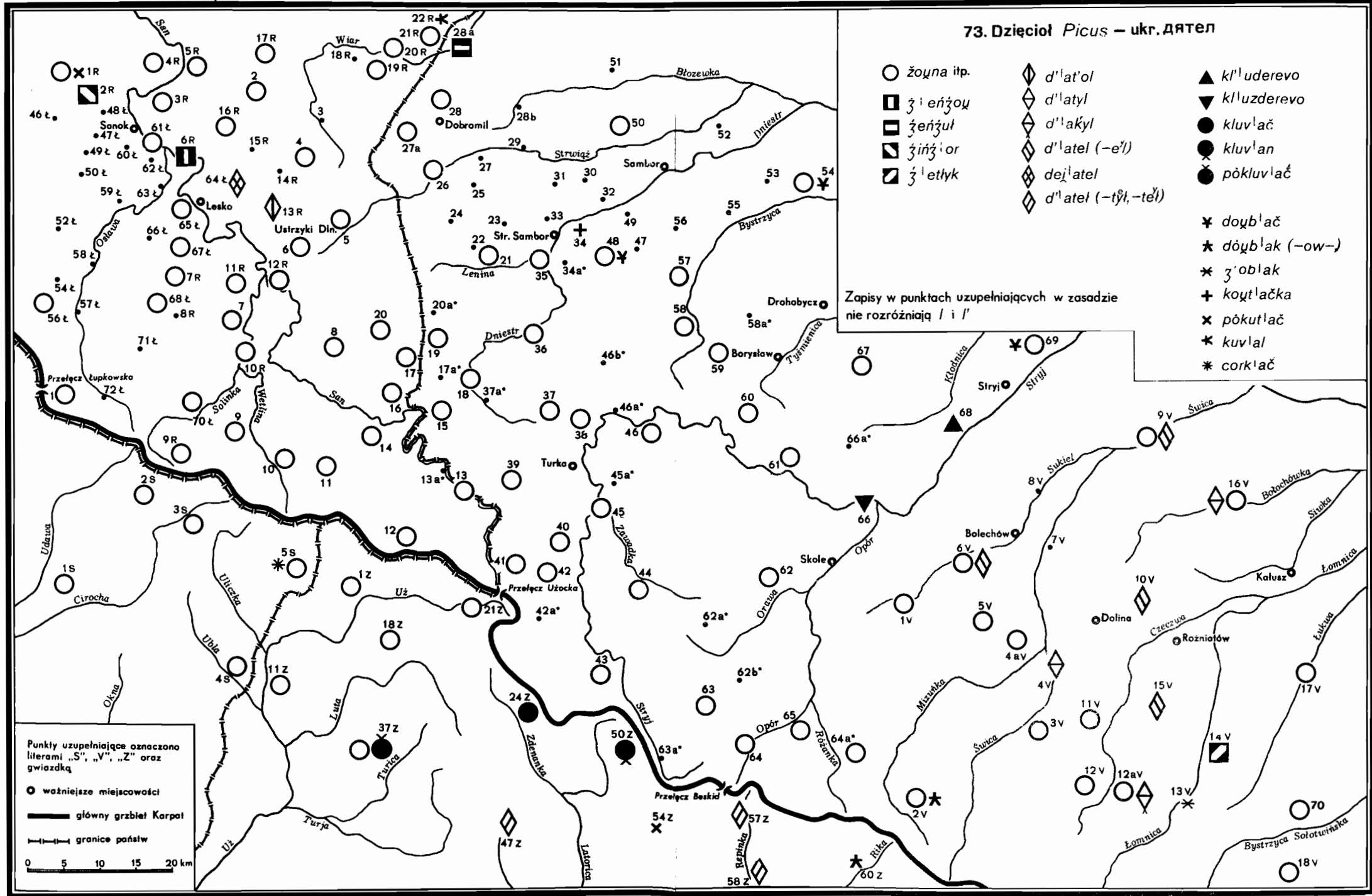

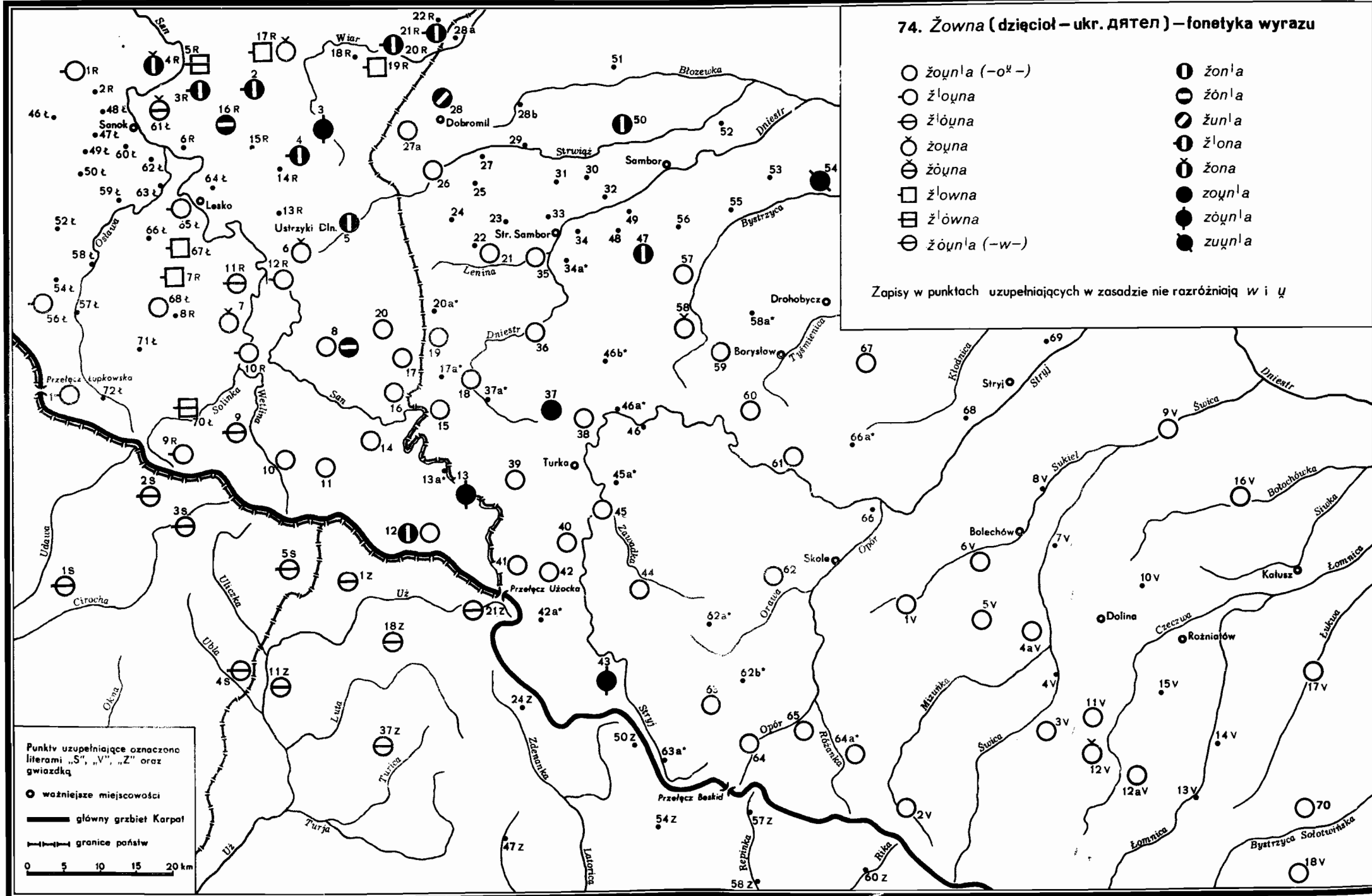

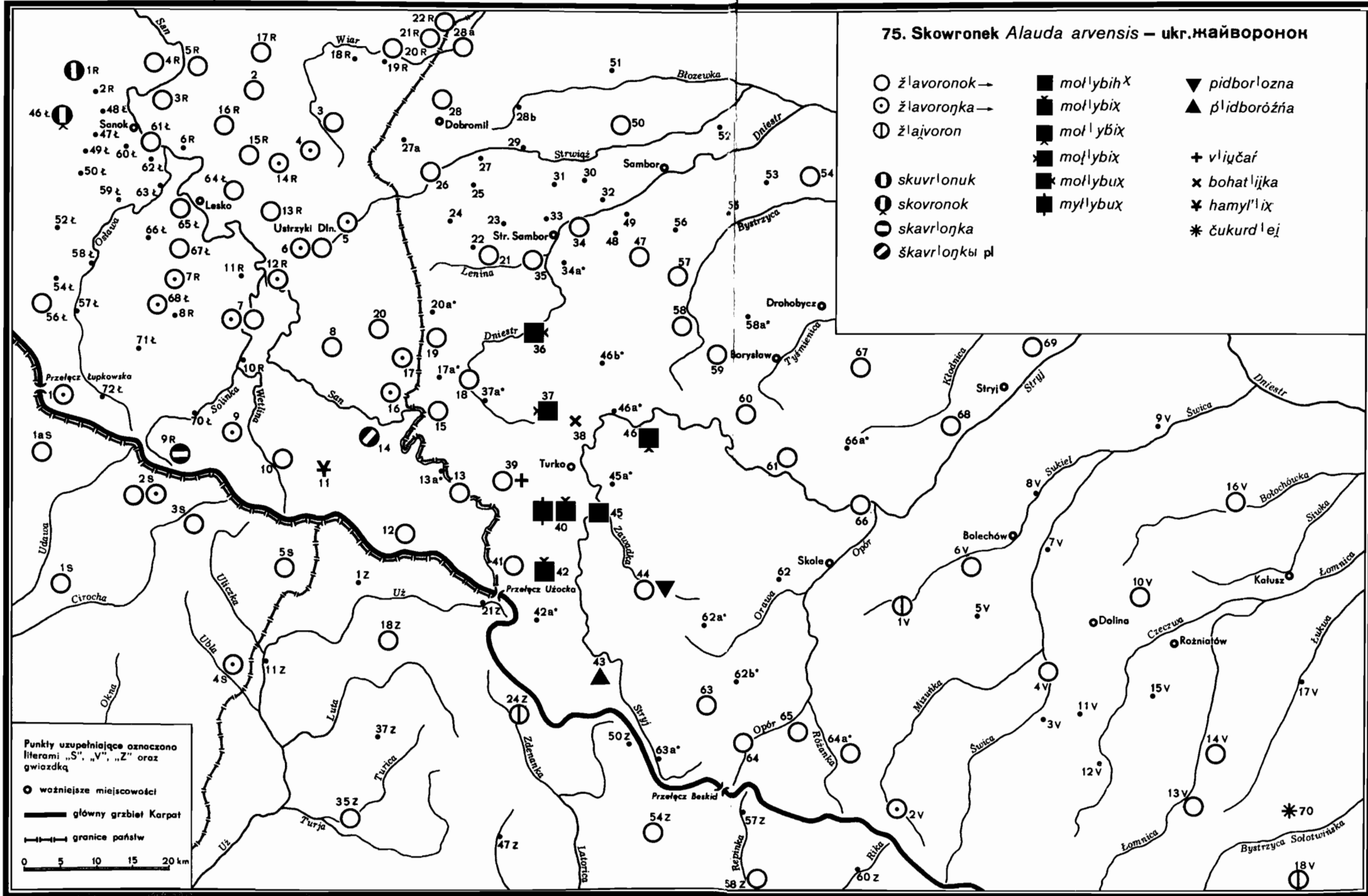

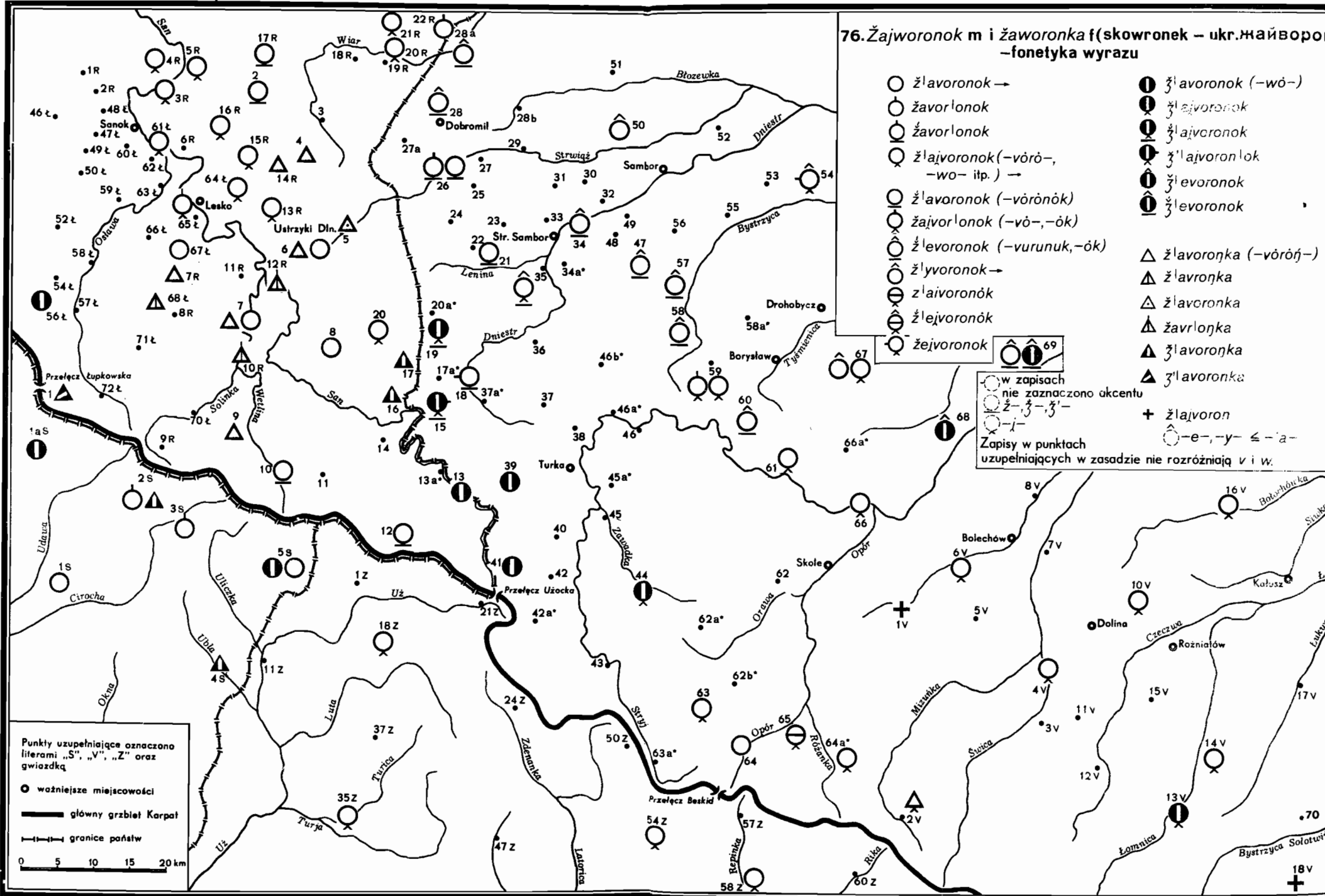

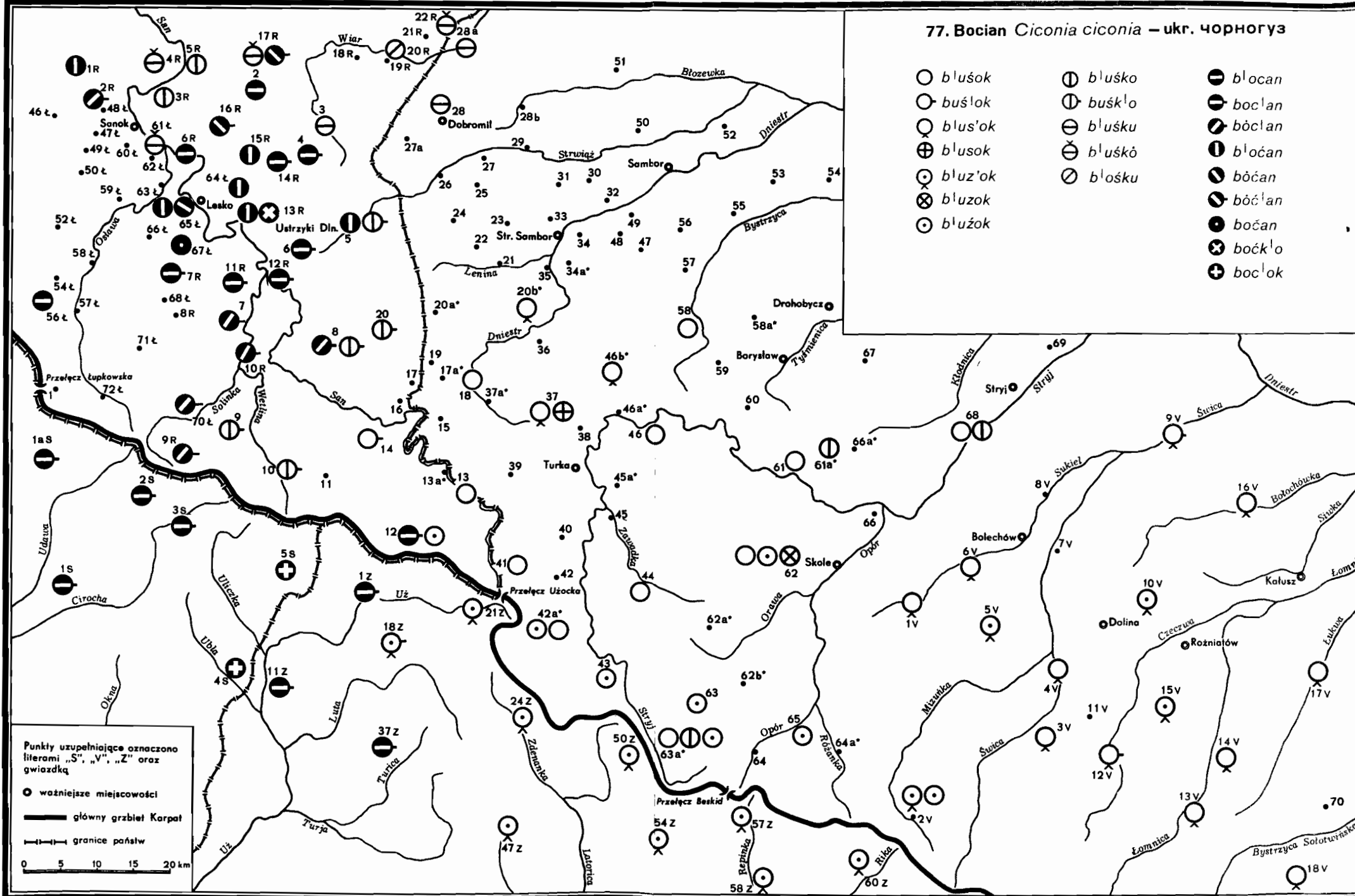

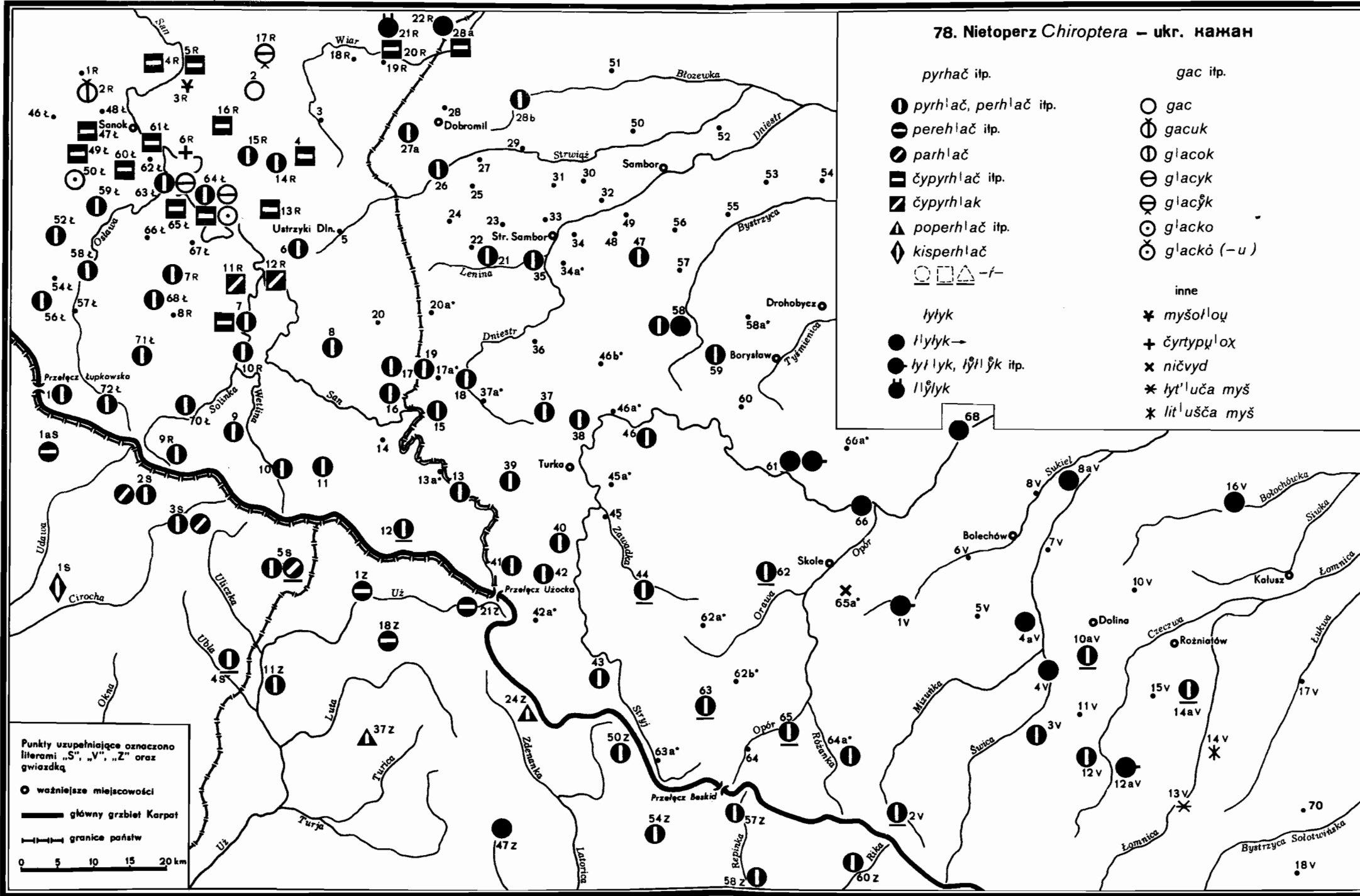

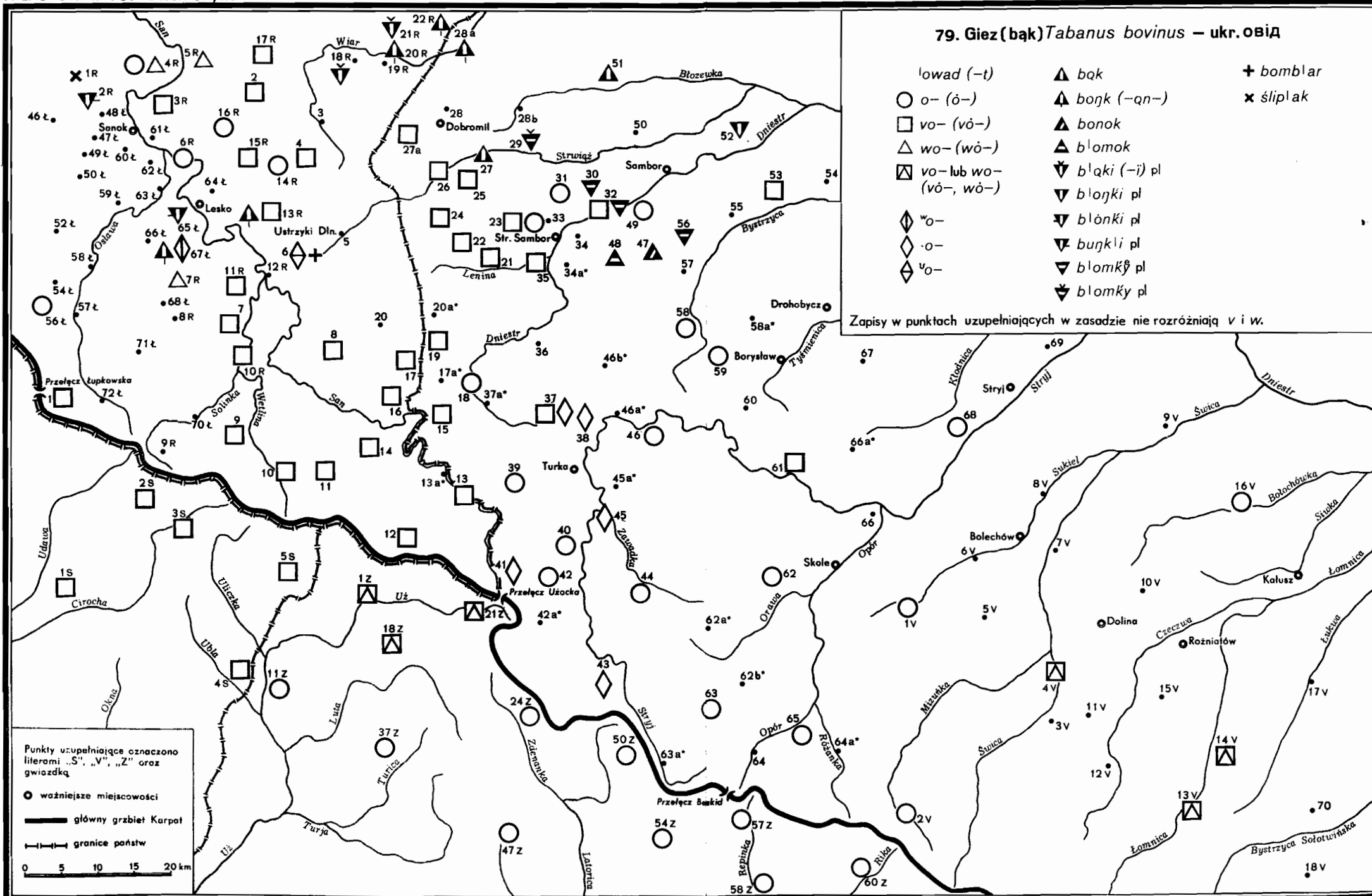

79. Giez (bąk) *Tabanus bovinus* – ukr. OBiA

lowad (-t)	▲ bąk	+ bomblar
○ o- (ô-)	▲ bąk (-qn-)	x śliplak
□ vo- (vô-)	▲ bonok	
△ wo- (wô-)	▲ blomok	
◻ vo- lub wo- (vô-, wô-)	▼ b'ąki (-i) pl	
◊ w'o-	▼ b'ąki pl	
◊ ·o-	▼ b'ąki pl	
◊ v'o-	▼ blomk' pl	
	▼ blomk' pl	

Zapisy w punktach uzupełniających w zasadzie nie rozróżniają v i w.

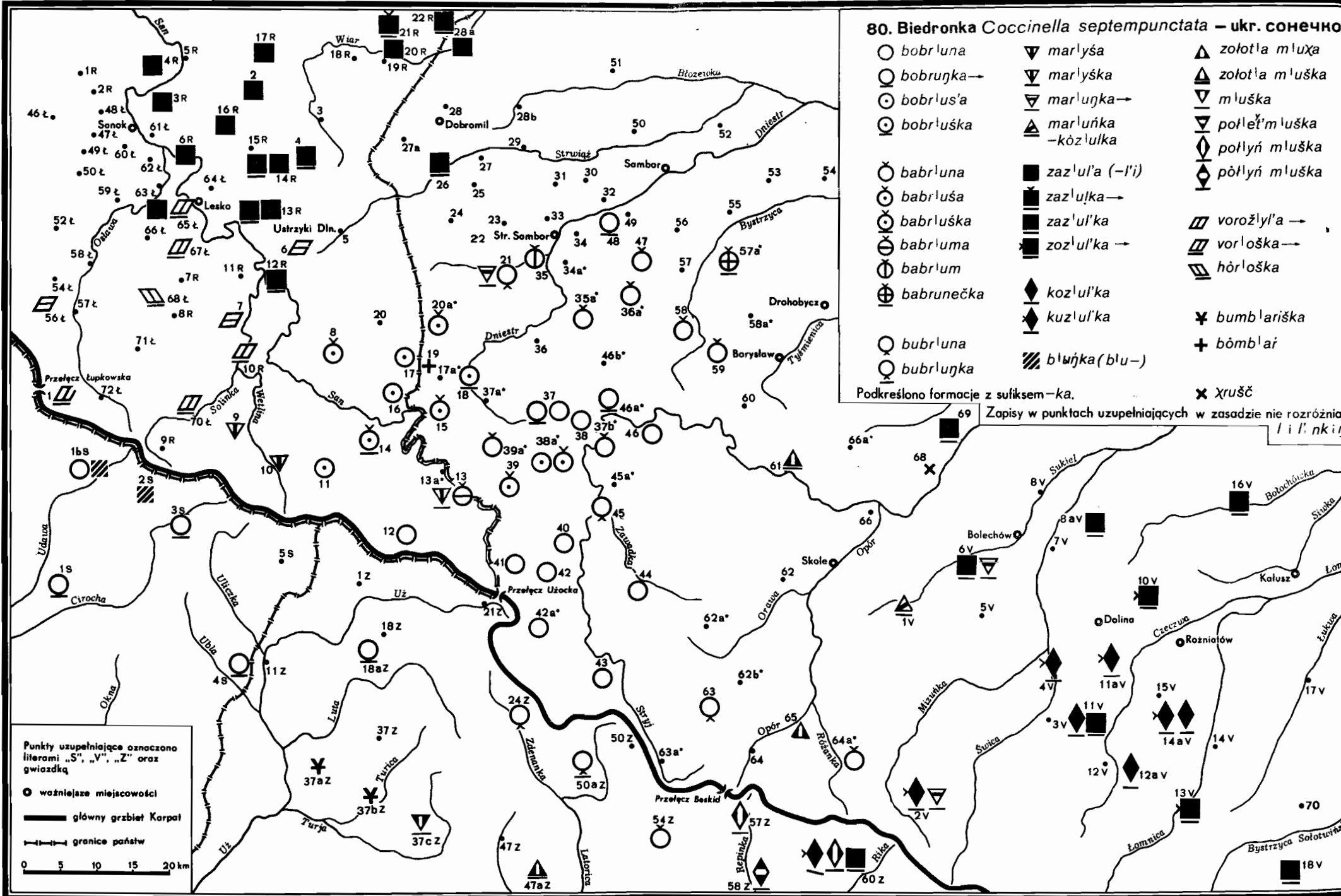
Punkty uzupełniające oznaczono literami „S”, „V”, „Z” oraz gwiazdką

● ważniejsze miejscowości

— główny grzebień Karpat

— granice państw

0 5 10 15 20 km

80. Biedronka *Coccinella septempunctata* – ukr. сонечко

○ bobrluna	▽ marłyśa	△ złot'la m'łuśa
○ bobruŋka→	▽ marłyśka	△ złot'la m'łuśka
○ bobrluś'a	▽ marłuŋka→	▽ m'łuśka
○ bobrluśka	△ marłuńka	▽ połeł'm'łuśka
	△ -kòz'ul'ka	◇ połyń m'łuśka
○ babrluna	■ zaz'ul'a (-l'i)	◇ połyń m'łuśka
○ babrluśa	■ zaz'ul'ka→	
○ babrluśka	■ zoz'ul'ka→	▨ vorożyl'a→
○ babrluma		▨ vor'ośka→
○ babrlum	◆ koz'ul'ka	▨ hòr'ośka
⊕ babronečka	◆ kuz'ul'ka	✕ bumb'ariśka
○ bubrluna	▨ bliw'ka(b'lu-)	+ bòmb'ar
○ bubrluŋka		✕ xruśč
- Podkreślono formacje z sufiksem -ka. Zapisy w punktach uzupełniających w zasadzie nie rozróżniają liter *l* i *l'nikij*.

Punkty uzupełniające oznaczono literami „S”, „V”, „Z” oraz gwiazdką

○ ważniejsze miejscowości

— główny grzbiet Karpat

— granice państw

0 5 10 15 20 km

Cena cz. 1—2 zł 90.—

PL ISSN 0208-4058
ISBN 83-04-00310-4 całość
ISBN 83-04-00454-2